

Årsredovisning 2010

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Upptäck dina möjligheter

Mittuniversitetets årsredovisning 2010

Dnr: MIUN 2010/2059

Omslagsbild: Antalet studenter vid Mittuniversitetet har aldrig varit fler. Ökningen under 2010 är störst i landet.

Foto: fotograftina.se

Tryck: Campusservice, Mittuniversitetet 2010

Kontaktperson för Årsredovisningen 2010 är verksamhetscontroller Maria Nyberg Ståhl.

Innehållsförteckning

FÖRORD

Rektor har ordet

RESULTATREDOVISNING

1. **Det går bra för Mittuniversitetet!**
2. **Utbildning på grundnivå och avancerad nivå**
 - 2.1 Tre campus och mycket distansutbildning
 - 2.2 Utbildningsuppdrag och nyckeltal
 - 2.3 Rekrytering och antagning
 - 2.4 Utveckling av grundutbildningen
 - 2.5 Distansutbildning och e-lärande
 - 2.6 Examina
3. **Forskning och forskarutbildning**
 - 3.1 Forskning
 - 3.2 Forskarutbildning
4. **Gemensamt för utbildning och forskning**
 - 4.1 Kvalitet och kvalitetsarbete
 - 4.2 Internationalisering
 - 4.3 Jämställdhet och arbete för lika villkor
 - 4.4 Samverkan med omgivande samhälle
 - 4.5 Bibliotek
 - 4.6 Personal och kompetensförsörjning
5. **Ekonomisk utveckling 2010**
6. **Verksamhetens resultat**
7. **Styrning och kontroll**

EKONOMISK REDOVISNING

UNIVERSITETSSTYRELSENS BESLUT

Bilaga 1	Sammanställning av anslagsbelastning
Bilaga 2	Organisationsplan för Mittuniversitetet
Bilaga 3	Sammanställning av tabeller och diagram
Bilaga 4	Struktur för åiterrapportering i resultatredovisningen

Förkortningar

ÅRK	används som markering för de avsnitt som redovisar återrapporteringskrav i regleringsbrevet.
HUV	Fakulteten för humanvetenskap
NMT	Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier
LUN	Lärarytbildningsnämnden
Hst	Helårsstudent, det vill säga antalet studenter som är förstagångs- och fortsättningsregistrerade på ett kurstillfälle multiplicerat med kurstillfällets högskolepoängomfattning under en viss period dividerat med 60. Studenter som avbrutit studierna inom tre veckor efter påbörjad kurs ska inte ingå i beräkningen.
Hpr	Helårsprestation en hpr motsvarar 60 avklarade högskolepoäng oavsett hur många studenter som bedrivit studierna och oavsett hur lång tid studierna tagit.

Datainsamling

För datainsamlingen har följande administrativa system använts:

- Ladok (studiedokumentationssystemet) för uppgifter om studenter och deras studier och examina på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå,
- NyA (VHS antagningssystem)
- Palasso (personalsystemet) för uppgifter om personal,
- Agresso (ekonomisystemet) för ekonomiunderlaget,
- SwePub (bibliotekens uppföljningssystem) för uppgifter om publikationer.
- LISA är Mittuniversitetets ledningsinformationssystem, en systemlösning baserad på Di-ver Solution som implementerades 2010. Systemet presenterar och analyserar information från Mittuniversitetets källsystem.

Specialkörningar om studenters bakgrund, val av studieinriktning, ålder etc. har beställts från SCB liksom statistik avseende övergångsfrekvenser i regionen.

Uppgifter om den interna utvecklingen har bland annat samlats in med hjälp av enkäter till institutioner och nämnder. Därutöver har specialistfunktioner bidragit med underlag och analyser.

Hanteringen av uppgifterna om kostnad per prestation framgår av kapitel 6.

Förord

Rektor har ordet

Det har gått bra för Mittuniversitetet under 2010. Tillströmningen av studenter har varit mycket god och markant överträffat riksgenomsnittet, andelen externa forskningsmedel har ökat och i olika utvärderingar har vår verksamhet bemötts med positiva omdömen. Mittuniversitetet tar också allt större plats som partner i olika innovationsmiljöer vilket inte minst kan noteras i att vår verksamhet inom detta område blivit mer intensiv. Sammantaget kan vi nu redovisa en trygg verksamhet med stor utvecklingskraft och en solid balansräkning!

Men konkurrensen hårdnar och vi måste utvecklas vidare. För att möta de kommande årens förändringar vad gäller efterfrågan på utbildning så har Mittuniversitetet under 2010 tagit fram en ny utbildningsstrategi. Strategin är mer än ett dokument – den är vår biljett till en positiv utveckling framöver om vi också klarar att omsätta den i rätt utvecklingsåtgärder. Det är ett arbete som pågår just nu!

På motsvarande sätt kommer vi under 2011 att arbeta fram en forskningsstrategi. Viktiga delar av denna har redan under 2010 formulerats som en del i arbetet med att säkra en långsiktig finansiering för våra profilområden. Under den övergripande rubriken *Skog och fjäll* ryms utmärkt forskning inom skogsteknik, idrottsvetenskap, elektronik och turismvetenskap för att nämna några kärnområden. Utvecklingen av den ämnesanknutna forskningen, bland annat kopplad till stora grundutbildningsområden, är dock lika viktig för en samlad strategi som profilområdenas utveckling.

Under 2010 har vi också förberett organisationen på de reformer som är beslutade. Sålunda har arbetet med att ta fram en ny anställningsordning och arbetsordning inletts. Diskussionerna har varit positiva och inriktade på att finna former som gör universitetets verksamhet enklare att hantera, följa upp och styra men också med tydligare kollegiala modeller som grund för kvalitets-säkring och formulering av både forskningens och utbildnings framtid. Ett starkt varumärke är en förutsättning för detta och ett intensivt arbete kring varumärket har därför genomförts under 2010. Syftet har varit dels att effektivisera vår externa kommunikation, dels att bidra till en förädling av vår interna kultur.

Att ha en jämställd representation på ledande positioner är både en kultur- och varumärkesfråga. Stora ansträngningar kommer att göras under 2011 för att säkerställa att Mittuniversitetet inom detta område får en bättre balans mellan män och kvinnor.

Regeringens politik inom vårt område syftar till högre kvalitet och större frihet att fatta strategiska beslut vid de enskilda lärosätena. Flera positiva steg har tagits men en förhoppning inför framtiden är att både kvalitets- och frihetsbegreppet också ges ett innehåll som tillåter variation och mångfald inom högskolelandskapet.

2010 har även inneburit att jag, mina medarbetare och externa partners runt om på universitetet ägnat tid åt samtal och dialog, åt upptäckter och framgång, åt lärande och lyssnande. Vi har omsatt den akademiska kulturen i praktisk verksamhet och bortom resultaträkningens positiva saldon är det detta jag tycker vi kan vara mest stolta över när vi nu tar steget in i 2011.

Anders Söderholm
Rektor

1 Det går bra för Mittuniversitetet!

Det är högtryck inom den högre utbildningen och Mittuniversitetet har två år i rad noterat betydande ökning i antalet nya studenter, långt över riksgenomsnittet. Antalet nybörjare från den egna regionen har dubblerats. Marknadsandelarna bland högskolenybörjare har ökat och antalet internationella nybörjare har tredubblats. Mittuniversitetet är Sveriges största aktör inom sommaruniversitetet och en av de tre största inom distansutbildning.

Mittuniversitetet har kraftfullt överträffat den nationella utvecklingen. De egna insatserna har varit intensiva och de har gett resultat.

Mittuniversitetets forskning har under de senaste två åren också ökat kraftigt. Andelen externa medel har ökat från 36 till knappt 50 procent av den totala omslutningen, antalet professorer fortsätter att öka, liksom antalet forskarstuderande.

Ekonomi

En följd av den starka utvecklingen inom grundutbildningen är att Mittuniversitetet kommer att ha ett positivt myndighetskaptal för grundutbildningen vid årets slut efter många år med bräcklig ekonomi.

Det takbelopp, den maximala ersättning som universitetet kan få för sina studenter och deras avklarade poäng, som statsmakterna tilldelat universitetet för 2011 räcker dock inte till för att hantera den positiva utvecklingen inom grundutbildningen. Det kommande året inleds således i besparingens tecken.

Den förbättrade och mer effektiva hanteringen av forskningsanslagen innebär att de förbrukas i den takt de tilldelas, vilket Utbildningsdepartementet med stor tillfredsställelse noterade vid årets myndighetsdialog. De sparade forskningsanslagen från tidigare år sätts i arbete vilket under året innebar fler forskarstuderande och fler publicerade forskningsresultat.

Studentrekrytering

De utökade studentrekryteringsinsatser som inleddes 2009 fortsatte under 2010. Marknadsföringsprocessen har utvecklats och fått en tydligare styrning. Arbetet har inneburit en höjd ambitionsnivå, men har också inriktats på att förändra kultur, förhållningssätt och relationer i arbetet med de här frågorna.

Stora insatser gjordes för att befästa rekryteringen av internationella studenter inför övergången till avgiftsfinansiering för studenter utanför EES-området.

Utbildning

Universitetsstyrelsen fastställde i oktober en utbildningsstrategi för perioden 2011–2015. Strategins fokus är att uppnå excellens inom e-lärande och arbetslivsanknytning. Det är områden där Mittuniversitetet har lång tradition och goda förutsättningar att nå målet. Det är också områden som är efterfrågade av studenterna och som genererar kvalitet och attraktivitet.

Mittuniversitetet ska enligt utbildningsstrategin fortsätta att utveckla utbildningsutbudet för att motsvara omvärldens krav. Det ska finnas ett tydligt fokus på för Mittuniversitetet unika utbildningar och tanken är att bygga Sommaruniversitetet till ett varumärke. Det är också angeläget att söka allianser med andra lärosäten.

Under året startades bland annat två nya högskoleingenjörsprogram, energiingenjör respektive ekoingenjör. Till de mer välsökta utbildningarna hör kriminologprogrammet, journalistutbildningarna och psykologprogrammet.

Mittuniversitetet ger flera populära fordonsutbildningar inom ramen för Vehicle Technical Centre, VTC. Centret är ett framgångsrikt exempel på hur universitet och näringsliv kan arbeta gemensamt för att stärka utbildningen inom ett särskilt område.

Forskning

Mittuniversitetet utarbetade under året en KK-miljö som bygger på visionen *Skog och fjäll som resurser för näringsliv och livskvalitet* vilken samlar Mittuniversitetets forskning sedan 2008. Arbetet med KK-miljön genomfördes i nära samarbete med KK-stiftelsen och kvalificeringsprocessen har inneburit ett ökat fokus på kvalitetssystemet för forskningen. KK-miljöns innehåll ska utvecklas och förnyas under de tio år som satsningen är tänkt att pågå.

I november invigdes *Risk and Crisis Research Center*. Centrat var redan vid starten en framgångsrik forskningsmiljö inom risk- och krisforskning och är ett bra exempel på ett arbetssätt där framgångsrik forskning utvecklas i samverkan med aktörer inom området.

Olika forskargrupper har under året tilldelats medel från bland andra Vetenskapsrådet, Vinnova och Mål 2. Externa finansierare svarar för ökningen av forskningsvolymen.

Peak Innovation Award är ett pris som delas ut årligen till en affärsutvecklare, forskare och/eller en verksamhet som på ett förtjänstfullt sätt bidrar till att regionen Åre, Krokoms, Östersund år 2016 blir den europeiskt ledande miljön för affärsutveckling och forskning inom turism, sport och friluftsliv. År 2010 gick priset till *Nationellt Vintersportcentrum*, guldlabbet vid Mittuniversitetet, med motiveringen att labbet på kort tid nått internationell lyskraft och är världsledande inom sitt gebit.

Samverkan

Mittuniversitetet fyller en viktig funktion i den regionala utvecklingen, både när det gäller utbildning och forskning. Universitetet ska tillförsäkra samhället välutbildad arbetskraft och forskningen förväntas komma samhället till nytta såväl i regionen som nationellt och internationellt. Under 2010 skapades en tydligare organisation inom universitetet som stöd och lots för dem som vill samarbeta med universitetet och innovationsstödet har vidareutvecklats med målet att öka företagandet i regionen.

Mittuniversitetet driver tillsammans med Linneuniversitetet samt Karlstads och Örebro universitet innovationskontoret Fyrklövern, ett av landets åtta innovationskontor.

Mittuniversitetet och de tre campuskommunerna har ett brett samarbete med olika fokus. Härnösands kommun stöttar aktivt utvecklingen av campus Härnösand och uppbyggnaden av studiemiljö och akademisk miljö. I Östersund finns starka gemensamma satsningar exempelvis kring utvecklingen av verksamheten inom vintersportens område. I Sundsvall sker samverkan kring verksamheten inom Åkroken Science Park.

Även kommunerna utanför campusorterna är intresserade av att samarbeta och universitetsledningen besökte under året bland annat Timrå, Hudiksvall och Sollefteå för att diskutera konkreta projekt.

Mittuniversitetet har utbildningar i samarbete med lärcentra i flera kommuner utanför campusorterna. I Åre finns längre kurspaket som heltidsstuderande erbjuds på plats i kommunen.

Inom universitetet finns många andra samarbeten med kommunerna, bland annat ett mycket aktivt samarbete med gymnasieskolorna.

Kvalitetsarbete

Kvalitetsarbetet inom grundutbildningen präglades under året av den långdragna processen kring det nationella kvalitetssystemet. Beslut om kriterier och process kom först i december. I väntan på regeringens och Högskoleverkets beslut genomfördes begränsade revideringar av Mittuniversitetets Ramverk för kvalitetsarbete.

Examensrätten för socionomutbildningen ifrågasattes efter en granskning 2009. Under året genomfördes förändringar i utbildningen och en ny rapport lämnades till Högskoleverket i december.

Samma månad kom de första besluten avseende examensrättigheter för den nya lärarutbildningen. Mittuniversitetet fick examensrätt för förskolläro- och grundläro- utbildning medan ansökan om yrkesläro- utbildning och grundläro- utbildning inte bedömdes uppfylla kraven. Beslutet om ämnesläro- utbildning meddelades den 18 januari 2011. Mittuniversitetet fick examenstillstånd för merparten av de sökta ämnena. De två första månaderna av 2011 kommer att präglas av ett intensivt arbete för att förnya ansökningarna om examenstillstånd för grundläro- utbildning samt ämnesläro- examener med inriktning matematik inför Högskoleverkets extra prövning.

Till kvalitetsarbetet bör också föras det stora arbete som genomförts för att införa SUHF:s modell för fördelning av direkta och indirekta kostnader.

Kårobligatoriet

Mittuniversitetet har tre studentkårer; i Härnösand, i Sundsvall och i Östersund. De samarbetar inom ramen för Mittuniversitetets förenade Studentkårer, MFS.

Under året genomfördes en process för att anpassa studentkårerna till de nya förhållanden som följer av kårobligatoriets avskaffande. Universitetsstyrelsen fattade i maj beslut om långsiktiga avtal för samarbetet mellan universitetet och kårerna. De tre studentkårerna har uppnått sina mål vad gäller medlemsrekryteringen.

Från Mittuniversitetets sida är kårernas verksamhet vad gäller exempelvis utbildningsbevakning och medverkan i beslutsorgan viktig. Det ligger också ett stort värde i att kårerna tar ansvar för studenternas sociala miljö. Allt detta motiverar det ekonomiska stödet från universitetets sida.

Organisationsutveckling

Propositionen om ökad autonomi för universitet och högskolor öppnade nya möjligheter för universitetet att själva bestämma sin organisation. Mittuniversitetet beslutade att behålla nämndorganisationen men att samtidigt stärka linjerollen för dekanerna. Läro- utbildningsnämnden lades ned vid årsskiftet och läro- utbildningen inordnas från och med 2011 i fakulteten för humanvetenskap.

Under året utarbetades en ny beslutsordning/arbetsordning, en följd av bland annat den ökade autonomin. Ett stort arbete lades ned för att utveckla och förtydliga ansvar, roller och delegationer för ledningspersoner på olika nivåer. En omarbetning av anställningsordningen och planering för ett nytt karriärsystem aktualiserades också.

2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

2.1 Tre campus och mycket distansutbildning

Mittuniversitetet har campus på tre olika orter vilket innebär en närhet till högre utbildning för dem som bor i regionen. Ett stort antal kurser och utbildningar på distans ger ytterligare närhet till studier oavsett bostadsort. Kontakten mellan lärare och studenter är god. Mittuniversitetet kännetecknas således av närheten till och för studenterna.

Campus Härnösand är Mittuniversitetets minsta campus. Här finns lärarutbildning och ett beteendevetenskapligt program, utbildningar inom humanistiska och naturvetenskapliga ämnen och inom arkiv- och informationsvetenskap. Campus Sundsvall kännetecknas av utbildningar inriktade mot naturvetenskap, teknik och medier. Även utbildningar inom samhällsvetenskap samt vårdutbildning finns här. Campus Östersund utmärks av samhällsvetenskapliga och beteendevetenskapliga utbildningar bland annat turism-, socionom- och psykologutbildning. Här finns även utbildningar inom vård och idrott samt vissa tekniska utbildningar.

Mittuniversitetet har en ökande andel studenter som läser på distans, antingen helt via nätet eller med samlingsveckor eller andra former av träffar under utbildningen. Även campusstudenter kan välja att läsa extra kurser på distans.

TABELL 1

Studenter vid Mittuniversitetet och på olika campus

Campus	Antal individer per läsår				Förändring 08/09-09/10
	06/07	07/08	08/09	09/10	
Mittuniversitetet <i>varav</i>	15 399	15 758	17 706	21 476	21%
Härnösand	4 218	4 074	3 667	4 948	35%
Sundsvall	5 514	5 143	6 041	9 196	52%
Östersund	7 227	7 338	9 527	10 453	10%

* Eftersom samma individ kan läsa på mer än ett campus så blir den sammanlagda summan för campusorterna högre än för Mittuniversitetet totalt.

Antalet studenter vid Mittuniversitetet ökade under 2010 till nära 21 500 individer. Mer än hälften, 54 procent, av dem som registrerade sig och läste på Mittuniversitetet gjorde det på distans och av dessa var över 60 procent helt nätbaserade. Det innebär att dessa studenter aldrig besöker ett campus, behöver studentbostad eller deltar i studentkårernas aktiviteter.

Om nätstudenterna räknas bort har Härnösand ungefär 2 000 individer som längre eller kortare tid befinner sig på campus. I Sundsvall liksom i Östersund är motsvarande siffra cirka 4 000 individer.

Distansutbildningen redovisas i avsnitt 2.5.

2.2 Utbildningsuppdrag och nyckeltal

Ökat antal helårsstudenter

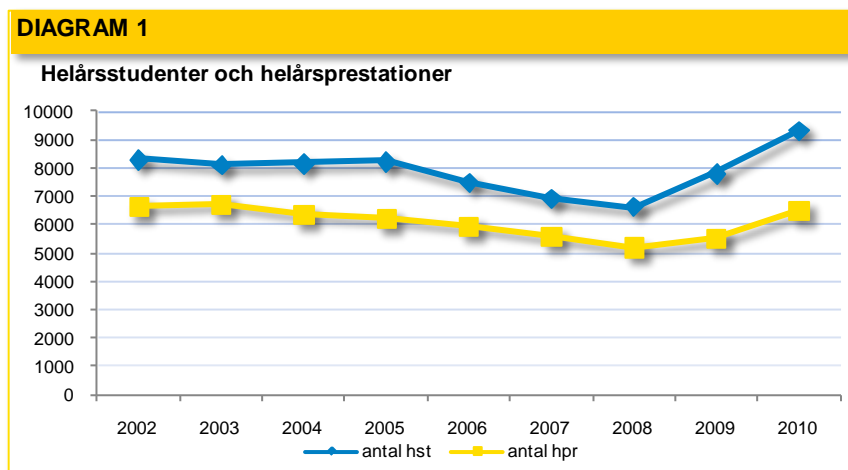
Under 2010 ökade antalet helårsstudenter på Mittuniversitetet med över 1 500 eller 20 procent jämfört med året innan. Även 2009 var ökningen stor och på två år har Mittuniversitetets utbildningsvolym ökat 40 procent.

TABELL 2						
Antal helårsstudenter (hst) på poänggivande utbildningar						
Poänggivande utbildningar	Antal helårsstudenter				förändring 2009-2010	förändring % 2009-2010
	2007	2008	2009	2010		
Grundutbildning	6 464	6 140	6 804	7 757	953	14%
Sommarkurser	389	428	904	1 470	566	63%
Basår	83	81	105	115	10	10%
Beställd utbildning	3	8	6	8	2	33%
Summa	6 938	6 657	7 820	9 350	1 530	20%
Särskilda uppdrag	6					
Läraryftet				44	44	100%
Uppdragsutbildning med poäng	79	45	44	36	-8	-18%
Utbildning för annan högskola		5	37	34	-3	-8%
Totalt	7 022	6 707	7 901	9 464	1 563	20%
Antal registrerade studenter *	14 668	14 789	19 047	24 405	5 358	28%

* inkl. uppdr.utb

Antalet studenter, individer, ökade med 28 procent jämfört med föregående år.

Många studenter läser fristående kurser och utbildningsmoment. Två tredjedelar av det ökade antalet helårsstudenter gällde fristående kurser av vilka flertalet var nätbaserad distansutbildning. Sommarkurserna var i huvudsak nätbaserade och där har antalet helårsstudenter fördubblats flera år i rad, för att 2010 öka med 60 procent jämfört med året innan. Mer om sommarkurser och distansutbildning följer i avsnitten 2.4 och 2.5.

Mittuniversitetets utbildningsuppdrag

ÅRK

Universitet och högskolor får ersättning för grundutbildningen beroende på hur många studenter som registreras och examineras. Anslaget ges som ett takbelopp vilket är den maximala ersättningen, intäkten, för respektive högskola under ett år.

Mittuniversitetets takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2010 var 521 miljoner kronor. Uppnådda helårsstudenter och helårsprestationer under 2010 ger intäkter på grundutbildningsanslaget på 587 miljoner kronor vilket innebär en ökning av intäkterna med cirka 100 miljoner kronor jämfört med 2009. Verksamhetsåret 2009 ökade produktionen med 66 miljoner kronor men nådde då inte upp till takbeloppet vilket gav ett anslagssparande inför 2010.

2010 överskred Mittuniversitetet takbeloppet med 66 miljoner kronor. Hela anslagssparandet från tidigare år utnyttjades vilket innebär att de intäkter som kan tas ut 2010 uppgick till 572 miljoner kronor. Resterande överproduktion, 16 miljoner kronor, sparas till ett kommande år.

Prognosen för 2011 pekar mot intäkter på 550 miljoner kronor samtidigt som takbeloppet sänks till 515 miljoner kronor. Detta innebär att Mittuniversitetet vare sig 2010 eller 2011 kommer att få ersättning för den utbildning som efterfrågas och genomförs. I budgetunderlaget, i särskilda skrivelser och i dialog med departementets tjänstemän och ansvarig minister har Mittuniversitetet påtalat vikten av att takbeloppet höjs. Ett sänkt takbelopp försvårar Mittuniversitetets utbildningsstrategiska strävanden.

Mittuniversitetet är med 2009 och 2010 års resultat på väg att nå det antal helårsstudenter universitetet hade 1998–1999, vilka i detta avseende var rekordår.

TABELL 3**Uppföljning av helårsstudenter (hst) och helårsprestationer (hpr)**

Utbildningsområde	Antal helårsstudenter				Antal helårsprestationer			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Humaniora	637	603	671	841	409	381	359	459
Juridik	221	185	218	254	162	146	141	170
Samhällsvetenskap	1 985	2 032	2 415	2 811	1 631	1 583	1 665	1 927
Naturvetenskap	373	365	521	833	287	276	320	507
Teknik	952	997	1 385	1 824	546	557	777	1 066
Vård	1 335	1 177	1 227	1 240	1 198	1 079	1 095	1 130
Medicin	200	240	300	453	179	194	231	345
Undervisning	826	639	610	571	808	631	547	473
Övrigt	282	284	289	280	279	251	258	251
Design	127	133	149	197	102	109	117	155
Idrott			35	46			22	32
Summa	6 938	6 656	7 820	9 350	5 600	5 207	5 533	6 516
Därav naturvetenskap och teknik	1 325	1 362	1 906	2 657				

Antalet helårsstudenter, hst, ökade 2010 numerärt mest inom samhällsvetenskap inklusive juridik respektive teknik. I båda fallen låg ökningen kring 430 hst. Störst ökning mellan 2009 och 2010 hade utbildningsområdet naturvetenskap där ökningen var 60 procent. Detta ska jämföras med utbildningsområdet humaniora som ökade med 25 procent. En närmare analys av utvecklingen inom utbildningen följer i avsnitt 2.4.

Regeringen ger ersättning för 65 helårsstudenter och 65 helårsprestationer inom utbildningsområdet design. Utöver detta uppnåddes ytterligare 132 helårsstudenter och 90 helårsprestationer i design. Undervisningen genomfördes för dessa utbildningsplatser med den lägre teknikprisappen och därmed med sämre ekonomiska förutsättningar än på motsvarande utbildningar i landet.

Mittuniversitetet har vid olika tillfällen begärt medieprisapp alternativt fler hst med prisapp design för att finansiera utbildningar inom medie- och kommunikationsvetenskap. Avsikten är att, i likhet med andra lärosäten med medieutbildning få möjligheter att anpassa utbildningen till nya utmaningar inom mediebranschen. Detta har regeringen inte beviljat.

Riksrevisionen har i en granskning av resurstilldelningen i högskolan påpekat att brister i regeringens styrning och Högskoleverkets uppföljning har gjort att likvärdiga kurser inte klassifice-

ras på samma sätt och därför har olika ersättningsnivåer. Detta medför att universitet och högskolor inte konkurrerar på lika villkor.

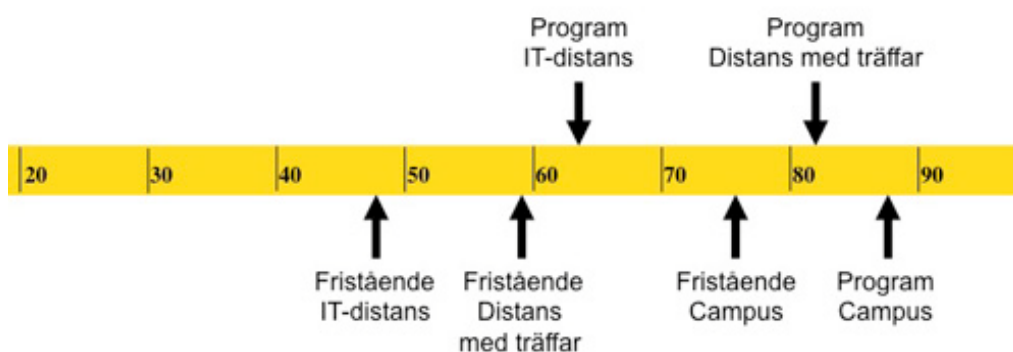
Lägre genomströmning

Genomströmning är ett mått, i procent, som visar hur stor andel av helårsstudenterna som slutför påbörjad kurs. Ett annat begrepp för detta är prestationsgrad. Genomströmningen på Mittuniversitetet sjönk såväl 2009 som 2010, vilket också är fallet på riksnivå.

TABELL 4				
Genomströmning, 2007-2010				
	2007	2008	2009	2010
Campusutbildning	92%	90%	84%	85%
Distans total	68%	66%	59%	57%
Varav				
Distansutbildning m. träffar			78%	72%
Nätbaserad utbildning			46%	49%
Totalt	81%	78%	71%	70%

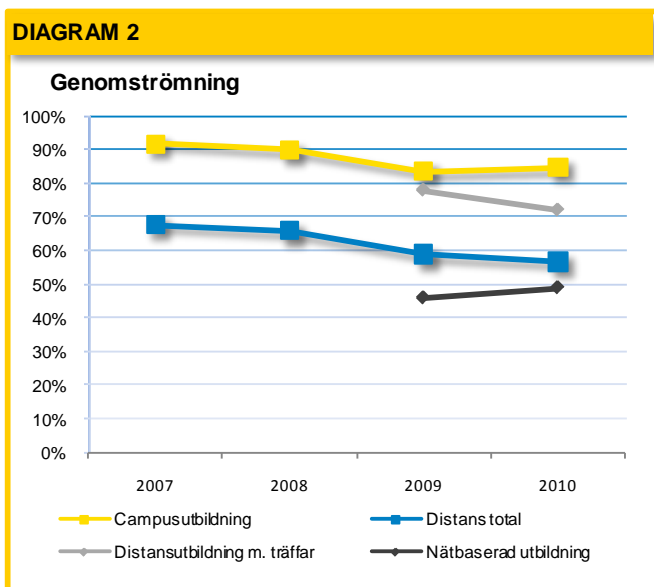
Genomströmningen sjönk från 71 till 70 procent mellan 2009 och 2010. För program på campus var genomströmningen 88 procent och för campusförlagd utbildning totalt 85 procent. Distansutbildningarna har en lägre genomströmning men skillnaden är stor mellan distansutbildningarna. De utbildningar som har träffar har en genomströmning på 72 procent, medan de med enbart nätbaserad utbildning har en genomströmning på 49 procent.

En orsak till den minskade prestationsgraden är den stora ökningen av antalet studenter under året i kombination med terminsindelningen. Höstterminen slutar först i januari vilket varje år innebär att cirka 30 procent av prestationerna registreras året därpå. Denna eftersläpning innebär att ett universitet som ökar antalet studenter år efter år uppnår en lägre prestationsgrad än ett universitet som till exempel har ett sjunkande antal studenter.

Prestationsgrad 2010

För distansutbildning med träffar kan den sjunkande genomströmningen förklaras av att många fler studenter antogs på distansläroret utbildningen hösten 2010. Samtidigt ökade genomströmningen för nätbaserad utbildning trots en stor ökning av antalet studenter. Ett skäl är att institutioner på ett tydligt sätt uppmanar studenter som inte är aktiva att avregistrera sig.

Nyckeltal

Mittuniversitetet följer varje år upp ett antal nyckeltal för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Av dessa framgår bland annat att andelen helårsstudenter på program fortsatte att minska under 2010, även om antalet helårsstudenter på program ökade.

Antalet individer ökade procentuellt mer än antalet helårsstudenter under 2010 vilket beror på att fler personer än tidigare år läser enstaka, fristående kurser vid Mittuniversitetet.

Andelen män låg kvar på samma nivå 2010 som 2009.

Mittuniversitetet hade 2010 en något högre andel studenter yngre än 25 år än tidigare. Detta stämmer väl överens med att relativt stora ungdomskullar nu lämnar gymnasiet.

TABELL 5

Nyckeltal

Utbildningsvolym och genomströmning	2007	2008	2009	2010
Totalt antal hst	6 938	6 656	7 820	9 350
Totalt antal hpr	5 600	5 207	5 533	6 516
Genomströmning	81%	78%	71%	70%
Andel hst inom program	62%	58%	54%	51%
Nivåer, hst:				
Kandidatnivå	813			
Magisternivå	217			
Förberedande nivå*		105	155	218
Grundnivå		6 161	7 158	8 474
Avancerad nivå		391	507	658
Studenter:				
Antal studenter (individer)	14 668	14 789	19 047	24 399
Därav andel män	36%	35%	38%	38%
Åldersstruktur, andel av hst				
- 25 år	37%	37%	39%	40%
25-34 år	39%	39%	38%	39%
35 år -	24%	24%	22%	21%

* Basår, preparandkurser i matematik och svenska för utbytesstudenter

2.3 Rekrytering och antagning

Antal sökanden till Mittuniversitetet

Mittuniversitetet fortsatte under 2010 det utökade arbetet med studentrekrytering. Mellan 2008 och 2010 ökade antalet sökande markant till både höst- och vårterminerna liksom till sommarkurser där ökningen uppgick till närmare 240 procent. Ökningen till vår- och höstterminerna var mindre markant, cirka 33 procent för vårterminerna respektive cirka 40 procent för höstterminerna.

TABELL 6

Antal sökande vid sista anmälningsdag

Inför	2008	2009	2010	2011
Vårtermin	6 508	6 720	8 625	10 743
Hösttermin	14 717	19 553	20 952	
Sommar	2 662	4 302	9 075	

De senare årens positiva söksiffror kan antas bero på flera samverkande faktorer: att Mittuniversitetet startat nya attraktiva utbildningar, de särskilda rekryteringsaktiviteterna under senare år, ungdomskullarnas storlek liksom arbetsmarknadsläget.

Aktiviteter för ökad studentrekrytering

Under treårsperioden 2009–2011 prioriteras insatser för studentrekryteringen uppdelat på regional, nationell och internationell nivå. I detta ingår särskilda insatser för att samordna universitetets samtliga studentrekryteringsinsatser.

Regional rekrytering

Med region avser Mittuniversitetet Jämtlands och Västernorrlands län samt och norra Gävleborgs län. Universitetet har en viktig roll i strävandena att öka övergången från gymnasieskola till högre studier. I den regionala rekryteringen har det varit särskilt angeläget att avdramatisera högre studier och därmed bredda rekryteringen. Fokus har legat på personliga möten för att nå dem som inte är studiemotiverade och detta har styrt aktiviteterna. Åhörare har till exempel delats in i mindre grupper för att skapa förutsättningar för dialog.

Mittuniversitetet besökte under året gymnasieskolor och arbetsförmedlingar i regionen för att informera om möjligheten till studier. Studentambassadörer höll i föreläsningar och träffar i mindre grupper samt medverkade med informationsbord i arbetsförmedlingarnas lokaler.

Under året arrangerade Mittuniversitetet, tillsammans med arbetsgivare i regionen, en temakväll där arbetslösa och vuxenstuderande fick möjlighet att träffa arbetsgivare och företrädare för universitetet. Information lämnades om arbetskraftsbehov inom olika branscher och om de utbildningar som erbjuds för att möta efterfrågan. En digital variant av temakvällen lades ut på internet.

Skugga en student bygger på det personliga mötet. Syftet med aktiviteten är att ge den enskilde möjlighet att bilda sig en egen uppfattning om hur det är att studera på universitet genom att följa med en student under en dag, gå på en föreläsning, se campusmiljön, träffa studenter och lärare och kunna ställa frågor om studier vid Mittuniversitetet.

Mittuniversitetet verkar i en region där andelen högskoleutbildade är låg och ojämnt fördelad och där övergången från gymnasium till högre studier är lägre än i övriga riket. Rekryteringsinsatserna i regionen är inriktade på studenter från studieovana miljöer och bidrar således till en breddad rekrytering.

Nationell rekrytering

På nationell nivå fortsatte satsningarna i storstadsområdena. Gävle lades till som ett särskilt testområde, där ska Mittuniversitetet göra motsvarande satsningar som i storstäderna under två år och sedan utvärdera effekten. Den profilstärkande annonseringen gjordes framförallt på internetsajter följt av radio och tidningsannonsering. Några mindre satsningar i Åre gjordes för att nå potentiella studenter på sportlovsemester. Under året gjordes även en extra satsning för att rekrytera till sommaruniversitetet.

Arbetet med förstärkt profilering och studentrekrytering vid Campus Härnösand fortsatte med målet att öka såväl distans- som campusstudenter vid Campus Härnösand. Lärarutbildningen genomförde, som ett led i detta, en rekryteringskampanj i de svensktalande delarna av Finland.

Under 2010 utvecklades Mittuniversitetets webbplats för att bättre svara mot krav från potentiella studenter och för att spegla varumärket Mittuniversitetet. Sedan några år satsar Mittuniversitetet allt mer på annonsering på internet och arbetar även med sociala medier genom att i ännu högre grad utnyttja de möjligheter till exempel Facebook och Youtube ger.

Internationell rekrytering

Mittuniversitetet intensifierade under 2009 och 2010 insatserna för att rekrytera internationella freemoverstudenter. Under 2010 utvecklades såväl den så kallade kampanjwebben som Mittuniversitetets engelska webb. E-postutskick, annonser på webbsajter samt medverkan vid utbildningsmässor var andra aktiviteter för att få fler ansökningar.

Study in Mid Sweden är ett treårigt projekt (2009–2011) med målet att öka den internationella direktrekryteringen med minst ett hundra studenter per år. En arbetsgrupp för internationell direktrekrytering arbetade med rekryteringsåtgärder främst inom EU/EES, men även utanför.

Det är viktigt att de närmaste åren öka antal inresande utbytesstudenter när avgifter införs för studenter utanför EU/EES. Detta kan i vissa fall vara avgörande för att programmen ska kunna ges. Att vidareutveckla befintliga avtal med partneruniversitet liksom att sluta nya är strategiska ställningstaganden för samtliga institutioner är också prioriterat.

Rekrytering utanför EU/EES

Mittuniversitetet deltar tillsammans med trettio andra lärosäten i ett treårigt projekt som heter Study Destination Sweden (SDS) och som leds av Svenska Institutet. Projektet är en plattform för koordinering av den internationella marknadsföringen där SDS har arbetat fram ett koncept. Projektet är särskilt angeläget i ljuset av att studieavgifter införs för studenter från länder utanför EU/EES.

Mittuniversitetet deltar också i ett projekt med Svenska Institutet för att med hjälp av agenter rekrytera studenter från Kina. Agenterna får provision för varje rekryterad student och de har utsetts av den etablerade organisationen ICEF tillsammans med Svenska Institutet. Agentverksamhet av denna typ är vanlig i den globala studentrekryteringen.

Rekrytering inom EU/EES

Rekrytering inom EU/EES är prioriterad enligt Mittuniversitetets utbildningsstrategi. Historiskt har dock andelen freemovers från EU/EES varit låg. Mittuniversitetets rekryteringsaktiviteter 2010 fokuserade på insatser i Tyskland, utbyggnad av Mittuniversitetets kampanjwebb på engelska och utveckling av sociala medier främst Facebook och StudiVZ (Tyskland).

Antagna (nybörjare) på Mittuniversitetet

Nybörjare nationell nivå

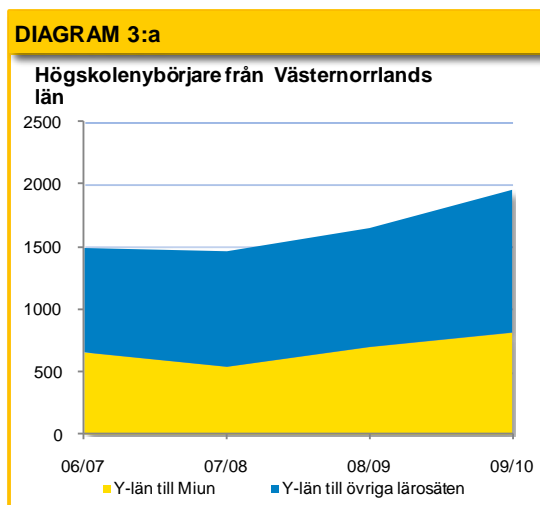
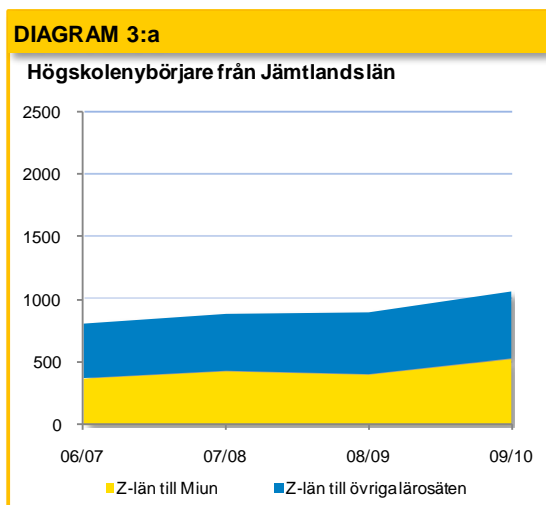
Antalet nybörjare, i detta fall studenter som för första gången läste på Mittuniversitetet, uppgick till cirka 13 240 stycken läsåret 2009/2010, en ökning med 46 procent jämfört med föregående läsår. Merparten kom från Stockholm, Västra Götaland, Gävleborg och Skåne. Endast 13 procent av Mittuniversitetets nya studenter kom från Västernorrland eller Jämtland vilket kan jämföras med 25 procent för läsåret 2006/2007. Regionens nybörjare utgör med andra ord en allt mindre andel av Mittuniversitetets totala antal nybörjare.

TABELL 7				
Nationell rekrytering till Mittuniversitetet				
Nybörjare	Läsår och antal individer			
Rekryteringslän	06/07	07/08	08/09	09/10
Jämtlands län	511	580	570	687
Västernorrlands län	885	767	948	1 095
Summa regionen	1 396	1 347	1 518	1 782
Stockholms län	977	1 038	1 690	2 609
Skåne län	397	498	876	1 534
Västra Götaland	635	683	1 249	1 929
Gävleborgs län	252	296	343	448
Övriga län	1 975	2 066	3 377	4 941
Antal nybörjare (individer)	5 632	5 928	9 053	13 243
Andel från regionen	25%	23%	17%	13%

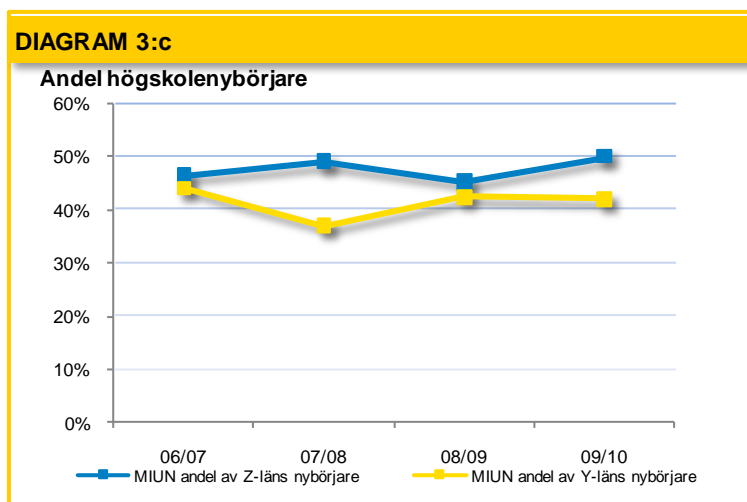
Den största förklaringen till den ökade andelen studenter utanför regionen är troligtvis Mittuniversitetets stora utbud av nätbaserade distanskurser.

Nybörjare från regionen

Av regionens högskolenybörjare, det vill säga de som första gången börjar studera vid en högskola, valde cirka 45 procent att söka sig till Mittuniversitetet läsåret 2009/2010, en ökning från föregående läsår. Från Jämtland var andelen 50 procent och från Västernorrland 42 procent.

Högskolenybjörjare från Jämtland var således mer benägna att söka sig till Mittuniversitetet läsåret 2009/2010 än högskolenybjörjare från Västernorrland. Skillnaderna mellan länen har också förstärkts jämfört med föregående läsår.

Övergångsfrekvenser

Övergångsfrekvenserna, det vill säga andelen elever som slutför gymnasieskolan och påbörjar högre utbildning efter tre år, ligger under riksgenomsnittet i både Jämtlands och Västernorrlands län.

Statistik från SCB visar att övergångsfrekvensen läsåret 2009/2010 ökade i såväl Västernorrlands som Jämtlands län jämfört med läsåret innan. Fortfarande ligger dock de båda länen under riksgenomsnittet.

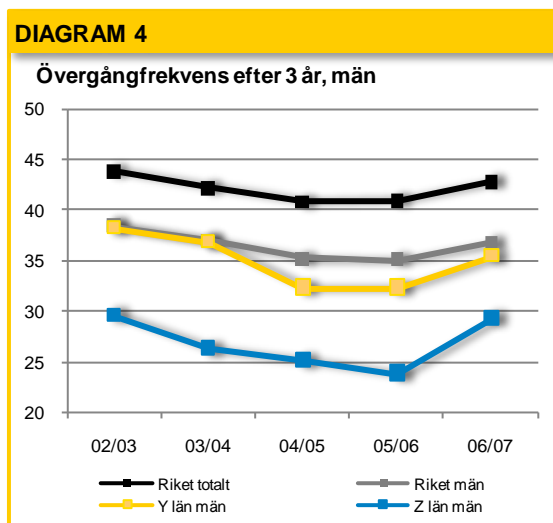
TABELL 8

Övergångsfrekvenser

Studentexamen angivet läsår
Påbörjat högre studier efter tre år, totalt

Läsår	Riket	Y län	Z län
02/03	43,9	45,4	34,2
03/04	42,3	42,8	30,2
04/05	40,9	38,3	28,8
05/06	41,1	38,7	28,8
06/07	42,9	41,6	32,5

Trendbrottet är tydligast vad gäller övergångsfrekvensen för män. De tvååriga utbildningarna inom teknik som startat har, utöver riktade rekryteringsinsatser, troligen varit en påverkande faktor tillsammans med en svag arbetsmarknad.

Förberedande utbildning

Basåret ger möjligheter för blivande studenter att komplettera sin behörighet för att sedan kunna läsa tekniska eller naturvetenskapliga utbildningar. Det är en alternativ rekryteringsväg till sådana utbildningar, eftersom basåret ger platsgaranti på aktuella utbildningsprogram. I basåret ingår kurser i matematik, fysik, kemi och biologi.

TABELL 9

Behörighetsgivande förutbildning, basår

	2007	2008	2009	2010
Helårsstudenter	83	81	105	150
Helårsprestationer	53	46	59	108
Andel kvinnor av hst	42%	48%	47%	48%

Antalet helårsstudenter på behörighetsgivande förutbildning, där naturvetenskapligt basår utgör en del, ökade med cirka 80 procent jämfört med 2008 då uppgången startade.

Utöver basåret finns fristående kurser, cirka 55 helårsstudenter, på förberedande nivå inom naturvetenskap, huvudsakligen i ämnet matematik.

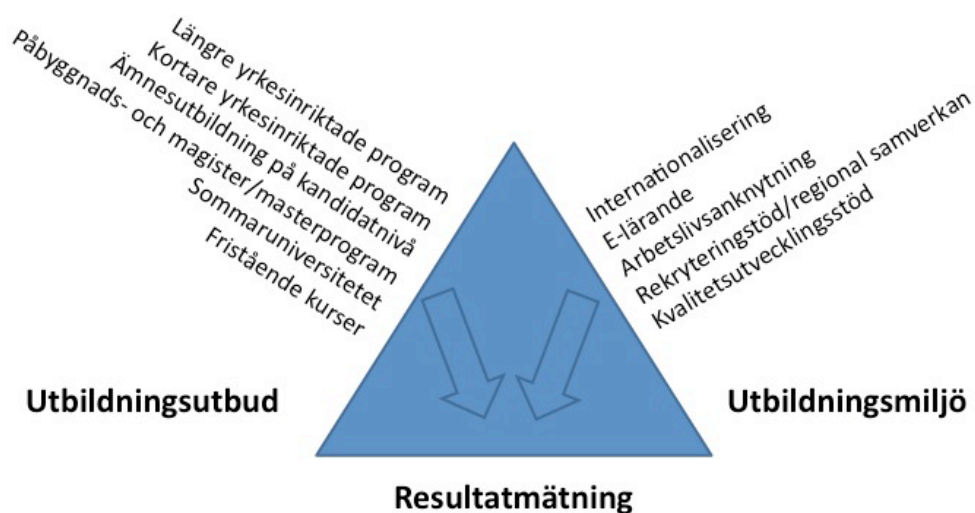
2.4 Utveckling inom grundutbildningen

Ny utbildningsstrategi

Universitetsstyrelsen fastställde i oktober 2010 en utbildningsstrategi för perioden 2011–2015. En projektgrupp under ledning av prorektor, drev arbetet framåt i tre faser. Under den andra fasen medverkade interna arbetsgrupper med att ta fram riktade analyser. I grupperna ingick studenter och personal från institutioner, nämnder, förvaltning och bibliotek. Förslag och synpunkter från anställda och studenter var viktiga utgångspunkter. Arbetet diskuterades fortlöpande i dekanråd, ledningsråd, central samverkansgrupp (CSG) och i universitetsstyrelse.

Strategierna för perioden 2011–2015 inriktades på ett attraktivt utbildningsutbud och en kvalitetsdrivande utbildningsmiljö. Utbildningsmiljön ska prägla universitetets utbildningsutbud och bidra till att de övergripande målen för utbildningen uppnås, se figur 1.

Mittuniversitetets utbildningsutbud ska karaktäriseras av attraktivitet, nytänkande, framförhållning och lyhördhet och baseras på kärnvärdena närhet, nytta, och nyfikenhet samt länkas till de prioriterade insatsområdena.

Figur 1 Strategins uppbyggnad och logik

Inom utbildningsmiljön identifierades två prioriterade områden och tre utvecklingsområden vilka omfattar såväl kunskaps- och erfarenhetsuppbyggnad som utveckling av arbetssätt, teknik, pedagogik och organisatoriska strukturer.

De två områden som prioriteras under perioden är **e-lärande och arbetslivsanknytning** vilka ska ha en *särskilt framträdande position* i universitetets utvecklingsarbete (se avsnitt 2.5 respektive avsnitt 4.4). De tre utvecklingsområdena är **internationalisering** (avsnitt 4.2), **kvalitetsutveckling** (avsnitt 4.1) och **regional samverkan** (avsnitt 2.3). Dessa ska ha en *framträdande roll* i universitetets fortsatta utvecklingsarbete.

Varumärke

Under 2010 antog Mittuniversitetet en ny plattform för varumärket som omfattar kärnvärden, löften och devis. Mittuniversitetets utbildningar ska präglas av närhet, nytta och nyfikenhet. Närheten ska finnas mellan studenter och lärare, forskning och utbildning och mellan utbildning och arbetsliv. Nyfikenheten ska präglas av viljan att upptäcka nytt, för att ta in nya perspektiv och som drivkraft för att våga. Nyttan ska studenten märka såväl under studietiden som inför arbetslivet. Samarbetspartners ska märka nyttan genom nya perspektiv och ny kunskap, medarbetare genom givande och stimulerande arbetsuppgifter. För samhälle och omvärld märks nyttan genom fortsatt kunskapsutveckling.

Det löfte universitetet arbetar utifrån är att tillsammans med studenter och partners upptäcka, förädla och förverkliga möjligheter vilket sammanfattas i devisen *Upptäck dina möjligheter*. Mittuniversitetet ska vara det arbetslivsnära universitetet och utbildningen ska präglas av en stark tro på individens kapacitet.

Programutbildningar

Antalet helårsstudenter inom programutbildningarna ökade med 517 helårsstudenter under året. Det berodde dels på att program som startade under 2009 antog till sitt andra år, dels på att nya programutbildningar startade.

En tendens var att tvååriga program på grundnivå fortsatte att rekrytera mycket bra medan rekryteringen till långa program låg på en lägre, men ändå godtagbar, nivå.

TABELL 10

Programutbildningar vid Mittuniversitetet					
Programutbildningar	Antal helårsstudenter				Förändring 2009-2010
	2007	2008	2009	2010	
Humanistiska utbildningar	28	20	14	8	-6
Beteendevetare och socionomer	908	885	931	1 002	71
Medieutbildningar	284	297	301	284	-18
Samhällsvetenskapliga utbildningar	464	395	413	601	188
Vårdutbildningar	977	858	999	1 039	40
Utbildningar med inr. sport och idrott	113	109	103	109	6
Civilingenjörsutbildningar	92	95	111	124	13
Ingenjörsutbildningar	65	60	58	66	8
Teknikerutbildningar	120	140	214	357	143
IT-utbildningar (ej ingenjör)	147	139	217	330	113
Naturvetenskapliga utbildningar	90	80	76	80	4
Utbildningar med konstnärliga inslag	29	33	33	35	3
Läroarbetsutbildning	930	755	691	643	-47
Mittuniversitetet totalt	4 247	3 866	4 160	4 678	517

Grundnivå

Höstterminen 2010 startade två nya högskoleingenjörsprogram, energiingenjör och ekoingenjör.

Under året fördes diskussioner med KTH om ett samarbete inom civilingenjörsutbildningen. Från hösten 2011 erbjuds studenterna att läsa de tre första åren på Mittuniversitetet och sedan läsa de två sista åren på KTH eller på Mittuniversitetet.

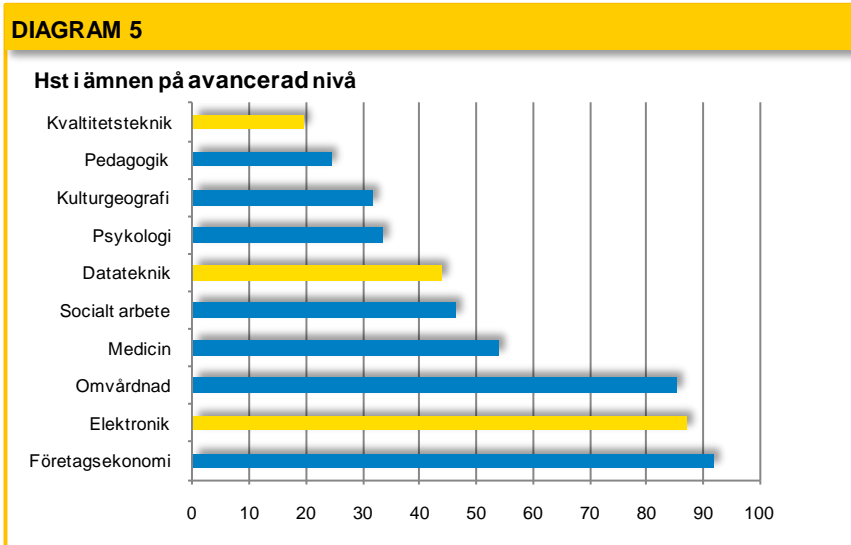
Läroarbetsutbildningen som de två föregående åren hade en svag rekrytering ökade och utbildningsprogrammen inom det tekniska området upplevde ett tydligt uppsving. Stabila program var bland annat sjuksköterskeutbildning, socionomutbildning och personal- och arbetslivsprogrammet.

Många studenter sökte till kriminologprogrammet, till risk- och krishanteringsprogrammet, samt till psykologprogrammet, tre program som startats de senaste åren.

Under hösten startade Mittuniversitetet en svensk-norsk förskolläroarbetsutbildning mot kultur- och utbildningspedagogik för tjugo norska och tjugo svenska studenter. Utbildningen genomförs i samarbete med bland andra Dronning Mauds Minne i Trondheim samt museerna Jamtli och Sverresborg.

Avancerad nivå

Mittuniversitetet har, i jämförelse med riket, en låg andel studenter som läser på avancerad nivå. Nedanstående diagram visar antalet helårsstudenter på de största ämnena på avancerad nivå, huvudsakligen inom programutbildningar på master- och magisternivå men också på fristående kurs.

Specialistutbildning av sjuksköterskor har stor volym inom såväl medicin som omvårdnad. De internationella masterprogrammen inom elektronik/datateknik och företagsekonomi hade en stor tillströmning av ansökningar och antog fler studenter än tidigare år.

Fristående kurser

Tillströmningen av studenter till fristående kurser var mycket stark under 2010. Större delen av dem var nätbaserade distanskurser utan träffar som genomförs med stöd av e-lärande. Av den totala ökningen på 1 000 helårsstudenter svarade sommarkurserna för drygt hälften. Fristående kurser svarade för två tredjedelar av det ökade antalet helårsstudenter totalt under året.

Volymmässigt ökade kurser inom samhällsvetenskap och teknik mest och det gällde framför allt företagsekonomi, sociologi och informationsteknologi. Inom humaniora, naturvetenskap och medicin var ökningen av antalet helårsstudenter andelsmässigt än större.

TABELL 11

Utbildningsområde	Helårsstudenter				Förändring 2009-2010
	2007	2008	2009	2010	
Humaniora	557	529	615	790	175
Juridik	157	131	176	184	8
Samhällsvetenskap	797	890	1 267	1 569	302
Naturvetenskap	140	161	240	401	161
Teknik	568	602	843	1 048	205
Undervisning	38	25	28	46	18
Vård	232	222	219	182	-37
Medicin	42	61	75	181	106
Övrigt*	57	54	52	63	11
Design	52	58	72	115	43
Idrott			13	11	-2
Summa	2 639	2 734	3 600	4 590	990

* Här ingår AU60, se lärarytbildningen

Sommaruniversitetet, den tredje terminen

Mittuniversitetet är ett av de universitet som erbjuder sommarkurser 2010, vilka nästan uteslutande gavs som nätbaserad distansutbildning. Gensvaret från studenter var mycket stort och de mest

efterfrågade kurserna var företagsekonomi och projektledning. Totalt utgjorde sommarkurserna 15 procent av den totala produktionen under året, mätt i helårsstudenter. Genomströmningen var 45 procent.

Den stora tillströmningen av studenter innebär att sommarkurserna kan uppfattas som en tredje termin, utöver vår- och hösttermin, vilket också diskuterats på politisk nivå.

En enkät till sommarstudenterna visade att de flesta redan var studenter vid något lärosäte och att det viktigaste studiesyftet var att bredda sin utbildning. De flesta av dem var kvinnor och de var äldre än 24 år. Ungefär hälften kom från storstadsregionerna. Den viktigaste anledningen till att söka sommarkurser på Mittuniversitetet var att kurserna gavs på distans.

TABELL 12

Antal helårsstudenter, sommarkurser

	Antal helårsstudenter			
	2007	2008	2009	2010
Humanistiskt	62	56	69	199
Juridik	-	-	88	81
Medicin	-	-	-	23
Naturvetenskap	4	16	26	84
Samhällsvetenskap	61	160	397	620
Teknik	228	175	291	430
Undervisning	2	3	3	4,5
Vård	17	10	19	19,2
Övrigt*	14	13	11	8,9
Design				2
Totalt	388	434	904	1 470
Genomströmning	40%	46%	47%	45%

*kurser i ämnet pedagogik

2.5 Distansutbildning och e-lärande

E-lärande prioriterat område i utbildningsstrategin

Distansutbildning är ett samlingsbegrepp för flera olika typer av utbildning som genomförs helt eller delvis utanför campus. Det finns helt nätbaserad utbildning utan träffar och distansutbildning med samlingsstillfällena. Den senare formen kan vara delvis nätbaserad med allt från enstaka samlingsstillfällena till regelbundna samlingsveckor på någon av campusorterna eller på annan studieort.

Arbetet med utbildningsstrategin, hade fokus bland annat på e-lärande. *E-lärande* (av engelskans *e-learning*) är en metod för att med hjälp av datorer och kommunikationsteknik förstärka inläring och är basen för nätbaserad utbildning, vilken kan användas i undervisning såväl på distans som på campus.

Distansutbildning och därmed e-lärande är en profil för Mittuniversitetet och har länge använts i undervisning på distans. Distansundervisningen har varit en motor i kompetensuppbyggnaden kring e-lärande och den har finansierats internt men också med resurser från bland annat Distansutbildningsmyndigheten och Sveriges nätuniversitet.

Volym och inriktning

En stor andel av Mittuniversitetets helårsstudenter har valt att läsa på distans. Under 2010 ökade andelen till 54 procent. Nätbaserad utbildning har på några år ökat från 40 till 67 procent av distansutbildningen.

TABELL 13

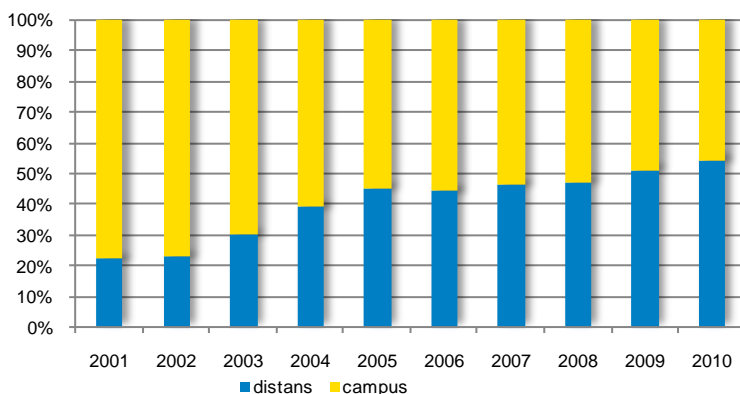
Antal helårsstudenter i distansutbildning

	Antal helårsstudenter			
	2007	2008	2009	2010
Distansutbildning, program	1 215	1 043	1 133	1 271
Distansutbildning, frist kurs	1 986	2 096	2 850	3 819
Distansutbildning totalt	3 201	3 139	3 983	5 090
Varav Nätuniversitetet	1 272	1 512		
Varav helt nätbaserat			2 460	3 390
nätbaserat, program			142	244
nätbaserat, frist kurs			2 317	3 146
Andel av distansutbildning totalt	40%	48%	62%	67%

Diagrammet visar utvecklingen över en tioårsperiod. I detta sammanhang kan påpekas att Mitt-högskolan redan sitt första verksamhetsår, läsåret 1993/94, noterade att 17 procent av utbildningen gavs på distans.

DIAGRAM 6

Helårsstudenter, distans och campus

Distansutbildningen når dem som inte skulle ha möjlighet att studera om utbildningen endast gavs på campus. Bland distansstudenterna finns yrkesverksamma som fortbildar sig, småbarnsföräldrar vars enda möjlighet är att studera på distans och campusstudenter som väljer att läsa extra kurser på distans. Mittuniversitetets distansstudenter är bosatta både i storstäder och i glesbygd, såväl i Sverige som utomlands.

Nedan redovisas antalet helårsstudenter per campus och hur många av dessa som avser distansutbildning. *Studieort*, det vill säga campus, kan vara missvisande eftersom distansstudenter som läser nätbaserade kurser inte nödvändigtvis besöker något campus. Dock finns ansvaret för distanskurser registrerat per campus.

TABELL 14

Antal helårsstudenter per campus (inklusive uppdragsutbildning)									
Studieort	Total 2007	Därav distans	Total 2008	Därav distans	Total 2009	Därav distans	Total 2010	Därav distans	Andel distans 2010
Härnösand	1 675	1 400	1 479	1 249	1 694	1 467	1 931	1 726	89%
Sundsvall	2 317	775	2 158	656	2 712	965	3 510	1 527	44%
Östersund	2 742	1 020	2 762	1 067	3 266	1 466	3 817	1 847	48%
Övriga orter	289	59	307	188	229	137	206	82	40%
	7 022	3 254	6 706	3 160	7 901	4 035	9 464	5 182	55%
Andel distans		46%		47%		51%		55%	

Under 2010 ökade antalet distansstudenter. Inom ramen för sommaruniversitetet producerades 530 helårsstudenter mer än året före och även i övrigt ökade nätbaserad utbildning på fristående kurser.

Det finns därtill ett antal program som ges på distans med eller utan samlingar. Lärarutbildningen genomförs till stor del på distans med samlingsveckor. Utbildningsprogrammet inom rehabiliteringsvetenskap bedrivs delvis på distans samt ortsövergripande med sammankomster både i Östersund och i Sundsvall.

Genomströmning

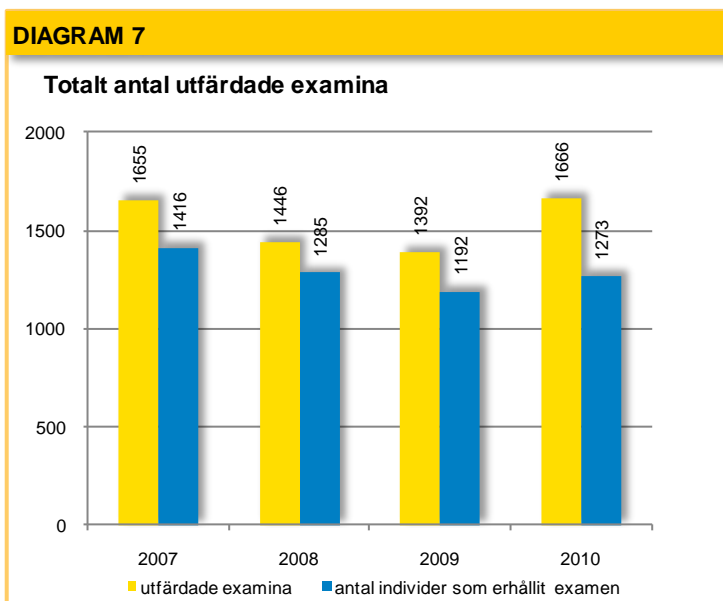
Programutbildning på distans med samlingsveckor eller enstaka träffar har en genomströmning nästan i nivå med campusutbildning. Exempel på sådana utbildningar är lärarutbildning och specialistutbildning för sjuksköterskor. Se också avsnitt 2.4.

TABELL 15

	2009		2010	
	program	fristående kurser	program	fristående kurser
Distans med träffar	83%	70%	81%	59%
Nätbaserad distans	67%	45%	63%	47%
Campus	87%	70%	88%	75%
Totalt	85%	54%	85%	54%

2.6 Examina

År 2010 utfärdade Mittuniversitetet 1 666 examina från utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Detta är det högsta antalet utfärdade examina sedan Mittuniversitetet bildades. Antalet personer som tog ut examen var färre.

Ökningen av antalet utfärdade examina förklaras delvis av att allt fler studenter upptäckt möjligheten att ta ut fler examina på samma meriter. En yrkesexamen kan till exempel kompletteras med en kandidat- eller magisterexamen. Ungefär 400 personer tog ut dubbla examina.

TABELL 16

Totalt antal utfärdade examina

Examina	2007	2008	2009	2010
Högskoleexamen	44	31	48	61
Kandidatexamen	580	424	463	637
Magisterexamen med ämnesdjup	161	154	136	207
Magisterexamen med ämnesbredd	22	34	18	7
Masterexamen	-	-	6	15
Yrkesexamen	846	804	718	739
Totalt	1 653	1 447	1 389	1 666

Det totala antalet utfärdade examina ökade med cirka 20 procent mellan 2009 och 2010 och ökningen gällde till största delen generella examina. Antalet yrkesexamina ökade endast marginellt.

Minskningen av magisterexamina med ämnesbredd är självklar då denna examen utgick ur högskoleförordningen 2007. Endast studenter som antagits före detta år har möjlighet att ta ut denna examen.

Generella examina

Ökningen av antalet utfärdade högskoleexamina (120 hp) är marginell och återfinns främst inom omvårdnad (uppdragsutbildningen *Psykiatriskt omvårdnadsprogram med inriktning mot psykisk hälsa med särskild komplicerad problematik*) och fordonssystemteknik.

TABELL 17**Kandidatexamen med huvudområde*, grupperad**

Huvudområdesgrupp	2007	2008	2009	2010
Humaniora och konst	-	6	8	18
Hälso- och sjukvård samt social omsorg	-	60	106	180
Naturvetenskap, matematik och data	-	10	7	9
Pedagogik och lärarutbildning	-	7	18	12
Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration	3	54	74	90
Teknik och tillverkning	1	5	7	10
Tjänster	-	14	12	13
Deltotal	4	156	232	332

*Examensformen infördes 1 juli 2007 som en konsekvens av Bologna processen

Den stora ökningen av antalet kandidatexamina finns inom huvudområdena omvårdnad och socialt arbete, där studenter som uppfyller sjuksköterskeexamen respektive socionomexamen med samma studiemeriter även uppfyller kraven för generell examen. Inom huvudområdena psykologi, företagsekonomi och pedagogik ökade också antalet kandidatexamina.

TABELL 18**Magisterexamina med huvudområde*, grupperad**

Huvudområdesgrupp	2007	2008	2009	2010
Humaniora och konst	-	-	2	2
Hälso- och sjukvård samt social omsorg	-	24	37	78
Naturvetenskap, matematik och data	-	-	-	4
Pedagogik och lärarutbildning	-	-	1	1
Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration	-	1	8	44
Teknik och tillverkning	-	-	1	-
Deltotal	-	25	49	129

*Examensformen infördes 1 juli 2007 som en konsekvens av Bologna processen

Magisterexamen med ämnesdjup ökade antalsmässigt, främst inom huvudområdet omvårdnad. Samtliga studenter som uppfyller specialistsjuksköterskeexamen uppfyller också kraven för magisterexamen. Inom företagsekonomi ökade antalet utfärdade magisterexamina, men i mindre utsträckning än för omvårdnad.

Masterexamen kunde utfärdas för första gången år 2009 och 2010, hittills har totalt 21 examina utfärdats. År 2009 utfärdades den inom huvudområdena datateknik, elektronik samt miljövetenskap och 2010 därutöver också inom medie- och kommunikationsvetenskap, maskinteknik, historia samt informatik.

Yrkesexamina

Bland yrkesexamina ökade antalet specialistsjuksköterskeexamina och lärarexamina medan antalet socionomexamina minskade.

Ökningen av specialistsjuksköterskeexamina avser inriktningen *hälso- och sjukvård för barn och ungdomar*.

TABELL 19**Yrkesexamina, exkl. lärarexamen**

Examensbenämning	2007	2008	2009	2010
Biomedicinsk analytikerexamen	1	-	-	-
Civilingenjörsexamen	4	6	19	19
Högskoleingenjörsexamen	44	33	33	34
Sjuksköterskeexamen	233	180	189	190
Social omsorgsexamen	1	-	-	1
Socionomexamen	180	208	180	168
Specialistsjuksköterskeexamen	83	60	80	91
Yrkehögskoleexamen	1	1	2	-
Yrkesteknisk högskoleexamen	-	-	1	-
Deltotal	547	488	504	503

Flest socionomexamina utfärdades 2008, vilket var ett resultat av decentraliserad socionomutbildning som gavs i två omgångar under de första åren av 2000-talet. Minskningen sedan dess förstås troligen av att fler lärosäten än tidigare utbildar socionomer.

Lärarexamen utfärdas med många olika benämningar, beroende på vilken variant av lärarutbildningen som avses och vilken kombination av verksamhetsområden studentens meriter täcker. Ökningen av lärarexamina under år 2010 var marginell jämfört med 2009.

TABELL 20**Antal utfärdade lärarexamina**

	2007	2008	2009	2010
enl. äldre studieordning *	24	38	-	-
Lärarexamen, inriktning: förskola, förskoleklass, grundskolans tidigare år samt fritidshem	201	234	157	164
Lärarexamen, inriktning: senare år och gymnasiet	74	43	57	72
Totalt	299	315	214	236

*(upphört från 1 juli 2008) innehåller Barn- och ungdoms-pedagogisk examen, Grundskollärarexamen 1-7 samt 4-9 och Gymnasielärarexamen.

3 Forskning och forskarutbildning

3.1 Forskning

Forskningens frihet och nytta

Den fria forskningen och det förutsättningslösa sökandet efter kunskap är fundamentala kriterier för en livskraftig och framgångsrik forskning. Den egna nyfikenheten ska kunna styra valet av undersökningsobjekt och metoder för att nå ny kunskap.

En sund forskningsmiljö strävar efter att använda sin frihet till nytta för mänskligheten och för en hållbar utveckling. Den akademiska diskussionen och det kollegiala samspelet är garanten för att friheten också leder till nytta för samhället och världen. Vid Mittuniversitetet har den kollegiala diskussionen betonat Nyfikenhet, Närhet och Nyttan som ledord för forskningen. I dessa ledord kommuniceras att drivkraften i forskningen är nyfikenheten och att det finns en strävan att vara till nytta för samhället samt att forskningen ska vara lyhörd och lättillgänglig för den omvärld som kommer i direkt kontakt med lärosätet.

Mittuniversitetet utför och nyttiggör en betydande del av forskningen i direkt samverkan med externa, ofta regionala, intressenter inom näringsliv och samhällsorganisationer. Samverkan med omgivande samhälle, från lokala intressenter till internationella aktörer, är avgörande för en stark forskning.

Förutom gemensamma forskningsprojekt med internationella aktörer och regionala intressenter är forskning med koppling till grundutbildningen viktig. Vinsten är dubbel; å ena sidan får studenterna tillgång till de senaste forskningsrönen när forskarna förmedlar sina resultat, å andra sidan kan forskarna få uppslag till nya forskningsproblem när deras resultat diskuteras. Det är särskilt viktigt för de professionsutbildningar som finns vid universitetet. Denna närhet mellan utbildning, forskning, arbetsliv och det omgivande samhället är utmärkande för Mittuniversitetet.

Forskning vid Mittuniversitetet

All forskning vid Mittuniversitetet ska hålla hög akademisk kvalitet i termer av publicering och citering liksom i vetenskapliga utvärderingar. Därigenom genereras god forskning som leder till innovationer och tillväxt.

Mittuniversitetets forskning kan delas in i tre övergripande grupperingar. Inom den första gruppen återfinns profilerade forskningsområden präglade av akademisk excellens och nära anknytning till omgivande samhälle. Den andra gruppen rymmer forskningsområden som uppvisar en god akademisk kvalitet med stor potential. Den tredje gruppen omfattar ämnesforskning och forskning av vitalt intresse för grundutbildningens vetenskapliga anknytning.

1) Profilerade forskningsområden

Inom detta område finns fyra forskningsområden, som samlas under visionen *Skog och fjäll som resurser för näringsliv och livskvalitet*. Till varje område finns en centrumbildning anknyten, som utgör både arena för samverkan och spjutspets i respektive område. De fyra profilerade forskningsområdena är:

- *Skogen som resurs* (centrumbildning FSCN)
- *Industriell informationsteknologi och digitala tjänster* (centrumbildning STC)
- *Hälsa, idrott och sportteknologi* (centrumbildning NVC)
- *Turism och upplevelser* (centrumbildning ETOUR)

2) Andra centrala forskningsområden

Ytterligare fem forskningsområden, där olika ämnen samverkar, är centrala. Dessa fem områden är:

- *Entreprenörskap och företagsutveckling*
- *Bank, försäkring, pension*
- *Medier och kommunikation*
- *Lärande, bildning och kulturarv*
- *Kris och risk*

Till ett par av dessa finns också centrumbildningar knutna. Till Kris och Risk finns exempelvis det nyinvidga Risk and Crisis Research Centre.

3) Ämnesforskning

Inom Mittuniversitetet bedrivs forskning inom alla vetenskapsområden. Det ger en stor bredd av forskningsprojekt och en hög kompetens bland lärosätets forskare. Det är bland annat forskning med anknytning till stora och viktiga grundutbildningsområden. Genom att de flesta forskare även undervisar, får studenter på grundnivå och avancerad nivå en naturlig inblick i och koppling till den forskning Mittuniversitetet bedriver inom det aktuella ämnet.

Centrumbildningar

Som tidigare nämnts, fungerar centrumbildningarna vid Mittuniversitetet som en spjutspets för profilområden och ytterligare ett par andra forskningsområden, samtidigt som de är en arena för att samverka med finansiärer och andra intressenter.

Centrumbildningar	Förkortning	Forskningsområde
Centrum för forskning om ekonomiska relationer	CER	Bank, försäkring och pension samt revision och fastighetsföretagande.
Demokratiinstitutet	DEMICOM	Den moderna demokratins villkor, demokratisk utveckling och politisk kommunikation.
European Tourism Research Institute	ETOUR	Faktorer och processer som påverkar turistdestinationers utveckling och tillväxt.
Fibre Science and Communication Network	FSCN	Tillämpad forskning inriktad mot att särskilt utveckla pappersindustrins konkurrenskraft.
Nationellt vintersportcentrum	NVC	Idrott och prestation samt idrott och hälsa.
Risk and Crisis Research Centre	RCR	Samlande arena för forskningsprojekt inom risk-, kris- och säkerhetsområdet.
Sensible Things that Communicate	STC	Sensorbaserade system och tjänster inom elektronik och datateknikområdet med fokus på industriell IT, mobila tjänster och miljöövervakning.

Mittuniversitetet genomgår för närvarande en process för att kvalificeras som KK-miljö. Basen i ansökan är centrumbildningarna ETOUR, FSCN, NVC samt STC.

Fakulteten för humanvetenskap, HUV

Forskningen vid HUV är till gagn för individ och samhälle på en rad olika sätt. Forskningen rör sig till största delen kring människan och hennes situation i samhället; från hennes individuella förutsättningar till hennes relationer till andra individer och de utmaningar som det moderna samhället står för.

Inom fakulteten bedrivs forskning bland annat inom profilområdena *Hälsa, idrott och sportteknologi* samt inom *Turism och upplevelser* och inom centrumbildningarna CER, ETOUR, NVC och RCR, alla med en stark koppling till omgivande samhälle. Risk- och krisforskningscentret RCR, invigdes under året. Målet är att bli ledande inom risk- och krisforskning. Genom centret underlättas kontakter mellan forskare, finansiärer och andra partners.

En aktiv och framgångsrik forskning pågår även utanför dessa centrumbildningar. Det är en forskning som ingår i både nationella och internationella nätverk, i samverkan med externa aktörer och med stark forskningsanknuten förankring i alla utbildningsnivåer.

Inom entreprenörskapsområdet drivs flera större projekt i samverkan med bland andra två norska lärosäten och KK-stiftelsen. Samarbete med Elforsk sker genom dess finansiering av en professur inom nationalekonomi och vattenkraft. Mittuniversitetet driver ett större projekt kring personaluthyrning, med stöd från Vinnova och i samverkan med externa företag.

Inom ramen för Vetenskapsrådets satsning på Centres of Gender Excellence deltar Mittuniversitetet i forskningsprogrammet Challenging Gender vid Umeå universitet.

Friluftsliv i förändring är ett tvärvetenskapligt, nationellt forskningsprogram som studerar friluftsliv och naturbaserad turism i Sverige. Programmet är ett nätverk av 18 forskare från sju olika universitet och högskolor runt om i landet. Forskningen finansieras av Naturvårdsverket och leds av en av Mittuniversitetets professorer.

Ett flertal av Mittuniversitetets projekt inom hälso- och klinisk psykologi deltar i samarbeten med andra universitet och olika landsting. Ett större EU-finansierat (EAHC) forskningsprogram som involverar forskare i åtta länder behandlar partnervåld.

Även genom doktorander som är kopplade till forskarskolor eller finansierade av externa aktörer, samverkar fakulteten för humanvetenskap med andra lärosäten, kommuner, landsting med flera. Ett exempel är Nationella forskarskolan inom vård och omsorg, där Karolinska institutet är värduniversitet. Mittuniversitetet har fyra doktorander som går i forskarskolan. Forskare samverkar också med landstingen i exempelvis projekt där man samlar in data med hjälp av landstingen i Jämtlands och Västernorrlands län.

Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier, NMT

Forskningen vid NMT finns till stor del inom profilområdena *Skogen som resurs* och *Industriell informationsteknologi och digitala tjänster* och inom verksamheten för FSCN och STC samt Sportstech, som knyter an till forskningen inom vintersport vid Mittuniversitetet. Forskningen inom fakulteten profileras i hög grad mot Mittuniversitetets KK-miljöer.

Forskningsmiljön vid institutionerna ska på ett bra sätt integrera både starka forskningscentra och forskning till stöd för grundutbildningsmiljöerna. De ämnen som ligger utanför de starka profilerna arbetar aktivt med att bygga nätverk och allianser med andra lärosäten, för att på så sätt stärka forskningsmiljöerna. Forskningen sker i samproduktion med näringsliv där man gemensamt identifierar behov, möjligheter och problem för att skapa ömsesidig nytta och lärande. Ett av många exempel är den tekniska forskningen inom STC@MIUN och DPC, men också forskningen inom systemvetenskap samt medie- och kommunikationsvetenskap. Ett annat exempel är MediaSense, som finansieras inom den regionala fonden. Regionala företag knyts ihop med ett världsledande företag som Ericsson genom institutionens forskning.

NMT deltar som samarbetspartner i flera nationella forskarskolor, exempelvis *X Forest Products Industry Research College* samt *Forskarskolan Avancerade material*. De forskarstuderande kan antingen vara antagna till forskarskolan, eller läsa kurser i forskarskolans regi.

Mittuniversitetet ingår i organisationen för HPC2N (High Performance Computing Center North), som är ett konsortium av universitet och forskningsinstitut placerat vid Umeå universitet. Inom ramen för HPC2N arbetar Mittuniversitetet med att utveckla regionens kompetens inom vetenskapliga beräkningar samt att ansvara för kontakter mellan akademien och företag som också har behov av avancerade beräkningar för sin utveckling.

Inom området sport och outdoor finns till exempel ett omfattande nätverk av samarbetspartners och intressenter. Avsikten är att ytterligare utveckla detta nätverk både inom och utanför regionen. Till nätverkets aktörer och intressenter hör den klusterbildning som Peak Innovation representerar med ett fyrtiotal lokala företag och omkring 200 nationella företag.

Lärarytbildningsnämnden, LUN

Forskningen inom lärarytbildningsnämnden är inriktad mot flera områden som är centrala för skolan och lärarytbildningen. Internationella kunskapsmätningar är ett såväl nationellt som internationellt område där nämnden har det nationella ansvaret för PISA, Programme for International Student Assessment, men även medverkar i fler projekt inom detta område. Vidare bedrivs forskning inom ramen för skolutveckling mot ledarskap, allmän skolutveckling och entreprenörskap i skolan. Ett tredje område där lärarytbildningens forskning ligger i såväl den nationella som den internationella framkanten är forskning inom e-lärande. Vid lärarytbildningen bedriver man även internationellt erkänd forskning i läs- och skrivutveckling.

Sambandet mellan forskning och utbildning

En koppling mellan forskning och utbildning är grundläggande för verksamheten vid ett universitet. Forskning från såväl Mittuniversitetet som från andra lärosäten och forskningsinstitut i Sverige och i världen utgör en grundläggande del i Mittuniversitetets utbildningar.

Genom en väl integrerad verksamhet där aktiva forskare i mycket hög grad undervisar på grundnivå och avancerad nivå har studenterna möjlighet till en unik inblick i aktuell forskning vid Mittuniversitetet. De utbildningsprogram vid Mittuniversitetet som leder fram till kandidatexamen, magisterexamen, masterexamen och yrkesexamen har alla starka kopplingar till forskningsmiljöerna. I den granskningsprocess som görs vid inrättande av nya program utgör forskningsanknytningen en betydande del.

I *Projektbaserat masterprogram* (Master by Research) med nio inriktningar inom naturvetenskap och teknik är forskningsanknytningen mycket tydlig eftersom konceptet innebär att studenterna arbetar i forskargrupper under hela sin utbildningstid.

Forskningskompetens och forskningsresultat

Professorer och docenter

Antalet professorer vid Mittuniversitetet ökar för varje år. I slutet av 2010 utgjorde professorerna 18 procent av lärarkategorin.

TABELL 21				
Antal professorer, personår				
Nämndområde	2007	2008	2009	2010
Humanvetenskap	21	21	23	21
Naturvetenskap, teknik och medier	33	36	35	41
Lärarytbildning			2	2
Summa personår	54	57	60	64
Antal individer	60	66	70	80
Därav antal kvinnor	9	12	12	12
Andel kvinnor %	15%	18%	17%	14%

Vid årsskiftet 2010/2011 fanns 12 kvinnliga professorer, samma antal som föregående år. Fyra av dem var gästprofessorer. Eftersom antalet professorer totalt har ökat blir kvinnornas andel lägre än tidigare år.

Docenter är en handledarresurs i forskarutbildningen. De är också presumtiva professorer. Mittuniversitetet hade vid utgången av 2010 sammanlagt 45 docenter varav 28 inom HUV, 15 inom NMT och två inom lärarytbildningens område.

Nämnderna avsätter medel för forskande kvinnors meritering, vilket på sikt ökar antalet kvinnor bland professorer och docenter. Se också avsnitt 4.3.

Läraryrskommittén gjorde under året omfattande satsningar på disputerade lärares forskning, 15 procent i tjänsten för lektorer och 20 procent för docenter. Därutöver har tre lektorer erhållit 35 procent forskning i tjänsten som särskilt satsning, en i historia och två i pedagogik.

Publikationer

I tabell 22 redovisas utvecklingen av refereegranskade vetenskapliga publikationer åren 2007–2010. Se också *Väsentliga uppgifter*. I vetenskapliga publikationer ingår artiklar i tidskrifter enligt ULRICH, refereegranskade forskningsöversikter samt refereegranskade konferensbidrag. Övriga publikationstyper är bland annat vetenskapliga böcker och bokkapitel. De siffror som redovisas för 2010 är preliminära. Artiklar som publicerats 2010 kommer att registreras också 2011.

TABELL 22				
Publikationer 2007-2010				
Publikationstyp	2007	2008	2009	2010
Refereegranskade publikationer				
Vetenskapliga artiklar	240	206	187	181
Forskningsöversikter	1	2	4	3
Konferensbidrag	169	151	193	153
Totalt	410	359	385	337
Andra publikationstyper				
Vetenskaplig bok	11	10	16	3
Bokkapitel i vetenskaplig antologi	56	74	97	42
Övrig vetenskaplig rapport	32	35	26	20
Redaktör vetenskaplig antologi	3	13	11	9

Antalet refereegranskade artiklar sjönk under den period som redovisas i tabellen, även i beaktande av att siffran för 2010 är i underkant. Antalet konferensbidrag ökade kraftigt 2009 för att därefter sjunka. Även antalet bokkapitel i vetenskapliga antologier har sjunkit.

Under denna period har tillgängliga resurser för forskning ökat successivt från 272 miljoner kronor 2007 till 339 miljoner kronor 2010.

Nämnderna gör olika insatser för att stimulera forskare att publicera i internationella tidskrifter. Ekonomiskt stöd ges bland annat till citeringsanalys, översättning och språkgranskning av artiklar och bok/bokkapitel, liksom till open access-publicering och annan publicering. Även kunskapsuppbyggnad genom workshops och kurser i bland annat tidskriftspublicering och akademiskt skrivande på engelska ingår i nämndernas insatser.

I tabell 23 redovisas utvecklingen per nämnd av refereegranskade publikationer.

TABELL 23

Refereegranskade publikationer per fakultet 2007-2010				
	2007	2008	2009	2010
Humanvetenskap *	127	115	140	135
Därav:				
Vetenskapliga artiklar	89	88	87	98
Forskningsöversikter	1	-	2	2
Konferensbidrag	37	27	51	35
Naturvetenskap, teknik och medier	269	222	225	189
Därav:				
Vetenskapliga artiklar	145	114	86	90
Forskningsöversikter	-	2	2	1
Konferensbidrag	124	106	137	98
Läraryrskommittén	14	25	27	27
Därav:				
Vetenskapliga artiklar	5	5	15	6
Konferensbidrag	9	20	12	21

Fakulteten för humanvetenskap har en fortsatt ökning av antalet artiklar medan konferensbidragen har varierat både uppåt och nedåt under den redovisade perioden. Inom fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier minskade såväl vetenskapliga artiklar som konferensbidrag mellan 2007 och 2010.

Publiceringsmönstren påverkas av en rad faktorer. Mittuniversitetet är ett ungt universitet där forskningen fortfarande är under uppbyggnad. Antagningen av forskarstuderande har gjorts stötvis vilket innebär att artiklar och examina följer ett ojämnt mönster över åren. I finansieringen från Tillväxtverket, vilket svarar för strukturfonderna, betonas tillväxt och innovation. Fokus flyttas från öppen publicering till innovationsprocessen som är mer sluten till sin karaktär. Det sker också successivt en övergång från konferenspublikationer till vetenskapliga artiklar i tidskrifter, vilket betyder att det tar längre tid att få ett manuskript publicerat.

Den kraftiga ökningen av antalet studenter de senaste två åren har naturligtvis också påverkat publiceringsmönstret. Arbetsbelastningen har ökat utan att antalet lärare ökat i samma takt och studenternas utbildning har satts i första rummet.

Vetenskaplig produktion och citeringar

Vetenskapsrådet har regeringens uppdrag att ta fram underlag för beräkning av indikatorn vetenskaplig produktion och citering. Underlaget används för tilldelning av en viss del (just nu 5 procent) av det totala statliga anslaget för forskning och forskarutbildning.

Vetenskapsrådet räknar fram varje lärosätes bibliometriska index. Detta tal byggs på antalet *articles*, *reviews* och *letters* med minst en författare från lärosätet som indexerats i databasen Web of Science och antalet citeringar dessa publikationer har fått under en fyraårsperiod.

Till sist beräknas varje lärosätes andel av de totala bibliometriska indexen från alla lärosäten. Den andelen utgör ett lärosätes andel av de avsatta resurserna.

Mittuniversitetets bibliometriska index ökade från 190 i fördelningsunderlaget för budgetåret 2010 till 251 i underlaget för budgetåret 2011. Mittuniversitetets andel av de totala bibliometriska indexen för alla lärosäten ökade från 0,55 till 0,69 procent trots att antalet artiklar i SwePub minskade. En rimlig tolkning är att antalet citeringar ökat. I vetenskapsrådets fördelningsunderlag ligger Mittuniversitetet på plats 14 bland de 29 lärosäten som ingår i materialet.

Forskningsresurser

Regeringens nya system för fördelning av forskningsresurser gynnar etablerade forskningsområden med stor forskningsvolym och väl utvecklad publicerings- och citeringstradition. Systemet saknar däremot förmågan att värdera forskningens relevans och betydelse för utveckling och tillväxt i samhället. Det premierar dessutom forskning inom väl etablerade områden vilket försvårar för den typ av nya, innovativa insatser som har störst potential att leda till vetenskapliga genombrott.

Mittuniversitetet delar regeringens bedömning att kvalitet och prestationer i forskningen är relevant att ha som underlag för fördelningen av statliga forskningsresurser men anser att det nuvarande systemet har alltför inomvetenskapligt fokus. Ett framtida system bör parallellt med inomvetenskapliga kriterier även kunna hantera innovationsaspekter och samhällsrelevans.

TABELL 24

Anslagsmedel enl. regleringsbrev, tkr

	2007	2008	2009	2010
Anslag totalt	170 796	173 236	176 447	187 143
därav				
Nämndområde				
Humanvetenskap HUV	70 239	70 801	74 664	78 571
Naturvetenskap m.m., NMT*	82 255	82 913	87 317	92 508
Lärarytelse m.m., LUN	18 302	19 522	14 466	16 064
Övriga intäkter	101 187	110 466	156 735	151 600
därav				
Nämndområde				
HUV	29 590	33 438	57 113	49 559
NMT	71 078	74 623	98 575	100 259
LUN	519	2 405	1 047	1 782

* i anslagsmedel för naturvetenskapligt vetenskapsområde, vilket tillfaller NMT, ingår samhällsvetenskaplig forskning i främst informatik, media och kommunikationsvetenskap, statistik.

100 tkr av anslag 2010 har transfererats till nationell forskarskola

Andelen extern finansiering av Mittuniversitetets forskning har ökat från 37 procent år 2007 till 44 procent år 2010. Ökningen är relativt jämnt fördelad mellan olika finansiärer och har också lett till ett minskat beroende av strukturfonderna.

I regionen finns en stor beredvillighet att samarbeta med universitetet för att skapa bästa möjliga förutsättningar för långsiktig tillväxt genom forsknings- och utvecklingsinsatser. Mittuniversitetet är en viktig resurs inom såväl reguljär forskning som inom ramen för den regionala utvecklingen.

Genom kraven på intern medfinansiering av externa projekt har andelen fria forskningsmedel inom universitetet minskat kraftigt. En ökning av det statliga forskningsanslaget är nödvändigt för att möjliggöra en ytterligare ökning av den externa finansieringen.

Åtgärder för att öka externfinansieringen

Forskningsverksamheten är beroende av god tillgång på externa medel. Aktiviteter för att öka finansieringen från bland annat forskningsråden genomförs i samarbete med fakultetsnämnderna. I detta ingår både information och rådgivning för att öka ansökningarnas kvalitet och åtgärder för att ge större incitament för arbete med denna typ av ansökningar. Nämnderna arbetar med dessa frågor men från något olika utgångspunkter.

För att bredda den externa finansieringen till fler finansiärer såväl nationellt som internationellt pågår 2009–2011 ett strukturfondsprojekt, *Internationalisering av Mittuniversitetets forskning*,

som omfattar 18 miljoner kronor. Medlen används bland annat för att finansiera forskares tid och resekostnader i samband med arbete med internationella forskningsansökningar.

Projektet har aktiverat forskargrupper och medverkat till att sexton ansökningar (okt 2010) har lämnats in inom Sjunde Ramprogrammet. Nio nya forskningsnätverk har skapats och Mittuniversitetets förmåga att bygga strategiska forskarsamarbeten inom EU påskyndats. Projektet har lagt grunden för att Mittuniversitetet ska utvecklas till en stark partner i ramprogramprojekt och har ökat Mittregionens andel av internationellt tillgängliga forskningsmedel. Mittuniversitetet har också kunnat engagera sig i nationella och europeiska policyskapande nätverk för forsknings- och innovationsfrågor.

3.2 Forskarutbildning

Mittuniversitetet började bygga upp forskarutbildningen i början av 2000-talet. Under den tioårsperiod som passerat har antalet forskarutbildningsämnen ökat och nu finns forskarutbildning inom 21 olika ämnen. År 2009 tillkom det senaste ämnet, turismvetenskap. Under 2010 har inga ytterligare ämnen tillkommit. Volymmässigt är forskarutbildningen dock fortfarande under uppbyggnad och antalet forskarstuderande fortsätter att öka.

Utveckling av antalet forskarstuderande

Antalet aktiva forskarstuderande ökade med drygt tjugo personer under 2010, jämfört med året innan. Jämfört med 2008 är ökningen 50 procent. I redovisningen ingår forskarstuderande som varit aktiva under året. Under året fanns därutöver ett trettiotal inskrivna forskarstuderande som disputerade tidigt under året, antogs sent, var föräldralediga eller vars finansiering tagit slut. Av de aktiva forskarstuderande är andelen kvinnor 55 procent.

I takt med att Mittuniversitetets egen forskarutbildning har byggts upp, har antalet forskarstuderande antagna vid andra lärosäten minskat. Under 2010 finansierade Mittuniversitetet endast åtta forskarstuderande vid andra lärosäten. Samtidigt är 15 av Mittuniversitetets forskarstuderande finansierade av andra lärosäten.

Mittuniversitetets utbildning har en pyramidstruktur. Det finns en bred bas på grundnivå som smalnar av på avancerad nivå. Pyramidens spets finns inom forskarutbildningen. Varje nivå bygger på den föregående.

TABELL 25

Antal forskarstuderande antagna vid Mittuniversitetet

Vetenskapsområde	2007	2008	2009	Därav		
				2010	Antal industri-doktorander	Antal finansierade av andra lärosäten
Humanistisk- samhällsvetenskapligt*	51	69				
Naturvetenskapligt**	100	84				
Nämndområde						-
Humanvetenskap			78	94	18	13
Naturvetenskap, teknik och medier			115	126	22	2
Läro-utbildning			12	14	1	-
Totalt	151	153	205	234	41	15

* inkl. vård

** inkl. teknik

Antalet nyantagna forskarstuderande var hälften så många 2010 som 2009. Antalet antagna per år varierar i cykler och 2009 antogs ovanligt många. Ett stort antal av dem hade extern finansiering

och därtill gjordes en stor satsning baserad på fakultetsmedel. Att inte lika många antogs 2010 var därför väntat.

TABELL 26		
Antal personer som antagits till forskarutbildning vid Mittuniversitetet 2010		
Nämndområde	Totalt antal som antogs till forskarutbildning 2010	varav antagits till studier för lic.examen
Humanvetenskap	18	2
<i>därav kvinnor</i>	12	2
Naturvetenskap, teknik och medier	18	10
<i>därav kvinnor</i>	8	5
Lärarytelse	1	-
<i>därav kvinnor</i>	-	-
TOTALT	37	12
<i>därav kvinnor</i>	21	7
* inkl. vårdämnena		
** inkl. teknik		

Examen inom forskarutbildning

Antalet forskarexamina inom den humanvetenskapliga fakulteten ökade, vilket är i linje med den prognos och förväntan som fanns när Mittuniversitetet fick humanistisk- samhällsvetenskapligt vetenskapsområde 2005. Inom naturvetenskap, teknik och medier examinerades många forskarstuderande för ett par år sedan och färre under de senaste åren, vilket följer av de cykler som beskrevs ovan.

TABELL 27								
Examina inom forskarutbildningen 2010, antagna vid Mittuniversitetet								
Nämndområde	2007		2008		2009		2010	
	Lic.	Dr	Lic.	Dr	Lic.	Dr	Lic.	Dr
Humanvetenskap	-	2	-	6	1	3	1	8
Naturvetenskap, teknik och medier	11	22	7	31	7	13	6	12
Lärarytelse	-	-	-	-	-	-	-	-

Totalt utfärdade Mittuniversitetet 20 doktorsexamina och 7 licentiatexamina under året.

Breddad rekrytering inom forskarutbildningen

Mittuniversitetet har en bred rekrytering inom grundutbildningen, sett till föräldrarnas utbildningsbakgrund, studenternas ålder och livssituation. Inför Mittuniversitetets årsredovisning 2008 gjorde SCB en uppföljning av Mittuniversitetets forskarstuderande, som visade att de forskarstuderande i högre utsträckning än riket kom från så kallade studieovana miljöer.

Denna tendens är inte längre lika tydligt. En ny jämförelse av doktorandnybörjare under 35 år visar att Mittuniversitetets nya forskarstuderande i lika stor utsträckning som i riket har föräldrar

med eftergymnasial utbildning. Mittuniversitets forskarstuderande har dock i lägre utsträckning föräldrar med forskarutbildning.

4 Gemensamt för utbildning och forskning

4.1 Kvalitet och kvalitetsarbete

Utveckling av kvalitetsindex

Sedan 2008 har Mittuniversitetet arbetat med att utveckla interna kvalitetsindex för i första hand utbildning, forskning och biblioteksverksamhet. De kommer att målsättas under 2010.

Index ska ge en sammanfattande bild av verksamheten. Syftet med index är att få ett mått på hur olika satsningar påverkar verksamheten och de ska därför spegla ambitionerna i universitetets utvecklingsplan och olika strategier liksom Mittuniversitetets syn på kvalitet. Index ska kontinuerligt uppdateras och publiceras i analysverktyget LISA.

Om möjligt ska varje indikator räknas nationellt och ange Mittuniversitetets avvikelse från riksmedelvärdet i relation till standardavvikelsen för riket. All statistik ska vara lättillgänglig och kunna inhämtas från befintliga officiella källor (SCB, HSV, SWEPUB).

Hållbar utveckling

Begreppet hållbar utveckling har en social, en ekonomisk och en ekologisk dimension. Dimensionerna speglas i Mittuniversitetets verksamhet inom både utbildning och forskning.

Den sociala dimensionen illustreras i ämnena socialt arbete, sociologi och statsvetenskap med tyngdpunkt på social rättvisa och välfärd. Inom rehabiliteringsvetenskap ligger fokus på ett hållbart arbetsliv och i historia behandlas hur sociala, ekonomiska och miljömässiga processer påverkar människan som samhällsvarelse. Ämnet svenska ger studenterna förståelse för samspelet mellan språk och kultur. Ett nytt forskningsprojekt inom psykologi är inriktat mot psykologiska aspekter på förändrat energianvändningsbeteende. I lärarutbildningen ingår hållbar utveckling med frågor om hur hållbar utveckling kan konkretiseras i pedagogisk verksamhet.

Den ekonomiska dimensionen kan exemplifieras med forskning kring samhällsekonomiska värden knutna till olika typer av vattenanvändning. Forskningscentret FSCN har utvecklat FORE-konceptet (Forest as a Resource) där produktion av nya biobaserade material, naturliga kemikalier och stora mängder förnybar energi kombineras med traditionell produktion av högkvalitativt papper.

Den ekologiska dimensionen är central i utbildningar inom ekoteknik. Forskning inom biologisk mångfald syftar till uthålligt skogsbruk och inom kemiområdet utvecklas naturliga produkter för bland annat insektsbekämpning.

Hållbar utveckling speglas även i Mittuniversitetets sätt att arbeta med distansöverbyggande teknik. Telefon, data- och videokonferenser ingår i kommunikationsmönster och möteskultur. Det handlar både om att reducera negativ miljöpåverkan och om att hushålla med studenters och medarbetares tid.

Kvalitetsarbete inom forskningen

Den huvudsakliga kvalitetsgranskningen av forskningen sker externt vid konferenspresentationer och av reviewers vid publicering av forskningsresultat i tidskrifter och böcker. Internt granskas och leds kvalitetsarbetet av ämnesföreträdare inom ramen för ämneskollegierna. Årligen återkommande uppföljningar på individnivå genomförs i samband med utvecklingssamtal.

Vid fakulteten för humanvetenskap görs ett proaktivt kvalitetsarbete genom medelsfördelning till lektorsforskning. Lektorerna söker medel i konkurrens och interna sakkunniga granskar ansökningarna. Särskilda medel avsätts för forskare av underrepresenterat kön och dessa ansökningar granskas av externa sakkunniga.

Uppföljningar görs årligen för att undvika ackumulering av anslagsmedel. Fakultetsnämnden beslutar om omdisponering av oförbrukade medel på förslag från institutionerna.

Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier påbörjade under året en process för att revidera modellen för fördelning av forskningsmedel. Av fakultetens resurser går cirka 70 procent till forskning som är relaterad till KK-miljön. Återstående 30 procent används för att säkerställa forskningsanknytning av grundutbildning utanför KK-miljöns definierade områden.

Fakulteten har påbörjat ett program där fakultetsanslagen i större utsträckning ska finansiera forskning inom ramen för en strategisk forskningsplan. Utöver en fördelning av forskningsmedel utifrån prestation avsattes medel för att stimulera strategiska satsningar på institutionsnivå liksom förbrukning av tidigare sparade medel. Syftet är att öka forskningsprestationerna.

I arbetet med KK-miljöerna ingår att utveckla ett kvalitetssystem för att bedöma projektförslag och ansökningar och för att mer effektivt genomföra projekten. Systemet tillämpas initialt på universitetets profilområden men ambitionen är att även hantera projekt och ansökningar med annan finansiering än KK-stiftelsens. Kvalitetssäkringssystemet gör att Mittuniversitetet kan avropa delar av KK-stiftelsens forskningsresurser efter en egen utvärdering och granskning. Under året utvärderades sju projekt både internt och av KK-stiftelsen och de båda kvalitetssystemen gav då likvärdiga resultat.

Kvalitetsarbete inom utbildningen

Kvalitetsutveckling lyfts fram som ett utvecklingsområde i den i oktober beslutade utbildningsstrategin. Målet formulerades på detta sätt:

All utbildning ska vara av hög kvalitet. Med detta avses kvalitet som den upplevs av studenterna, kvalitet i förhållande till lärandemål och examensbeskrivningar samt utbildningens relevans för arbetslivet i vid mening.

Basen för kvalitetsutveckling av utbildningen är lärarens kompetens och pedagogiska skicklighet. Detta ställer krav på kompetensutvecklingens innehåll, omfattning och kontinuitet. En systematisk omvärldsbevakning i relation till efterfrågan är en förutsättning för utveckling och förnyelse av utbildningsutbudet.

Utbildning på forskarnivå

Kvalitetsuppföljning av forskning inom ramen för forskarutbildningen görs i huvudsak av interna och externa granskare vid seminarier och vid disputation, eller licentiatexamen. Nämndernas forskarutbildningsråd följer varje år upp de individuella studieplanerna med hjälp av forskningsdatabasen som gör det möjligt att på ett strukturerat sätt granska, bedöma och jämföra studieplaner.

Vid fakulteten för humanvetenskap pågår en översyn av forskarutbildningen med anledning av att fakulteten har haft forskarutbildningsrättigheter i fem år. Vid Fakulteteten för naturvetenskap, teknik och medier har rådet i dialog med handledare och doktorander utarbetat förslag till hur doktorandernas progression i form av milstolpar ska beskrivas i den individuella studieplanen. Fakulteten har under flera år använt mentorskollegier för att stärka doktorandernas möjligheter till stöd. För att förbättra mentorskollegierna har fakulteten nu initierat en översyn av dem.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utöver Högskoleverkets externa granskningar gör Mittuniversitetet kontinuerligt interna kvalitetsuppföljningar av all utbildning. Det interna arbetet utgår från Mittuniversitetets ramverk för

kvalitetsarbete. Varje utbildningsprogram har därutöver en plan som säkerställer utbildningens forskningsbas och tydliggör sambandet mellan mål, undervisning och examination.

All utbildning vilar på principer om lika villkor och att studenterna är medaktörer i utvecklingen av ny kunskap. Studenters och alumners erfarenheter ska tas tillvara på ett effektivt och systematiskt sätt i arbetet med att utveckla kvaliteten i grundutbildningen.

Under året förberedde universitetet Höskoleverkets kommande granskningar av utbildningar. Arbetet fick en förberedande karaktär eftersom det slutliga beslutet om kvalitetssystemet kom först i slutet av december.

Fakulteternas grundutbildningsråd, i vilka studentrepresentanter ingår, granskar fortlöpande ämnen och utbildning och en kvalitetsgranskning görs också i samband med inrättandet av nya utbildningar. En återkommande fråga är hur kursvärderingar genomförs och huruvida resultaten används vid utveckling av utbildning.

Kvalitetsarbetet inom fakulteten för humanvetenskap utgår från i nämndens kvalitetsplan, vilken i sin tur utgår från Mittuniversitetets *Ramverk för kvalitetsarbete*. En uppföljning visar att åtgärder i kvalitetsplanen har genomförts och integrerats i verksamheten.

Grundutbildningsrådet vid fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier arbetade under 2010 aktivt med utbildningsstrategin för 2011–2015, med utgångspunkt i en workshop. Inför workshopen sammanställdes en rapport som beskriver Mittuniversitetets nuläge i jämförelse med andra lärosäten, parametrar som har betydelse för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå samt en möjlig process för en strategisk utveckling av utbildningsutbudet.

Båda fakulteterna har under året kartlagt och kategoriserat den egna fakultetens utbildningsutbud och identifierat institutionernas behov och insatsområden. Resultatet är bland annat konkreta uppdrag till institutionerna.

Höskoleverkets utvärdering av socionomprogrammet

Höskoleverket ifrågasatte, efter sin granskning i december 2009, examensrätten för socionomutbildningen. Kritiken gällde särskilt utbildningens forskningsanknytning, examensmål, inslagen av personlig och professionell utveckling samt praktik förlagd utomlands.

För att stärka och utveckla socionomutbildningen läggs den internationella socionomutbildningen ned. Istället utvecklas en samlad generalistutbildning med tillräcklig bredd för att ge studenterna kunskaper inom det sociala arbetets olika centrala fält. I den nya utbildningsplanen förstärks inslagen av personlig och professionell utveckling (PPU). Nya kursmoment har utvecklas kring det sociala arbetets målgrupper.

En central del av förbättringsarbetet handlade om att stärka sambandet mellan forskning och utbildning och att ge forskande lärare en större roll inom grundutbildningen.

En redovisning av genomförda åtgärder lämnades till Höskoleverket i mitten av december 2010. Höskoleverkets beslut väntas vid halvårsskiftet 2011.

Prövning av examensrätter för den nya lärarutbildningen

Mittuniversitetet ansökte om rättighet att ge samtliga fyra examina i den nya lärarutbildningen som startar hösten 2011. Höskoleverket prövade under hösten 2010 ansökningarna och meddelade i december att Mittuniversitetet får examensrätt för förskollärarytutbildning, men inte för grundlärar- och yrkeslärarutbildningar. Beslut avseende ämneslärarexamen meddelades i januari 2011 och Mittuniversitetet fick examenstillstånd för sju av elva sökta ämnen.

Höskoleverkets beslut innebar att alla lärosäten med grundlärarutbildning norr om Dalälven blir utan examensrätt. I hela landet berörs 1 100 utbildningsplatser per år vilket får stora konsekvenser för strävandena att öka andelen behöriga lärare regionalt och nationellt. Höskoleverket beslutade därför att genomföra en extra bedömning.

Mittuniversitetet kommer att lämna in en ny ansökan om examenstillstånd för grundlärares examen med tre inriktningar; mot fritidshem, förkoleklass, årskurs 1-3 och årskurs 4-6 samt för ämneslärares examen inriktning matematik till Högskoleverket. Beslut väntar i juni 2011.

Utveckling av pedagogisk kompetens

Hösten 2009 etablerades Lärande- och Resurscentrum, LRC, med uppgiften att samordna och utveckla lärandestödet till universitetets lärare och studenter. Under 2010 hade LRC bland annat i uppgift att göra insatser för att förbättra användningen av nya medier och ny teknik inom e-lärande.

Verksamheten är organiserad som en självständig avdelning under biblioteket. LRC samordnar och interagerar med personer och verksamheter över hela lärosätet och har nu en koordinator på varje campusort. Studentmentorer finns både i Sundsvall och Östersund och inom kort även i Härnösand. Mentorerna hjälper studenter med exempelvis enklare IT-frågor och användning av Office-program med syftet att minska avhoppet, öka genomströmningen och avlasta lärarna.

LRC initierade en översyn av lärplattformen där första steget var att inventera behov och arbeta fram en kravspecifikation. Viktiga ingångsvärden var en universitetsgemensam lärplattform och lärplattformens koppling till Studentportalen. Under året utvecklades en kurs som ska ge lärare ett *körkort för e-lärande* och en pilotkurs startade under hösten.

Flera institutioner gjorde under året insatser för att öka kompetensen inom e-lärande och initierade projekt som engagerade alla ämnesgrupper. Projekten knöt an till diskussionerna kring den nya utbildningsstrategin och omfattade bland annat genomgång för lärare av beprövade IT-verktyg för nätkurser. Andra insatser är att införa "kursteam" på samtliga nivåer inom ett ämne, att initiera ämnesdidaktiska seminarier och att fortsätta arbetet med att anpassa pågående kurser till distanskurser.

Mittuniversitetet har sedan många år erbjudit en kurs i högskolepedagogik. 2010 genomförde drygt 60 personer kursen som omfattar 15 högskolepoäng.

Studentinflytande

Den 1 juli 2010 avskaffades kårobligatoriet. Från och med höstterminen kan studenterna välja om de vill vara med i en studentkår eller inte. Det har inneburit ett stort omställningsarbete både för studentkårerna och för Mittuniversitetet. I februari fattade universitetsstyrelsen beslut om att de tre befintliga kårerna skulle få status som studentkårer vid Mittuniversitetet fram till den 1 juli 2013. Under höstterminen valde 36 procent av de studenter som läser på mer än halvtid att vara med i någon av de tre kårerna.

Mittuniversitetet har tillsammans med kårerna lagt ned ett stort arbete med att kartlägga vad som behöver göras samt analysera de ekonomiska konsekvenserna av att kårobligatoriet avskaffas. Universitetet och kårerna har ingått ett avtal om en årlig ersättning om 210 kronor per helårsstudent från universitetet till kårerna.

I Östersund fokuserade kåren mer än tidigare på kärnuppgiften utbildningsbevakning. I Sundsvall var kåren mer ute bland studenter såväl på egna och som på andras event. Man jobbade också hårt med att knyta olika förmåner till kårmedlemskapet, som exempelvis rabatter, för att det ska vara attraktivt att bli medlem. Härnösands studentkår tycker att medlemsrekryteringen fungerade bra.

TABELL 28

Kårmedlemmar hösten 2010

Studentkår	Antal Kårmedl.	Antal individer som läser mer än halvtid	Andel av mer än halvtid
Härnösand	578	1 308	44%
Sundsvall	1 056	2 472	43%
Östersund	700	2 369	30%
Totalt MIUN	2 334	6 430	36%

Mittuniversitetets tre studentkårer har en relativt jämn könsfördelning i ledningen. Eftersom antingen ordförande eller vice ordförande byts varje termin kan slumpen göra att könsfördelningen blir ojämn en enskild termin. Under vårterminen 2010 var det därför endast en av de sex i ledningen som var kvinna, medan det till vårterminen 2011 är tre kvinnor och tre män.

Studenter var representerade i samtliga beredande och beslutande organ på övergripande nivå och på institutionerna. De erbjöds också möjlighet att delta i till exempel arbetet med utbildningsstrategin. Totalt medverkade över 100 studenter och forskarstuderande i arbetet i olika beredande och beslutande organ. Könsfördelningen var jämn räknat på hela universitetet.

Organisationsinriktat kvalitetsarbete

Under året genomfördes ett antal undersökningar och projekt för att utveckla kvaliteten. Några exempel:

En ny beslutsordning utarbetades och SUHF-modellen för fördelning av direkta och indirekta kostnader implementerades. IT-strategin vidareutvecklades med utgångspunkt i en granskning från 2009.

En av de universitetsövergripande indikatorerna för kvalitetsarbetet är *Nöjd studentindex* som Svensk Kvalitetsindex (SKI) genomförde för fjärde gången. Studentbarometern, som undersökningen kallas, ger ett underlag för förbättringar relaterat till studenternas arbetssituation.

Sedan 2003 har förvaltningen genomfört servicekvalitetsmätningar som visar hur Mittuniversitetets personal upplever kvaliteten i den service som ges. År 2010 genomfördes den fjärde mätningen som pekade på förbättrade värden.

Ledningsinformationssystemet LISA implementerades i Ladok och förberedelser gjordes för att koppla också personal- och ekonomisystemet till LISA.

Internrevisionen granskade under 2010 Mittuniversitetets diarium. Sammanfattningsvis konstaterades att diariet fungerar bra och att lagar och förordningar vanligen följs. Kunskaperna ute i organisationen varierar dock avseende regelverket för diariehantering.

4.2 Internationalisering

Mittuniversitetets mål och strategier för internationalisering

Internationalisering är ett av de fem utvecklingsområden som i Mittuniversitetets utbildningsstrategi 2011–2015 bedöms vara av strategisk betydelse för utvecklingen av universitetets utbildningsmiljöer.

Ett mål med internationaliseringen, enligt utbildningsstrategin, är att antalet ut- och inresande studenter liksom den internationella lärmobiliteten ska öka. Mittuniversitetet rekryterar internationella studenter dels genom att ta emot utbytesstudenter från partneruniversitet världen

över, dels genom att erbjuda program med undervisning på engelska till internationella studenter utanför utbytesprogram, så kallade freemoverstudenter.

Införandet av studieavgifter för freemoverstudenter från tredjeland kommer att bromsa rekryteringen av studenter utanför EU/EES-området (det vill säga tredjeland). Rekryteringen av freemoverstudenter kommer i huvudsak att inriktas på EU/EES-området. Ett annat led i internationaliseringsarbetet är att etablera och fördjupa strategiska samarbeten med utländska lärosäten.

I utbildningsstrategin betonas att internationaliseringen ska vara integrerad i all verksamhet och att den ska vara tydlig och synas på många nivåer internt och externt. Alla studenter ska ha samma möjlighet till service och information på campus och på webb, vilket bland annat betyder att studiemiljöerna på campus och universitetets webb ska internationaliseras i termer av utökad information och tillgänglighet för engelskspråkiga studenter. I syfte att underlätta internationaliseringsarbetet ska språkstöd i engelska erbjudas lärare, studenter och administrativ personal.

Internationella partneruniversitet

Mittuniversitetet har utbytesavtal med 150 partneruniversitet runt om i världen. Majoriteten av dem finns i Europa. Men avtal finns också med universitet i Egypten, Sydafrika, Sudan, USA, Kanada, Kina, Australien och Nya Zeeland.

EU:s mobilitetsprogram Erasmus är ett viktigt verktyg för huvuddelen av avtalen. Mittuniversitetet ingår i ett antal internationella nätverk, och deltar i mobilitetsprogrammen North2North, Nordplus och Linnaeus-Palme.

I och med att studieavgifter införs kommer arbetet med att stärka samarbetet med befintliga partners liksom med att ingå i nya strategiska samarbeten att stå högt på dagordningen.

Samarbete med Japan och Sydkorea ÅRK

Mittuniversitetet har samarbete med Sydkorea och Japan. Dialogen med Sydkorea har startat med ett program för lärarutbyte på 1–2 månader per år. Samarbetet gäller området grafisk design.

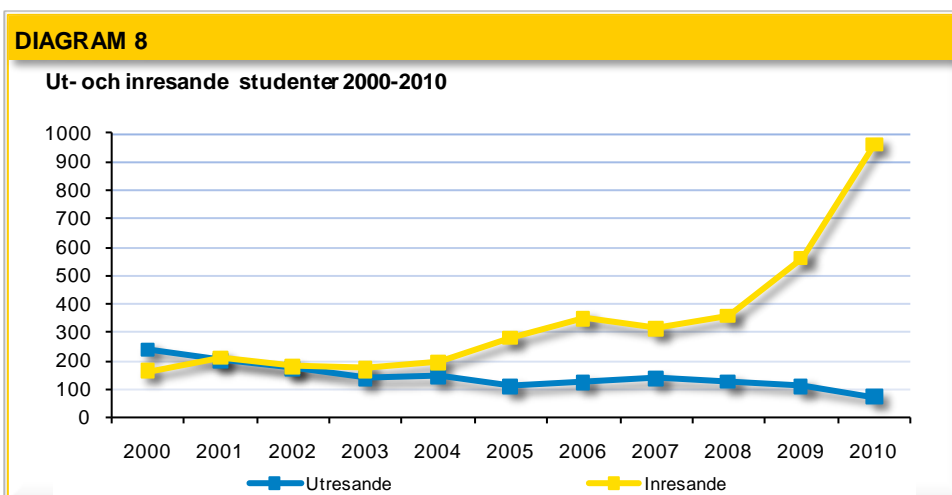
Samarbetet med Japan, Chiba University, är mer utvecklat och omfattar såväl lärare som studenter. Det finns ett gemensamt förpackningsprojekt och utbyte inom grafisk design och kommunikation. Studenter från de båda universiteterna presenterar den egna klassens förpackningslösningar för varandra. Svenska studenter presenterar sina lösningar i Tokyo och japanska studenter och lärare kommer varje år till Mittuniversitetet för motsvarande presentation.

Mobilitet bland studenter och personal

Utresande studenter

Antalet utresande studenter har successivt minskat under ett antal år. Under 2010 var det bara 76 studenter som valde att läsa utomlands, vilket är nästan en halvering jämfört med 2007. Merparten var studenter som förlagt sin praktik utomlands, i första hand studenter från socionomprogrammet. Cirka 80 procent av de som reste ut 2010 var kvinnor.

Andelen utresande studenter, räknat på antalet campusstudenter var i ett riksperspektiv mycket lågt, cirka en procent.

Inresande studenter

Antalet inresande studenter uppgick till cirka 970 under 2010. Detta är en ökning med ett par hundra procent jämfört med 2007. Det var freemoverstudenterna som stod för ökningen, närmare femhundra procent. Antalet inresande via avtal ökade med närmare 60 procent under samma period.

Den kraftiga ökningen av freemoverstudenter 2010 förklaras av den nya lagstiftningen om studieavgifter som träder i kraft från och med hösten 2011.

Bland de inresande studenterna 2010 var cirka 30 procent kvinnor.

TABELL 29

Ut- och inresande studenter

	Antal individer				Antal helårsstudenter			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Utresande studenter								
EU-program	45	27	32	9	21	13	14	4
Linnaeus	-	2	-	-	-	1	-	-
Nordplus	3	7	-	2	1	3	-	0
Nordsam	-	-	-	2	-	-	-	0
North2North	-	-	2	-	-	-	1	-
Övriga bilaterala avtal	21	22	9	6	11	10	4	4
Praktik	64	64	64	52	28	29	27	23
Freemover*	7	8	7	5	4	2	3	1
Summa	140	130	114	76	65	58	48	33
<i>Därav kvinnor</i>	98	89	98	60				
Inresande studenter								
EU-program	178	204	205	234	102	112	116	113
Linnaeus	-	-	2	2	-	-	1	1
Nordplus	2	1	17	1	-	-	1	0
North2North	-	-	3	2	-	-	1	1
Övriga bilaterala avtal	17	37	62	72	5	11	31	42
Praktik	-	-	2	-	-	-	0,3	-
Freemover*	116	119	272	661	79	62	150	404
Summa	313	361	563	972	186	185	300	561
<i>Därav kvinnor</i>	121	140	192	286				

* studenter utanför utbytesprogram

Mobilitet bland lärare och administrativ personal

Det finns ett antal stipendieprogram för internationella utbyten för såväl lärare som administratörer. Lärare kan inom *Erasmusprogrammet* få stipendier för undervisningsuppdrag vid något av Mittuniversitetets utländska partneruniversitet och läsåret 2009–2010 fick tretton lärare sådana stipendier.

Erasmusprogrammet erbjuder även möjlighet till utbyten bland administrativ personal, där ett exempel är aktiviteten *Staff training week* i Amsterdam som fyra administratörer från Mittuniversitetet deltog i läsåret 2009–2010.

Andra stipendieprogram är Internationella programkontorets nya satsning *Mobilitet för lärare och studenter på högskola*. Tio lärare fick stipendier 2010.

Insatser för ökad internationell rörlighet

Insatser för studentutbyten

Som student vid Mittuniversitetet finns goda möjligheter till utlandsstudier, framförallt som utbytesstudent vid något av universitetets 150 partneruniversitet. Insatser görs för att stimulera studenter att tillbringa en studieperiod utomlands. Information om de möjligheter som finns ges via informationsmöten, broschyrer och temadagar med mera.

På de utbildningar som har praktik finns möjlighet att förlägga den utomlands där socionomutbildningen har ett stort antal studenter i utlandspraktik. Inom en del ämnen ges möjlighet att göra examensarbeten utomlands.

För studenter som beviljas utlandsstudier inom Norden finns stipendieprogrammet *Nordplus*. För studier och praktik inom Europa finns stipendieprogrammet *Erasmus*. Sex studenter beviljades läsåret 2009–2010 Erasmusstipendier för studier och tio stycken för praktik.

Inom ramen för Internationella programkontorets stipendieprogram *Mobilitet för lärare och studenter på högskola* beviljades fem studenter stipendier för studier vid universitet utanför Europa.

Målgrupp för SIDA:s stipendieprogram *Minor Field Studies* är studenter som vill samla material till sin uppsats eller sitt examensarbete på plats i ett utvecklingsland. Under 2010 beviljades fyra studenter sådana stipendier.

Insatser för inresande studenter

Mittuniversitetet rekryterar internationella studenter dels genom att ta emot utbytesstudenter från partneruniversitet världen över, dels genom att rekrytera freemoverstudenter såväl inom EU/EES som från tredjeland. Aktiviteter för internationell rekrytering redovisas i avsnitt 2.3.

Utbildningsprogram på engelska är en förutsättning för att få inresande studenter. Inför hösten 2010 erbjöd Mittuniversitetet tolv master- och fyra kandidatprogram inom såväl natur- som samhällsvetenskap. Därutöver fanns ett hundratal kurser på engelska som utbytesstudenter från partneruniversitet kunde söka. Bolognastrukturen inom EU ger en tydlig och jämförbar examensstruktur i de europeiska länderna. Detta underlättar för inresande studenter att få tillgodoräkna sig sina utlandsstudier vid sitt hemuniversitet.

Inom humaniora gavs 2010 kurser i svenska på förberedande nivå, omfattningen var knappt 70 helårsstudenter. Det var icke behörighetsgivande kurser främst för Mittuniversitetets utländska studenter.

Insatser för att öka mobiliteten bland lärare, forskare, forskarstuderande och administrativ personal

Mittuniversitetet har intensifierat arbetet med att öka den internationella rörligheten bland lärare, forskare och forskarstuderande genom utökade kontakter och fler partneruniversitetet.

Generellt uppmuntras alla forskarstuderande att som del i sin forskarutbildning läsa kurser vid andra universitetet och högskolor. Vikten av att delta i internationella konferenser betonas generellt och medel till sådana expenser finns också att tillgå. Personal från Mittuniversitetet deltar regelmässigt i internationella forskningskonferenser och mässor.

I övrigt utvecklas kontakterna med utländska lärosäten bland annat genom att hela institutioner besöker partneruniversitetet och genom att personal från Mittuniversitetet agerar examinator och opponent vid ventileringen av uppsatser.

Aktiviteter på hemmaplan

Det ökade antalet internationella studenter ställer större krav på Mittuniversitetet som ett internationellt universitet. Skyltar, dokumentation, tryckt information och webbinformation på engelska, språkstöd för lärare och övrig personal samt stöd och hjälp till nya studenter är några exempel på de krav som ökad internationalisering medför.

I syfte att stödja universitetets internationella verksamhet med språkgranskning och översättningar till engelska, startade under 2010 ett översättningsprojekt. Målet är att uppnå ett enhetligt språkbruk, konsekvent användning av terminologi samt en god språk kvalitet. Projektet fortsätter 2011 och ska utvärderas innan en permanent språkservice eventuellt inrättas.

Andra åtgärder som vidtogs under 2010 var att vidareutveckla kursutbudet på engelska, att ändra skyltningen så att den blir tvåspråkig, att utveckla Mittuniversitetets engelska webb och att planera för språkutbildning för personalen. Till detta kom insatser för att förbereda införandet av studieavgifter, se avsnitt nedan.

Internationell dimension – grundnivå och avancerad nivå

Genom internationella temadagar, gästföreläsare från utländska universitetet och genom att exempelvis blanda svenska och utländska studenter i grupp arbete får utbildningen en internationell dimension. Inom respektive ämne finns också kurser som vidgar den internationella dimensionen.

Som ett sätt att möta såväl de internationella som de inhemska studenterna genomfördes också ett antal sociala aktiviteter till exempel i samband med svenska högtider.

Under året inrättades en virtuell *International Desk* som en första ingång och vägledare för presumtiva och befintliga internationella studenter vid Mittuniversitetet.

Internationell dimension – forskning och forskarstudier

En ökande andel av de forskarstuderande som antas har internationell bakgrund. Detta medför ett behov av information kring forskarstudier på engelska och krav på till exempel forskarutbildningsrådets behandling och bedömning av ansökningar. Kursutbud och information till forskarstuderande och handledare måste vara på engelska. Ambitionen är att forskarkurserna ska kunna ges på engelska och ha en engelsk kursplan. Handledare erbjuds möjlighet till utbildning i internationell publicering.

Under 2010 hölls informationsmöten för forskarstuderande och handledare på engelska i Örnsköldsvik, Östersund och Sundsvall.

Mittuniversitetets stipendier för internationell mobilitet

Mittuniversitetet hade fram till och med 2010 två större stipendiefonder, *Universitetsinvigningsfonden* och *Stipendiefonden för lärare och studenter*. Den senare tillkom vid invigningen av Campus Östersund. Båda fonderna syftade bland annat till att stimulera internationella utbyten.

Stipendierna utlystes första gången under 2006 och fonderna avslutades under 2010 med en slutredovisning till Länsstyrelsen i Jämtlands län. 2010 beviljades 43 studenter, åtta forskarstuderande och sex lärare medel.

Uppbyggnad av verksamheten för studieavgiftsskyldiga studenter på Mittuniversitetet

Bakgrund

Riksdagen har fattat beslut om att från och med hösten 2011 införa anmälnings- och studieavgifter för studenter från tredjeland, det vill säga studenter utanför EU/ EES-området eller Schweiz och som inte deltar i utbytesprogram. Forskarutbildning omfattas inte av ovanstående.

Beslutet kommer att medföra att antalet freemoverstudenter från tredje land sjunker. Den största gruppen kommer idag från Pakistan och Bangladesh.

Under 2010 genomfördes ett tvärorganisatoriskt arbete för att förbereda införandet av studieavgifter. Arbetet innefattade bland annat antagningsrutiner, rutiner kring mottagande och service, ekonomiska avgiftsmodeller, inbetalningsrutiner, redovisningsfrågor samt faktureringsrutiner.

Ekonomisk avgiftsmodell

Avgifterna för studieavgiftsskyldiga studenter bygger med vissa tillägg på de prislappar för utbildningsområden som anges i regleringsbrevet. Mittuniversitetets prissättning placerar sig i mitten i jämförelse med landets lärosäten.

För Mittuniversitetets internationella program ligger avgifterna läsåret 2011–2012 mellan 70 000 och 250 000 kronor. För fristående kurserna varierar avgifterna mellan 1 600 och 5 200 kronor per högskolepoäng.

Betalningsrutiner

Arbete har påbörjats med att ta fram en webb-baserad lösning för att möjliggöra betalning av studieavgifter. Denna tjänst kommer att innebära att studenterna kan göra betalning via en tjänst som tillhandahålls på Mittuniversitetets webb i likhet med kortbetalningar i övrigt på Internet.

Enkät

En del i förberedelserna under 2010 var en enkät, International Student Barometer (ISB), till Mittuniversitetets internationella studenter. Syftet var att kartlägga de internationella studenternas bild av Mittuniversitetet, bland annat deras upplevelser av studierna, deras uppfattning om ansökningsförfarande, service, ankomst och boende. De fick också frågan om de skulle rekommendera Mittuniversitetet till andra studenter. Det var 48 procent som svarade på enkäten.

Studien genomfördes på 75 lärosäten i Europa, varav på sexton i Sverige och kommer att göra det möjligt att göra jämförelser. Förhoppningen från Mittuniversitetets sida är att studien ska vara ett stöd i prioriteringen av internationaliseringsinsatser de närmaste åren. Enkätresultaten kommer under 2011.

Stipendier till betalningsskyldiga freemoverstudenter

Mittuniversitetet har beviljats 232 000 kronor per halvår för stipendier till betalningsskyldiga freemoverstudenter som antas från hösten 2011. Medlen får användas för att reducera studieavgiften delvis eller helt för betalande studenter. Mittuniversitetet arbetar med en plan för hur stipendierna ska administreras.

Rekrytering av internationella avgiftsskyldiga studenter

Mittuniversitetet deltar tillsammans med trettio andra lärosäten i ett projekt som heter Study Destination Sweden som leds av Svenska Institutet. Som ett pilotförsök deltar Mittuniversitetet också i ett projekt med Svenska Institutet för att rekrytera studenter från Kina.

Se avsnitt 2.3

4.3 Jämställdhet och arbete för lika villkor

Mittuniversitetets jämställdhetsarbete är en del av det samlade arbetet för lika villkor. Inom lika villkor ryms kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning samt ålder. Arbetet utgick under året från Mittuniversitetets *Strategi för lika villkor 2007–2010*, MIUN 2007/779, samt *Handlingsplan för lika villkor 2009–2010*, MIUN 2009/1634, där mål och aktiva åtgärder finns beskrivna. Universitetsstyrelsen fastställde i oktober *Strategi för lika villkor 2011–2013*, MIUN 2010/1530, med visionen: *Lika villkor är viktigt i allt arbete för att bli ett av Sveriges bästa universitet.*

Generella mål är att lika villkorsarbetet ska vara väl förankrat och integrerat i det dagliga arbetet. Alla ska ha kunskap om arbetet för lika villkor. Specifika mål är att andelen kvinnor på ledande nivå ska öka och att könsfördelningen ska vara jämn i styrelser, nämnder och arbetsgrupper. Andelen kvinnor med professorskompetens ska öka till minst genomsnittet för riket.

På institutionsnivå är det svårt att på kort sikt se resultaten av arbetet med jämställdhet och lika villkor. Flera av institutionerna påpekar att det inte är lätt att påverka studenter att välja utbildningar enligt ett icke könsstereotypat mönster. Insatser krävs långt tidigare i skolsystemet för att motverka traditionella val och skapa det intresse som krävs för ett specifikt ämnesområde.

Arbete med lika villkor 2010

På övergripande nivå har nyanställda i samband med introduktionsutbildning fått information om lika villkor och diskrimineringslagstiftningen och anställda med personalansvar har fått utbildning. Detta kommer att återkomma och ingår i ett större sammanhang av kunskapsspridning i dessa frågor.

En ny webb lanserades i december. Utvecklingen av den har följt rekommendationerna om tillgänglighet från funka.nu och webben har exempelvis talsyntes, är lättläst och erbjuder möjligheter att ställa in typsnitt och kontraster direkt på webbsidan. I Mittuniversitetets informationsmaterial visas både manliga och kvinnliga förebilder och studenter med olika etniska bakgrunder.

Mittuniversitetets bibliotek arbetar med att underlätta för studenter med funktionsnedsättning. Ett exempel är två informationsdagar om dyslexi. En mentorsverksamhet har startats där studenter hjälper andra studenter med allehanda frågor.

Under hösten utsågs Mittuniversitetets lika villkorspristagare, och i slutet av året ordnades även den centrala lika villkorsdagen, då såväl anställda som studenter inbjöds. Dagen hade rubriken: *Om likhet och olikhet – rätten att få vara sig själv och bli bemött med respekt.*

Mittuniversitetet är medlem i Partnerskapet för integration (Regional överenskommelse, RÖK) i Västernorrland och i Ledningsrådet för jämställdhet i Västernorrland. Båda grupperna samordnas av länsstyrelsen i Västernorrland.

På lokal nivå arbetar institutionerna på olika sätt för att främja jämställdhet och lika villkor. Frågorna har diskuterats på möten och personaldagar, föreläsningar har hållits kring exempelvis härskarteknik och man utformar rekryteringsannonser med lika villkor i åtanke. Institutioner informerar studenterna om lika villkor och diskrimineringslagen vid både kursstart och återkommande under utbildningen. En institution genomför regelbundet en studentenkät med frågor om hur diskrimineringsgrunderna har uppfattats i utbildningen. Samma institution har också bildat ett examinatorskollegium där man diskuterar strategier, problem och möjligheter i examinationer av funktionshindrade studenter.

Allt fler institutioner har frågor kring lika villkor i sina kursvärderingar för att få kunskap om vad som behöver åtgärdas. Ett gemensamt kursvärderingsverktyg utvecklas och det kommer att innehålla frågor kring lika villkor.

Under våren ägde Genusmaraton rum, då ett tjugotal forskare presenterade arbeten som på olika sätt anknöt till genus. Mittuniversitetets studenter och personal liksom allmänheten inbjöds.

Mittuniversitetets Forum för genusvetenskap utarbetade under året i samarbete med Strategi-gruppen för lika villkor två kurser riktade till lärare och forskare. Kurserna ger grundläggande kunskap om hur maktdimensioner som kön, sexualitet, klass, etnicitet och funktionsförmågor skapar olika villkor genom att de påverkar organisation, utformning och genomförande av högre utbildning.

Jämställdhetsaspekter i utbildningen

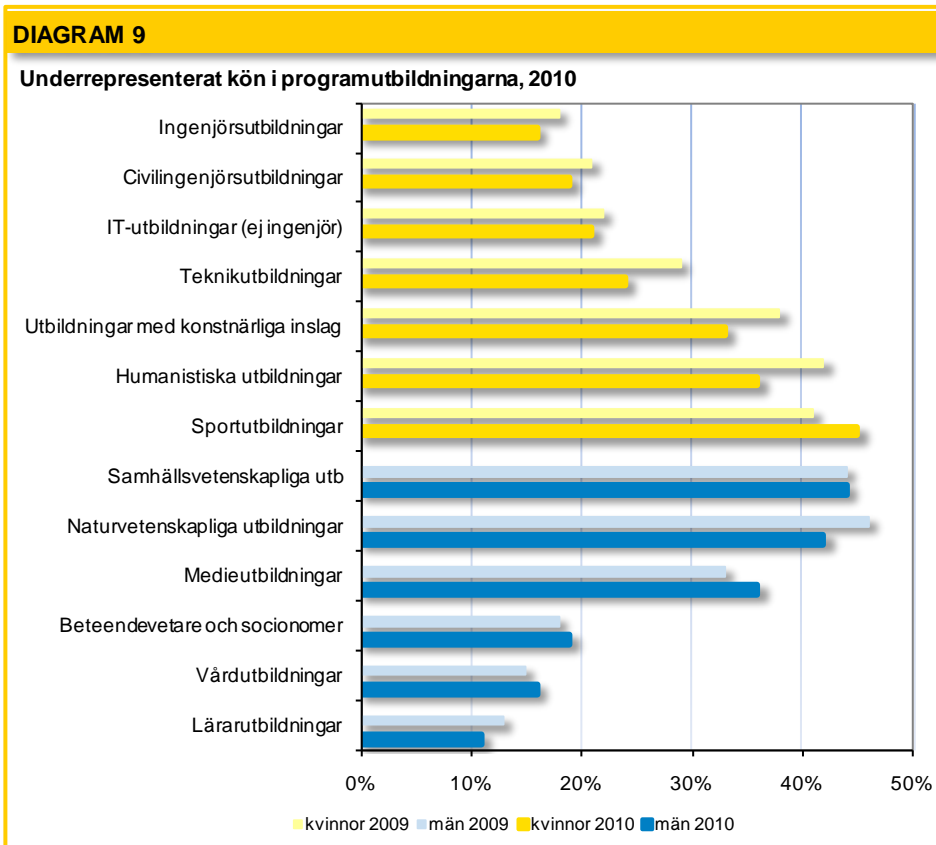
Institutionerna arbetar med jämställdhetsaspekter i utbildningen på olika sätt. När nya kursplaner tas i bruk granskas planen och litteraturlistan bland annat för att se att genus har beaktats. Arbetsgrupper sätts i många fall samman efter en rad kriterier där genus är en. Vid flera institutioner genomförs insatser för att öka kunskapen om jämställdhetsaspekter inom pedagogik liksom då det gäller undervisningens innehåll och form.

Inom samhällsvetenskapen är jämställdhet ett tema både i utbildning och i forskning. Dels finns frågorna med löpande under kursens gång, dels fokuseras pedagogiken. I exempelvis hållfasthetslära arbetar lärarna med hur de uttrycker sig och vilka förklaringsmodeller som används i undervisningen. I samhälls- och byggplanering tas jämställdhet och mångfald upp som en del av hållbar planering. Inom ekoteknik poängteras betydelsen av att satsa på kvinnors utbildning och möjlighet till försörjning för att uppnå en hållbar utveckling i ett globalt perspektiv.

Det tvärvetenskapliga forskarnätverket *FlickForsk!* (International Network for Girlhood Studies) har sitt organisatoriska säte vid Mittuniversitetets Forum för Genusvetenskap. Nätverkets forskning får genomslag i utbildningen.

Könsfördelning i grundutbildning och forskarutbildning

Kvinnor utgjorde 62 procent av Mittuniversitetets helårsstudenter 2010, vilket var detsamma som året innan. Bilden av utbildningar med ojämn könsfördelning är i huvudsak densamma som på riksnivå. Inom vård-, lärar- och socionomutbildningarna dominerade kvinnor bland studenterna. Inom teknik dominerades utbildningarna av män.

Andelen kvinnor bland de forskarstuderande har ökat de senaste åren och var 2010 omkring 54 procent. Andelen kvinnor är högre bland forskarstuderande inom fakulteten för humanvetenskap, cirka 70 procent, än inom fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier, cirka 35 procent.

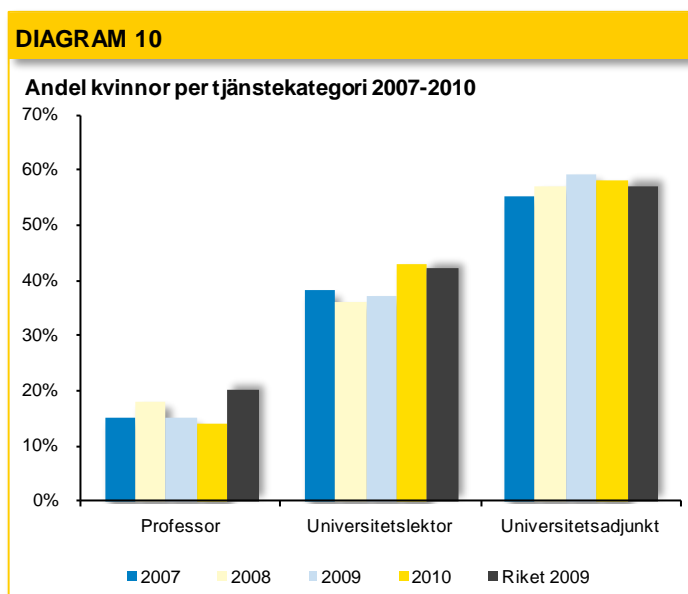
Forskarstuderande rekryteras utifrån akademiska meriter och formella kriterier. I annonser för doktorandtjänster uppmanas personer av underrepresenterat kön att söka. Vid lika kompetens beaktas könsfördelningen. Skillnaderna i fördelning mellan kön följer även här könsstereotypa mönster. Det finns till exempel fler kvinnor än män som forskarstuderande inom omvårdnad, medan det motsatta gäller inom ämnet elektronik.

Rekrytering och befordran av lärare

Vid rekrytering av samtliga lärarkategorier tydliggörs i rekryteringsannonser att universitetet strävar efter en jämn könsfördelning. Inom flera ämnen är majoriteten av de sökande av ett kön vilket begränsar möjligheterna till jämn könsfördelning. Det sker dock långsamt en uppluckring av de låsta könsmodellerna, främst i ämnen där det tidigare endast funnits manliga sökande.

Sakkunniga utses om möjligt så att de representerar båda könen. Interna rekryteringsgrupper för professorsbefattningar ska ha en jämn könsfördelning, vilket är svårt att uppfylla inom vissa ämnen där de vetenskapligt mest meriterade utgörs av män. I rekryteringsgruppernas uppdrag ingår att bjuda in såväl manliga som kvinnliga sökande.

Trots dessa svårigheter har Mittuniversitetet en högre andel kvinnor än riksgenomsnittet inom såväl kategorin universitetslektor som universitetsadjunkt.

Nämnderna har öronmärkt resurser för vetenskaplig meritering för underrepresenterat kön. Fakulteten för humanvetenskap utlyste 2009 lektorsforskningsmedel i stället för att med automatik tilldela lektorer sådana medel. Det resulterade i att fler kvinnor än män ansökte och fick sådana medel. Inom nämndens område dominerar män bland professorer och nämnden har under ett par års tid utlyst särskilda meriteringsmedel för att på sikt få en jämnare könsfördelning.

Fakultetsnämnden för naturvetenskap, teknik och medier har en lång tradition av att ge meriteringsmedel till forskande kvinnor vilket har gett resultat. Hösten 2010 utlystes forskningsmedel för kvinnliga lärares meritering i syfte att öka antalet kvinnor som handledare och som förebilder för doktorander och blivande handledare.

Regeringen har aviserat att den kommer att sätta mål för andelen kvinnor bland nyanställda professorer. Ett sådant mål, 22 procent, fanns för perioden 2005–2008 och då uppnådde Mittuniversitetet 26 procent kvinnor bland nyanställda professorer. I Mittuniversitetets strategi för lika villkor finns målet att minst 20 procent (riksgenomsnittet) av samtliga anställda professorer ska vara kvinnor 2013. Bland tillsatta professorer på Mittuniversitetet 2009 var 13 procent kvinnor vilket sjönk till 12 procent 2010. Bland gästprofessorer och adjungerade professorer var motsvarande siffror 21 respektive 20 procent.

Docenter utgör en resurs för handledning av forskarstuderande. Inom fakulteten för humanvetenskap var 16 av 28 docenter kvinnor. Inom fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier var motsvarande siffra fyra av 15. Läraryrkesnämnden hade två docenter, en man och en kvinna. Totalt för Mittuniversitetet var 48 procent av docenterna kvinnor. Detta torde på sikt innebära att även andelen kvinnliga professorer ökar.

Bristande jämställdhet i universitetets ledning

Vid rekrytering av ledningspersonal på institutioner och nämnder är det en tydlig strävan att uppnå en jämn könsfördelning. Vid tillsättning av prefekter kräver rektor att såväl en kvinna som en man ska föreslås och det finns en medvetenhet om att ensidigt sammansatta ledningsgrupper bör undvikas. Trots detta har andelen kvinnor minskat i Mittuniversitetets ledning.

TABELL 30**Könsfördelning för ledningspersoner vid Mittuniversitetet, individer**

Ledningspersoner	2007		2008		2009		2010	
	Totalt	Kvinnor	Totalt	Kvinnor	Totalt	Kvinnor	Totalt	Kvinnor
Dekaner/Nämndordförande	3	1	3	1	3	1	3	-
Prefekter	8	4	8	4	8	3	8	2
Andel kvinnor		45%		45%		36%		25%
Övrig ledningspersonal, dvs. rektor, prorektor, överbibliotekarie samt universitetsdirektör							4	1
					Totalt		15	3
								20%

År 2008 var 40 procent av de 15 ledningspersonerna kvinnor. År 2010 var andelen endast 20 procent. Bristande jämställdhet bland ledande personer är en risk som universitetsstyrelsen uppmärksammat som angelägen att hantera inför kommande år.

Under 2010 inleddes två satsningar för att på sikt komma tillrätta med den bristande jämställdheten, såväl på ledningsnivå som bland professorer. Ett internt nätverk för kvinnor skapades och ett gemensamt projekt inleddes med fem andra lärosäten. Projektet finansieras av Delegationen för jämställdhet i högskolan. Båda insatserna syftar till ett jämställt ledarskap och ledarutveckling ur genusperspektiv.

4.4 Samverkan med omgivande samhälle

Betydelsen av kunskapsutbyte och samverkan

Mittuniversitetets samverkan med näringsliv och samhälle är ett led i strävandena att utveckla utbildning och forskning, i vilka samverkan ska vara en integrerad och självklar del. Mittuniversitetets mål är att skapa externa relationer med ett gemensamt ansvar för resultatet.

Samverkan ger upphov till kunskaps spridning åt båda håll. Ökad kunskap bland aktörer utanför universitetet om pågående projekt och forskningsverksamhet bäddar för ett fortsatt samarbete. Samverkansprojekt bidrar till att stärka Mittuniversitetets förankring i regionen och i berörda kommuner liksom till att profilera verksamheten på olika campus. Det öppnar i sin tur möjligheter till praktikplatser och examensarbeten för studenter liksom till feriejobb. Samverkan med skolor och kommuner har betydelse för skolutvecklingen i regionen och ger ökad kunskap om aktuella frågor inom kommunerna och på skolor.

Mittuniversitetet samverkar med omgivande samhälle på olika sätt och på olika nivåer i organisationen. På universitetsövergripande nivå arrangerar och deltar Mittuniversitetet i ett antal arenor och mötesforum. Exempel på detta är två formella regionala fora; Mittforum som är en mötesplats mellan Mittuniversitetet och den offentliga sektorn i regionen och regionens företagare, Svenskt näringsliv, Företagarnas riksorganisation och Handelskammaren, samt Regionalt utvecklingsnätverk vid lärarutbildningen, RUN.

I Mittuniversitetets utbildningsstrategi lyfts arbetslivsanknytning fram som ett prioriterat område. Målet är att Mittuniversitetet ska vara erkänt framgångsrikt för sin arbetslivsanknytning, såväl bland studenter som i nationella jämförelser med andra lärosäten. I det ingår bland annat att utveckla en samverkansgaranti på utbildningsprogram och att verka för att fler studenter startar företag.

Inom utbildningar sker samverkan genom exempelvis programstödsgrupper, fältstudier, studiebesök, praktik, uppsatser och examensarbeten. Lärare och studenter deltar i nätverk och konferenser med företag och organisationer.

Flertalet projekt inom forskargrupper, centrumbildningar och profilerade områden genomförs i samarbete med näringsliv, myndigheter och organisationer. Se avsnitt 3.1.

Universitetsövergripande aktiviteter

På universitetsövergripande nivå fokuserar Mittuniversitetet på aktiviteter inriktade på student och arbetsliv. Studenten ska vara väl rustad för arbetslivet efter sina studier vid Mittuniversitetet.

Ett koncept som befästes under 2010 är *Karriärtorget*, som samordnar universitetets karriäraktiviteter och som finns dels fysiskt på campus i Sundsvall och i Östersund dels på webben. Ett tjugotal aktiviteter genomfördes under året. Ett exempel är en karriärvecka i samband med studentkårens arbetsmarknadsmässa i Östersund med aktiviteter för internationella studenter, CV-granskning samt möjlighet att prova på en anställningsintervju. På *Karriärtorget* anslås lediga jobb, extrajobb, sommarjobb, traineeplatser, praktikplatser och förslag på examensjobb. Mittuniversitetet är med i *Nationella Exjobbspoolen* som innehåller förslag på examensjobb från hela landet.

Under 2010 genomfördes för första gången en *Exjobbsdag*, där cirka 150 studenter träffade ett femtontal arbetsgivare som hade ett eller flera förslag till examensjobb/ uppsatser.

Mittuniversitetet initierade 2010 ett arbete för att skapa ett alumninätverk med före detta studenter.

Mittuniversitetet satsar på entreprenörskap och innovation genom projektet MIUN Innovation. Se avsnittet Innovationsstöd nedan.

EU-projektet *Internationalisering av forskning och utveckling i Mittsverige* ger stöd för forskare att samverka med andra forskare, företag och organisationer både nationellt och internationellt. Se avsnitt 3.1.

Innovationsstöd

Innovationskontoret Fyrklövern

Mittuniversitetet, Karlstads universitet, Linnéuniversitetet och Örebro universitet har tillsammans tilldelats medel av regeringen för ett av landets åtta innovationskontor, kallat Fyrklövern. Mittuniversitetet är samordnare och huvudman. Innovationskontorets uppgift är att stimulera till och stödja nyttiggörande och kommersialisering av forskningsresultat vid Sveriges lärosäten, speciellt vad gäller utveckling av tjänsteinnehållet i nya innovationer. Visionen är att Innovationskontoret Fyrklövern år 2014 ska vara en erkänd och nationellt efterfrågad kraft i facilitering, spridning och nyttiggörande av tjänsteinnovationer.

Arbetet inom Innovationskontoret Fyrklövern baseras på en gemensam verksamhetsplan. Verksamheten bedrivs vid respektive funktion för innovationsstöd/samverkan integrerat med andra insatser på universiteten:

- Karlstads universitet bedriver projekt inom Vinnovas Nyckelaktörsprogram.
- Mittuniversitetet bedriver Mål 2-projektet MIUN Innovation (se nedan) och medverkar i Vinnovas Vinnväxt-projektet Peak Innovation.
- Linnéuniversitetet har strukturfondsprojektet Kunskap & Innovation i Småland (stöd till forskare och studenter samt externa relationer).
- Örebro universitet har tillsammans med näringslivsaktörer bedrivit det av Tillväxtverket finansierade projektet Målstyrd innovation.

Detta arbetssätt gör att effekten av innovationskontorets verksamhet förstärks, då det byggs upp miljöer med flera kompetenser och resurser vid varje lärosäte.

Innovationskontoret medverkar aktivt i respektive regions innovationssystem, med finansierare, inkubatorer, Drivhus, Venture Cup, regionförbund, Innovationsbron, science parks, regionala klusterinitiativ, länsstyrelser och kommuner. Det finns ett samarbete med Göteborgs universitet vad gäller avtalsjuridik och immaterialrätt, med Lunds universitet kring innovationsrådgivning och med Linköpings, Uppsala och Lunds universitet när det gäller patentfrågor. Inom Nyckelaktörsprogrammet finns erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling med Linköpings, Uppsala, Umeå, Luleå och Göteborgs universitet samt Chalmers tekniska högskola.

Under 2010 utökade varje lärosäte sin innovationsrådgivningsfunktion. Innovationskoordinatorer, med uppgift att stimulera och fånga upp möjliga innovationer tillsattes i forskarmiljöerna. Utveckling av en policy för nyttiggörande av forskning pågår. Innovationskontoret bedriver därutöver gemensamma utvecklingsaktiviteter; utveckling av gemensamma indikatorer för uppföljning och en doktorandkursen *Nyttiggörande av forskning*.

Styrgruppen består av rektorerna vid lärosätena. De har mötts fem gånger under året.

En jämförande studie över de sex ingående länens regionala utvecklingsplaner visar på möjligheter till samarbete mellan regionerna. Innovationskontorets kompetensresurs är under uppbyggnad i samarbete med bland andra SNITTS (Swedish network for innovation and technology transfer support) och TEKNOPOL AB. Innovationskontoret Fyrklövern deltar i det nationella nätverket för innovationskontorsansvariga.

Medelsförbrukningen uppgår till tre miljoner kronor. Större delen av personalen har anställts från hösten 2010, vilket förklarar den låga förbrukningstakten. Enligt prognosen för 2011 kommer de tilldelade resurserna att vara förbrukade vid utgången av 2011. Det pågår ett arbete med att undersöka möjligheterna för Innovationskontoret Fyrklövern att använda ett gemensamt holdingbolag för fortsatt utveckling av delar av innovationsverksamheten. De fem miljoner kronor som innovationskontoret tilldelades 2009 ur holdingbolagsmedlen, ligger för närvarande kvar vid Mittuniversitetet.

MIUN Innovation

Under 2010 vidareutvecklade Mittuniversitetet den innovationsstödande verksamheten *MIUN Innovation*. Projektet pågår till och med 2011 och genomförs med medel från EU:s strukturfondsprogram Mål 2, Sundsvalls och Östersunds kommuner samt Innovationsbron.

MIUN Innovation syftar till att öka studenters benägenhet att starta företag och öka andelen forskare som kommersialiserar sina forskningsresultat. MIUN Innovation ska aktivt söka och stimulera idéer inom universitetet och erbjuder även en förinkubatorsmiljö med coachingstöd och fysiska arbetsplatser. Idéer övergår vid kommersialiseringsfasen till inkubatorerna som i Sundsvall är lokaliserad i Åkroken Science Parks lokaler på campus och i Östersund tillsammans med Business Incubator och Peak Innovation.

MIUN Innovation genomförde under 2010 ett trettiotal inspirations- och kunskapshöjande publika aktiviteter och aktiviteter för studenters affärsidéer. Totalt deltog 2 000 studenter i aktiviteterna.

Den forskarinriktade verksamheten har arbetat med tre spår: *information och inspiration, coaching av de idéer som fångats upp samt kultur och attitydförändring*. Totalt arbetade MIUN Innovation under 2010 med 30 affärsidéer som kommer från forskare/personal på Mittuniversitetet och närmare ett trettiotal student- respektive forskarföretag startades.

En enkätundersökning riktad till samtliga forskare och lärare visar att ungefär 90 procent av de tillfrågade, anser att samverkan med näringslivet inom forskning är en viktig framgångsfaktor och 44 procent anser att det är viktigt att forskning vid Mittuniversitetet nyttiggörs genom kommersialisering. Ungefär hälften av de tillfrågade ansåg att de fanns affärsidéer i deras egen forskning.

För att få ett inflöde av idéer, vilket är den stora utmaningen, planeras kreativa workshopdagar. Målet är att alla större forskningsmiljöer ska ha genomfört sådana under 2011.

Utbildningssamarbete med andra lärosäten

Mittuniversitetet och KTH fattade under 2010 beslut om ett samarbete avseende civilingenjörsutbildning. Samarbetet omfattar i dagsläget inriktningarna *Datateknik*, *Elektroniksystem* och *Teknisk design* och innebär att studenter antagna till någon av dessa inriktningar kan välja mellan att avsluta sin utbildning vid Mittuniversitetet eller på KTH.

Under 2010 inrättades den nya utbildningen *Elkraftingenjör* på distans i samarbete med Mittuniversitetet, Umeå universitet, Luleå tekniska universitet och energibranschen.

Inom flera nätbaserade distansprogram, som exempelvis *Internetbaserad data- och elektroteknisk högskoleutbildning* respektive *ingenjörutbildning* och *Musik- och ljudesign* har Mittuniversitetet väl fungerande samarbeten med andra lärosäten. Den ekonomiska risken minskar, samtidigt som rekryteringen ökar. Samverkan avser program- och kursutveckling samt genomförande av kurser.

Magisterutbildningen i folkhälsovetenskap liksom magister- och masterutbildningen i hälsovetenskap genomförs i samarbete med Högskolan i Gävle och Blekinge tekniska högskola. Samarbetet avser kurser på avancerad nivå inom SNH, Samverkan för Nätbaserad Högskoleutbildning.

Biomedicinsk analytiker ges av Uppsala universitet i samarbete med Mittuniversitetet och Landstinget i Västernorrland, där vissa moment i kurserna är förlagda till landstingets lokaler. I programmet ingår också verksamhetsförlagda kurser.

Specialistsjuksköterskeutbildning inom äldrejukoård genomförs i samverkan med Sofiahemmet, Högskolan i Gävle, Luleå tekniska universitet och Umeå universitet och inom rehabiliteringsutbildningen finns samarbete med Högskolan i Nord-Trøndelag.

Inom ramen för Regionalt utvecklingsnätverk, RUN, samarbetar lärarutbildningen aktivt med lärosätena i Gävle, Umeå och Luleå samt med Skolverket, Skolinspektionen, Vetenskapsrådet och Högskoleverket. Tillsammans med kommunerna i Jämtlands län, Västernorrlands län och Hälsingland har RUN utvecklat samarbetsformer i form av nätverk, verksamhetsförlagd utbildning och årliga konferenser för att sprida aktuell forskning och lokala utvecklingsarbeten.

Arbetslivsanknytning på grundnivå och avancerad nivå

Som tidigare nämnts ingår arbetslivsanknytning av utbildningen, som en viktig faktor i utbildningsstrategin. Mittuniversitetet ska vara *erkänt framgångsrikt* för arbetslivsanknytning inom grundutbildningen, såväl bland studenter och arbetsgivare som i nationella jämförelser med andra lärosäten.

För Mittuniversitetet är arbetslivsanknytningen en varumärkesdrivande kvalitetsfaktor och samverkan med företag och organisationer är utgångspunkten i universitetets olika nätverk. Arbetslivsanknytningen ska även utgöra grund för att öka antalet affärsidéer och studentdrivna företag inom ramen för kunskapstriangeln.

Flertalet av Mittuniversitetets utbildningar drivs i nära samarbete med näringslivet och/eller offentlig sektor, med arbetsplatsförlagd praktik, företagskopplade projekt, studiebesök, gästföreläsningar, branschrepresentation i programråd etc.

Genom etablerade branschråd med framförallt bygg- och fordonsföretag, konsultföretag och myndigheter samt företagsföreningar inom fordons- och outdoorbranschen sker ett kontinuerligt arbete med att utvärdera behov av utbildningar inom respektive område. Mittuniversitetet diskuterar med representanter från olika organisationer kring lämpliga kurser samt genom examensarbeten tillsammans med företag.

Under 2010 slutfördes inventeringen kring praktik vid Mittuniversitetets samtliga utbildningsprogram. Nästan hälften av universitetets utbildningsprogram har praktik, vanligast är att det är en praktikperiod om tio veckor och att den är obligatorisk. Yrkesprogrammen, till exempel sjuksköterskeutbildning, socionomutbildning och lärarutbildning har alla verksamhetsförlagd utbildning

Under 2010 startade bland annat programmen *Avancerad processoperatör* och *Energiingenjör* där studenterna redan första terminen har en arbetsplatsförlagd kurs. Kurser varvas med industripraktik under hela utbildningen. Dessa program har utvecklats i samverkan med regionens arbetsliv.

Studenterna på civilingenjörsprogrammen erbjuds att delta i ett mentorsprogram under senare delen av sin utbildning. De får i programmet hjälp att hitta en yrkesverksam mentor och därigenom möjlighet att knyta kontakter med näringslivet i ett tidigt skede.

Uppdragsutbildning

TABELL 31

**Uppdragsutbildning
Helårsstudenter och intäkter**

	2007	2008	2009	2010
Antal hst i poänggivande uppdragsutbildning	79	50	81	114
Intäkter av all uppdragsutbildning (tkr)	6 009	4 326	5 573	7 913

De flesta av Mittuniversitetets institutioner ger uppdragsutbildningar. Ett av många exempel är *Socialt arbete inom kriminalvården* som riktar sig till kriminalvården i region norr. Andra exempel är *Programmet för psykisk ohälsa – särskilt komplicerad problematik* som genomförts på uppdrag av Socialstyrelsen. Mittuniversitetet har under året även hållit kurs i LEAN för två företag i länet. Kurserna har inte varit poänggivande.

Totalt deltog 100 personer i kurser inom *Läraryftet*. Det motsvarade 44 helårsstudenter (se avsnitt 2.2). Mittuniversitetet erbjöd sju olika kurser, varav fem startade. Exempel på kurser är *Barns möte med matematik* och *Läs- och skrivutveckling mot förskoleklass och grundskolans tidigare år*.

4.5 Biblioteket

Mittuniversitetet har egna bibliotek i Sundsvall och Östersund. I Härnösand driver universitetet Sambiblioteket tillsammans med Härnösands kommun och Västernorrlands länsbibliotek. Universitetsbiblioteket ger biblioteksservice till Mittuniversitetets studenter, till anställda och till allmänheten.

Tabellen visar bibliotekets prestationer genom några nyckeltal för 2009 och 2010. Biblioteket i Östersund hade stängt för ombyggnad tre månader under sommaren, vilket påverkat siffrorna. Trots detta ökade besöken i Mittuniversitetets tre campusbibliotek.

TABELL 32

Nyckeltal universitetsbiblioteket

Universitetsbiblioteket	2009	2010	Förändring
Besök i bibliotekslokalen	652 219	673 032 ^[1]	3,00%
Besök på bibliotekets webb	359 000	391 000 ^[2]	8,90%
Utlån (inkl omlån exkl lån till andra bib)	224 425	209 898	-6,50%
Nedladdningar fulltext	286 564	277 582 ^[3]	-3,00%
Deltagare i undervisning/workshops	3 361	3 803	13,20%

^[1] Östersunds bibliotek hade stängt i tre månader för ombyggnad; siffran är inkl Sambiblioteket

^[2] Google analytics

^[3] Det lägre antalet nedladdningar 2010 förklaras huvudsakligen av en drastiskt minskad användning av Nationalencyklopedin och Encyclopedia Britannica, minus ca 18 000 respektive ca 9 000. Med all sannolikhet en följd av en övergång till den fria encyklopedin Wikipedia.

Antalet studenter som deltog i undervisning och workshops inom bibliotekets ram ökade 2010. Målet är att studenterna ska ha tillräcklig informationskompetens för att genomföra sina självständiga arbeten men också att tydliggöra biblioteket som plattform för självständig reflektion och kunskapsuppbyggnad.

Det lägre antalet nedladdningar 2010 förklaras huvudsakligen av en drastiskt minskad användning av Nationalencyklopedin och Encyclopedia Britannica, minus cirka 18 000 respektive cirka 9 000. Med all sannolikhet är det en följd av en övergång till den fria encyklopedin Wikipedia. För elektroniska tidskrifter och databaser i övrigt fortsatte de senaste årens ökningstrend.

Efter de senaste årens ökning minskar utlånen av fysiska medier något, en utveckling som följer av att allt mer av de ekonomiska resurserna läggs på digitala medier. Dock är tryckta medier alltjämt mycket viktiga för studenterna. Mittuniversitetets bibliotek tar ansvar för litteraturförsörjning till lärosätets distansstudenter genom att erbjuda att böcker kan skickas till hemadressen.

Under 2010 hamnade mycket i universitetsbibliotekets utveckling i "skarpt läge". Biblioteket implementerade ett kvalitetsindex, införde en ny organisation samt bemannade och fann arbetsformer för Lärande- och resurscentrum, LRC, som är en självständig avdelning under biblioteket (mer om LRC i avsnitt 4.1).

Bibliotekets sätt att arbeta med kvalitetsindikatorer i gemensamt finansierad verksamhet har väckt stort intresse nationellt. Biblioteket presenterade kvalitetsarbetet vid två olika konferenser i Stockholm och Borås.

Den nya organisationen syftar till att bättre anpassa verksamheten efter omvärldens utveckling. Den integrerar på ett bättre sätt tryckta och digitala medier i ett flöde, skapar samordningsvinster och gör arbetet över campusorterna mer enhetligt, vilket frigör resurser för att realisera visionen om ett digitalt huvudbibliotek.

Det för biblioteksverksamheten kanske enskilt viktigaste utvecklingsområdet är stödet till en växande forskning. Detta utifrån att lärosätet är nyblivet universitet och utifrån att regeringen betonar en kvalitetsuppföljning baserad på publiceringens kvalitet och genomslag. Det handlar om att bygga upp en stödverksamhet som hanterar allt från att bidra till att publikationer registreras med bibliografisk fullständighet till att genomföra bibliometriska analyser. Universitetsbiblioteken ska också, enligt ett särskilt uppdrag från regeringen via Kungliga Biblioteket, verka för och stödja publiceringsformer som medger så kallad *open access*. Detta sammanfaller med en utveckling där alltfler forskningsfinansiärer kräver att forskningsresultaten görs fritt tillgängliga.

4.6 Personal och kompetensförsörjning

Utveckling av personalvolymen

Antalet anställda ökade från 968 till 1045 individer mellan 2009 och 2010. Anställningsvolymen ökade med 62 personår.

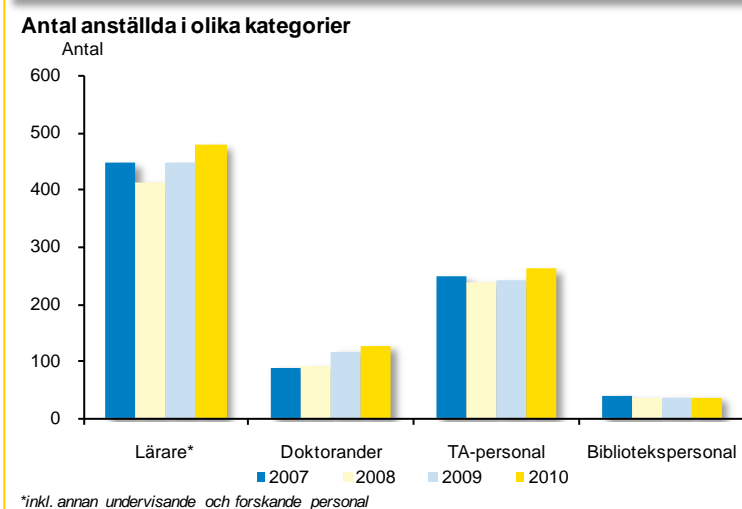
- Den största ökningen avsåg läraranställningar, totalt 36 personår, varav 17 universitetslektorer och 13 universitetsadjunkter.
- Kategorin professorer ökade med fyra personår.
- Teknisk/administrativ personal ökade med 24 personår, varav hälften avsåg anställningar på institutionsnivå.

TABELL 33

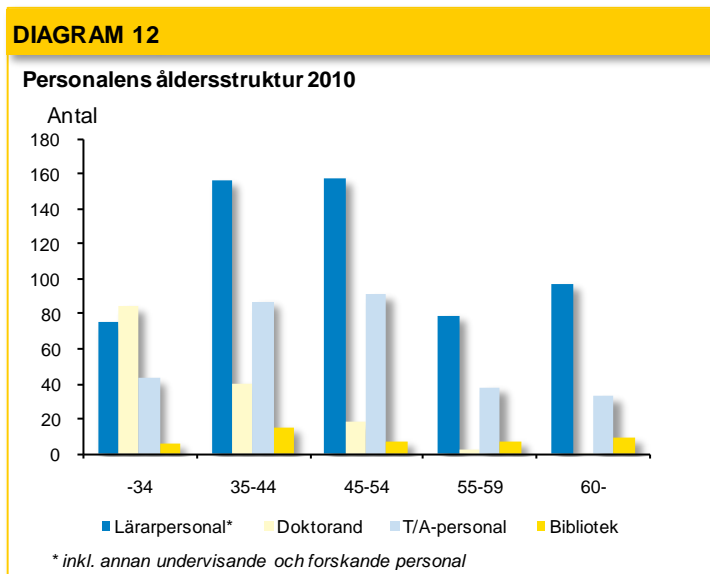
Antal anställda per tjänstekategori, personår				
Tjänstekategori	2007	2008	2009	2010
Professor	54	57	60	64
Universitetslektor	137	128	135	152
Universitetsadjunkt	208	179	177	190
Gäst/timlärare	0	0	0	3
Forskarassistenter	2	4	9	8
Doktorand	91	93	120	130
Annan undervisande/ forskande personal	49	48	68	64
Teknisk personal	41	40	41	44
Administrativ personal	209	201	203	220
Bibliotekspersonal	40	38	39	39
Mittuniversitetet totalt	831	788	852	914

Andelen forskarutbildade i lärarkategorin ökade marginellt, från 54 till 55 procent. Sedan år 2000 har andelen ökat med 17 procentenheter.

De volymmässiga förändringarna i olika personalkategorier illustreras i diagram 11.

DIAGRAM 11

Personalens åldersstruktur förändrades under året. Av de 77 individer som tillkommit mellan årsskiftena var 65 i gruppen 44 år och yngre. Det innebär att nästan 50 procent av de anställda fanns i denna ålderskategori, vilket är en ökning. Andelen anställda i 55 år och äldre minskade.

Kompetensförsörjning

Mittuniversitetet redovisade i mars 2006 långsiktiga strategiska mål för kompetensförsörjningen till regeringen. Det övergripande målet är att ha tillräcklig tillgång till kvalificerad kompetens inom kärn-, stöd- och ledningskompetensen. Behovet av kärnkompetens styrs av uppdragen inom utbildning och forskning. Inom stödkompetensen är det angeläget att på sikt öka andelen kvalificerade handläggare. Ett gott ledarskap är av särskilt stor betydelse i arbetet med att utveckla medarbetare och Mittuniversitetet avser att satsa på ledarskapsutveckling för stora grupper av medarbetare.

Under hösten påbörjades arbetet med en strategisk kompetensförsörjningsplan för perioden 2011–2015. Beslut ska tas i början av 2011.

Nedan följer en kortfattad redovisning relaterat till några specifika områden. Hänvisning finns till avsnitt i resultatredovisningen med bäring på kompetensförsörjning.

Ledarskap

Under 2010 genomfördes insatser för ledarutveckling utifrån den struktur som fastställdes föregående år. Ett generellt ledarskapsprogram som riktar sig till samtliga ledare med personalansvar erbjöds i två omgångar och närmare 40 chefer deltog.

Dialogen mellan ledare och medarbetare är ett sedan tidigare prioriterat utvecklingsområde. Området finns med både som inslag i den generella ledarutbildningen och som specifik utbildning i medarbetarkommunikation.

Ett av de uppföljningsverktyg som används är den psykosociala medarbetarenkät som genomförs vartannat år. En sådan genomfördes 2009 och nästa är inplanerad hösten 2011.

Öka andelen kvinnor på ledande befattningar

Mittuniversitetet försöker vid tillsättning av befattningar som nämndordförande och prefekt att uppnå en jämn könsfördelning. Vid två rekryteringar av prefekter 2010 anställdes en man och en kvinna. Rekryteringskommittéerna lämnade förslag på kandidater av båda könen.

Initiativ för att säkra långsiktig ledarförsörjning har tagits genom ett utvecklingsprogram/nätverk för forskningsmeriterade kvinnor. Syftet är att utveckla befintliga och presumtiva ledare för olika roller inom akademien.

Internationalisering

Under året genomfördes en inventering för att kartlägga behovet av kompetenshöjning i engelska. Inventeringen avsåg all personal. Insatser som en följd av inventeringen påbörjas vårterminen 2011.

E-lärande

E-lärande är ett av två prioriterade områden i Mittuniversitetets utbildningsstrategi. Arbete med att säkerställa kompetensförsörjningen inom området har högsta prioritet under de kommande åren. En bland många aktiviteter som genomförts är framtagandet av ett så kallat *e-körkort för lärare*.

Öka antalet kvalificerade handläggare inom administration

Rekryteringen inom detta område ökade under det gångna året vilket innebar en ökad utbildnings- och kompetensnivå på handläggarbefattningar.

Genom medarbetar- och utvecklingssamtal göra en kartläggning av framtida utbildningsbehov

Medarbetar- och utvecklingssamtal genomförs på alla organisationsenheter. Cheferna kommer att ges utbildning för att utveckla kvaliteten i medarbetarsamtalen.

Samverkan med personalorganisationerna

Samverkan med personalorganisationerna utgick från avtalet *Samverkan för utveckling* (dnr MIUN 2008/1538). Samverkan sker på olika nivåer i organisationen, både i central samverkansgrupp och i lokala samverkansgrupper, liksom på arbetsplatsträffar och i medarbetarsamtal.

Under året har parterna påbörjat arbetet med att stärka samverkansavtalets intention om att samtliga anställda ska medverka i utvecklandet av Mittuniversitetets verksamhet. En framgångsrik samverkan mellan parterna bygger på öppenhet och tillit samt att ha en gemensam vilja att verka för verksamhetens utveckling. En betydande faktor är skapandet av ett diskussionsklimat i samtliga forum som möjliggör medarbetarnas delaktighet, medverkan och ansvar, och för parterna är detta ett prioriterat område.

Arbetsmiljö

I början av året låg fokus på utarbetande av handlingsplaner med utgångspunkt i den psykosociala rondan som genomfördes oktober 2009. Alla enheter utarbetade handlingsplaner och genomförde åtgärder.

En utbildning för chefer och ledare på alla nivåer, med fokus på arbetsmiljö och lika villkor, genomfördes under våren.

Mittuniversitetets rutiner för arbetsmiljöarbetet förnyades. De beskriver sättet att arbeta systematiskt med arbetsmiljöarbetet med utgångspunkt i samverkansavtalet.

Vid flera tillfällen under året gjordes det uppföljningar av hur företagshälsovården nyttjas.

Mittuniversitetet har tre leverantörer. Under året ökade förebyggande insatser såsom ergonomiska genomgångar och gruppinsatser.

Skyddskommittén sammanträdde under året vid fem tillfällen. Kommittén tar i första hand upp ärenden med grund i arbetsmiljölagen, men behandlar också studenthälsa, yttre miljö och säkerhet.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron minskade till 2,6 procent år 2010 jämfört med 2,84 procent år 2009, vilket är en marginell minskning. Långtidsfrånvaron minskade något. En viss utjämning av sjukfrånvaron

mellan könen kan noteras. Den sjönk för kvinnor från 3,52 till 2,86 och ökade för männen från 2,05 till 2,29.

Antalet anställda med sjukrapportering ökade 2010 till 269 jämfört med 254 året innan, vilket ska ses i skenet av att antalet anställda ökade med närmare 70. Sjukfrånvaron minskade utom i åldersgruppen 30–49 år.

5. Ekonomisk utveckling 2010

Inledning

Verksamhetsåret 2010 blev mycket bra även ur ekonomisk synvinkel. Mittuniversitetet redovisar för första gången på flera år ett positivt ackumulerat överskott inom såväl grundutbildning som forskning. Det finns nu ekonomiska förutsättningar att genomföra strategiska satsningar under de kommande åren och överskotten kommer således att återinvesteras i verksamheten.

Mittuniversitetet hade under 2010 en överproduktion av helårsstudenter och helårsprestationer i förhållande till möjlig finansiering med årets takbelopp och sparade anslag. Flerårsbudgeten visar liknande utfall för 2012–2014 vilket innebär en fortsatt överproduktion i förhållande till tilldelade takbelopp. Det är därför av stor vikt att kostnaderna för grundutbildningen under de kommande åren anpassas efter fastställt takbelopp och med en kontrollerad överproduktion.

Arbetet med att utveckla ekonomistyrningen har fortsatt under 2010. Ekonomiprocesser har kartlagts och förbättringsåtgärder identifierats. SUHF:s, Sveriges universitets- och högskoleförbund, redovisningsmodell för direkta och indirekta kostnader införs från och med 2011 och under 2010 har anpassning av modellen genomförts. Arbetet har bland annat inneburit en översyn och klassificering av kostnader för att åstadkomma enhetlig redovisning inom och mellan lärosäten.

Arbetet med införandet av den nya redovisningsmodellen fortsätter under 2011 och samtidigt fortsätter utvecklingen av metoder för analys och för kvalitetssäkring.

Årets kapitalförändring

Mittuniversitetet redovisar för 2010 ett överskott på 79,5 miljoner kronor att jämföra med ett överskott på 66,8 miljoner kronor för 2009. Myndighetskapitalet uppgår nu till 229,4 miljoner kronor varav 81,7 miljoner kronor inom grundutbildning och 147,7 miljoner kronor inom forskning, konstnärligt utvecklingsarbete och utbildning på forskarnivå. Se not 12 myndighetskapital i den ekonomiska redovisningen.

Forskning och utbildning på forskarnivå redovisar ett underskott på 17,6 miljoner kronor 2010. Det visar att de senaste årens arbete med att komma till rätta med problemet att årets forskningsanslag inte förbrukades utan överfördes från ett budgetår till ett annat har fått effekt. Forskningen har dock fortfarande ett ackumulerat överskott och ansträngningarna att förbruka både årets och tidigare års sparade anslag kommer därför att fortsätta.

Resultat 2010

ÅRK

De totala intäkterna för 2010 var 940,7 miljoner kronor vilket är en ökning med 94,8 miljoner kronor jämfört med 2009. Kostnaderna ökade med 82 miljoner kronor och uppgår till 861,2 miljoner kronor.

TABELL 34

Total omslutning för Mittuniversitetet, tkr

Intäkter	2007	2008	2009	2010	förändring	förändring %
					2009-2010	2009-2010
Grundutbildning	467 810	446 811	512 715	602 062	89 347	17%
Forskning	271 983	283 702	333 182	338 642	5 460	2%
Summa intäkter	739 793	730 513	845 897	940 705	94 808	11%
Kostnader						
Personal	453 537	478 774	484 247	548 029	63 782	13%
Lokaler	118 886	119 290	119 902	112 327	-7 575	-6%
Övriga driftskostnader	122 654	117 840	144 629	171 306	26 677	18%
Finansiella kostnader	5 016	4 181	885	720	-165	-19%
Avskrivningar	34 638	30 580	29 461	28 782	-679	-2%
Summa kostnader	734 731	750 665	779 124	861 163	82 039	11%
Verksamhetsutfall	5 063	-20 152	66 774	79 542	12 768	19%
Uppbördsverksamhet	0	0	0	0		
Transfereringar						
Erhållna medel	5 249	8 642	6 378	20 824		
Lämnade bidrag	-5 249	-8 642	-6 378	-20 824		
Summa transfereringar	0	0	0	0		
Årets kapitalförändring	5 063	-20 152	66 774	79 542		

Intäkter av anslag ökade totalt sett med 108,3 miljoner kronor jämfört med föregående år. Av detta står anslaget för grundutbildning för 97,8 miljoner kronor. I 2010 års intäkter av anslag ingår dels årets takbelopp, dels ett nyttjande av sparade anslag med 50,9 miljoner kronor.

De externa intäkterna minskade med totalt 13,5 miljoner kronor. Minskning av avgiftsintäkter är främst kopplad till minskade hyresintäkter och minskning av bidrag är kopplad till de bidrag till utbildnings- och forskningsverksamhet som erhöles enligt regleringsbrevet 2009, men inte 2010. Övriga forskningsbidrag ökade något under 2010.

Kostnaderna ökade med 11 procent jämfört med föregående år. Ökningen ligger inom personal- och driftskostnader och är kopplad till ökat antal studenter och ökad forskning. Personalkostnaderna uppgår till 64 procent av totala kostnader 2010 vilket är en ökning både inom utbildning och forskning med drygt en procent jämfört med föregående år.

Lokalkostnaderna minskade till 112,3 miljoner kronor och utgör 13 procent av totala kostnader 2010 mot 15 procent året innan. Detta beror på minskade lokalytor främst i Härnösand och Örnsköldsvik och innebär att även intäkterna för andrahandsuthyrning sjunker.

Driftskostnader ökade jämfört med föregående år och uppgår till 20 procent av kostnadsomslutningen, en något högre andel än 2009. Konsultkostnader inom utbildningen, kopplad till det ökade studentantalet, står för mer än hälften av kostnadsökningen.

De finansiella kostnaderna samt avskrivningar minskade något jämfört med föregående år.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Årets resultat för grundutbildningsanslaget är mycket positivt. Den ökade tillströmningen av studenter 2009 fortsatte även 2010. Överskottet steg från 52,3 miljoner kronor 2009 till 97,1 miljoner kronor för 2010. Samtliga åtta institutioner redovisade 2010 ett positivt resultat inom grundutbildningen.

TABELL 35

Omslutning för grundutbildningen, tkr

	2007	2008	2009	2010	förändring 2009-2010	förändring % 2009-2010
Intäkter						
STATSANSLAG						
Ersättning hst, hpr	422 850	408 117	474 159	571 910	97 751	21%
Summa	422 850	408 117	474 159	571 910	97 751	21%
ÖVRIGA INTÄKTER						
Övriga avgifter och bidrag	42 463	36 389	38 462	29 882	-8 580	-22%
Finansiella intäkter	2 497	2 304	94	270	176	188%
Summa	44 960	38 693	38 556	30 153	-8 403	-22%
Totalsumma intäkter	467 810	446 810	512 715	602 063	89 348	17%
Kostnader						
Personal	306 640	314 517	284 824	320 381	35 557	12%
Lokaler	96 902	91 231	82 557	75 222	-7 335	-9%
Övriga driftskostnader	77 809	70 042	77 439	98 469	21 030	27%
Finansiella kostnader	2 825	1 401	66	246	180	273%
Avskrivningar	22 213	16 278	15 498	10 636	-4 862	-31%
Summa kostnader	506 388	493 469	460 384	504 955	44 571	10%
Verksamhetsutfall	-38 578	-46 659	52 331	97 108	44 777	86%
Uppbördsverksamhet	0	0	0	0		
Transfereringar						
Erhållna medel	202	206	288	517		
Lämnade bidrag	-202	-206	-288	-517		
Summa transfereringar	0	0	0	0		
Årets kapitalförändring	-38 578	-46 659	52 331	97 108		

Intäkterna inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick till 602,1 miljoner kronor vilket är en ökning jämfört med 2009. Kostnaderna ökade med 44,6 miljoner kronor.

Intäktsökningen består av en ökning av anslagsintäkter med 97,8 miljoner kronor och en minskning av externa intäkter med 8,4 miljoner kronor. Anslagsökningen är kopplad till ökningen av antalet studenter, främst på sommarkurser, nya program och fristående kurser inom samhällsvetenskap och teknik. Mittuniversitetet hade 2010 en överproduktion och det ekonomiska utfallet av helårsstudenter och helårsprestationer uppgick till 587,4 miljoner kronor. Av detta finansieras endast 571,9 miljoner kronor med årets takbelopp och sparade anslag.

Avgifts- och bidragsintäkter minskade jämfört med fjolåret. Minskning av avgiftsintäkter avser främst minskade hyresintäkter. Uppdragsutbildningen ökade inom samtliga utbildningsområden samtidigt som övriga utbildningsuppdrag minskade med motsvarande belopp. Minskning av bidragsintäkter motsvaras främst av ett bidrag enligt regleringsbrevet på totalt 5 miljoner kronor för utveckling av det idrottsvetenskapliga programmet. Bidraget gavs endast 2009.

Personalkostnaderna ökade jämfört med 2009 kopplat till ökat studentantal och därmed ökad utbildningsinsats.

Även övriga driftskostnader ökade jämfört med motsvarande period 2009. Mer än hälften av kostnadsökningen motsvaras av ökade konsultkostnader inom främst grundutbildningen. Lokalkostnaderna minskade med 7,3 miljoner kronor.

TABELL 36

Redovisning av intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2010

	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		
	Grundutbildning enl. uppdrag i regleringsbrev	Uppdragsverksamhet Beställd utbildning	Uppdrags- utbildning
Verksamhetens intäkter			
Anslag	571 910		
Avgifter	13 669		7 914
Bidrag	8 301		-1
Finansiella intäkter	270		
Summa intäkter	594 150	0	7 913
Verksamhetens kostnader			
Personal	314 666		5 715
Lokaler	74 051		1 171
Övriga driftkostnader	96 593		1 876
Finansiella kostnader	237		10
Avskrivningar	10 506		131
Summa kostnader	496 053	0	8 902
Uppbördsverksamhet	0		0
Transfereringar			
Erhållna	517		0
Lämnade	-517		0
Summa transfereringar	0	0	0
Årets Kapitalförändring	98 097	0	-989

Forskning och utbildning på forskarnivå

ÅRK

Forskning och utbildning på forskarnivå redovisar 2010 ett underskott på 17,6 miljoner kronor jämfört med ett överskott på 14,4 miljoner kronor året innan. Resultatet 2010 är en effekt av det aktiva arbetet med att öka forskningsverksamheten så att årets forskningsanslag förbrukas och därtill delar av det tidigare år ackumulerade forskningsanslaget. Arbetet med att förbruka både årets anslag och tidigare års sparade anslag beräknas fortsätta under kommande år.

TABELL 37

Omslutning forskning och forskarutbildning, tkr

	2007	2008	2009	2010	förändring 2009-2010	förändring % 2009-2010
Intäkter						
STATSANSLAG						
Forskningsanslag not 1)	170 796	173 236	176 447	187 043	10 596	6%
Summa	170 796	173 236	176 447	187 043	10 596	6%
ÖVRIG FINANSIERING						
Forskningsråd	4 407	6 850	19 518	18 081	-1 438	-7%
Statliga myndigheter	32 497	37 394	53 620	40 604	-13 016	-24%
Kommuner och landsting	3 322	2 596	4 905	6 073	1 168	24%
Svenska forskningsstift. o organisationer	18 341	20 988	18 027	20 304	2 277	13%
Svenska företag	8 774	8 374	12 404	10 203	-2 201	-18%
EU-medel, inkl strukturfonder	24 880	21 333	45 391	51 730	6 339	14%
Utländska företag och organisationer	794	1 801	704	2 710	2 006	285%
Övriga intäkter	21	48	149	96	-53	-35%
Finansiella intäkter	8 151	11 082	2 017	1 798	-219	-11%
Summa	101 187	110 466	156 735	151 599	-5 136	-3%
Totalsumma intäkter	271 983	283 702	333 182	338 642	5 460	2%
Kostnader						
Personal	146 897	164 257	199 422	227 647	28 225	14%
Lokaler	21 984	28 058	37 344	37 105	-239	-1%
Övriga driftskostnader	44 845	47 798	67 190	72 837	5 647	8%
Finansiella kostnader	2 191	2 780	820	474	-346	-42%
Avskrivningar	12 426	14 302	13 964	18 145	4 181	30%
Summa kostnader	228 342	257 195	318 740	356 208	37 468	12%
Verksamhetsutfall	43 641	26 507	14 442	-17 566	-32 008	-222%
Uppbördsverksamhet	0	0	0	0		
Transfereringar						
Erhållna medel	5 046	8 437	6 090	20 306		
Lämnade bidrag	-5 046	-8 437	-6 090	-20 306		
Summa transfereringar	0	0	0	0		
Årets kapitalförändring	43 641	26 507	14 442	-17 566		

not 1) Av årets anslag har 100 tkr transfererats

Intäkterna för forskning och forskarutbildning uppgick 2010 till 338,6 miljoner kronor vilket är en ökning jämfört med 2009. Forskningsanslaget ökade med 10,6 miljoner kronor till 187 miljoner kronor. I ökningen ingår regeringens förstärkning av forskningsanslag med 6,9 miljoner kronor vilket tilldelades som bidrag under 2009, men som ingår i forskningsanslaget 2010. Denna förstärkning är Mittuniversitetets andel av det kvalitetsanslag som fördelats till lärosäten.

Externfinansierad forskning minskade under 2010 jämfört med 2009. Externfinansierad forskning utgör 45 procent av forskningsfinansieringen 2010 att jämföra mot 47 procent 2009. Minskningen motsvaras främst av regeringens extra forskningsbidrag 2009. Övriga forskningsbidrag har däremot ökat varav EU står för största delen av ökningen. Av externa intäkter svarade EU-bidrag för 34 procent under 2010 jämfört med 29 procent 2009. Uppdragsforskningen är tämligen oförändrad mellan åren och utgjorde 8 procent av externfinansierad forskning 2010.

Kostnaderna för forskning och forskarutbildning ökade 2010 till 356,2 miljoner kronor. Det är framförallt personalkostnader, övrig drift samt avskrivningar som har ökat. Det är en konsekvens av ökade intäkter och därmed ökade arbetsinsatser och investeringar inom forskningsverksamheten.

TABELL 38**Redovisning av intäkter och kostnader för forskning och forskarutbildning**

	Forskning	Uppdrags- forskning
Verksamhetens intäkter		
Anslag not 1)	186 599	444
Avgifter	1 001	11 851
Bidrag	136 237	712
Finansiella intäkter	1 798	
Summa intäkter	325 635	13 007
Verksamhetens kostnader		
Personal	218 264	9 384
Lokaler	35 993	1 112
Övriga driftskostnader	70 760	2 077
Finansiella kostnader	442	31
Avskrivningar	17 891	255
Summa kostnader	343 350	12 858
Transfereringar		
Erhållna	20 306	0
Lämnade	-20 306	0
Summa transfereringar		0
Kapitalförändring	-17 715	149

not 1) Av årets anslag 2010 har 100 tkr transfererats

Samfinansiering

Anslagsmedel får tas i anspråk för samfinansiering av projekt eller liknande verksamhet inom ramen för myndighetens verksamhetsområde, om ändamålet med anslaget inte hindrar detta.

I nedanstående tabell redovisas samfinansiering enligt återrapporteringskravet. Summan för total finansiering omfattar alla bidragsfinansierade projekt, även dem utan samfinansiering.

Det är i första hand EU strukturfondsprojekt som är samfinansierade projekt. Anslagsmedel används också för att finansiera externt ofinansierad overhead i vissa bidragsprojekt.

TABELL 39

Samfinansiering bidragsfinansierad verksamhet 2010

Anslagsmedel som efter beslut samfinansierat bidragsverksamhet, tkr

	2009	2010
	Utbildning grundnivå och avancerad nivå	Utbildning grundnivå och avancerad nivå
Samfinansiering	196	715
Total finansiering *	4906	5 835
* total bidragsintäkt samt samfinansiering		
Andel samfinansiering av tot finansiering	4%	12%
	Forskning, konstnärligt utv arbete och utbildning på forskarnivå	Forskning, konstnärligt utv arbete och utbildning på forskarnivå
Samfinansiering	48 328	51 053
Total finansiering *	178 850	187 545
* total bidragsintäkt samt samfinansiering		
Andel samfinansiering av tot finansiering	27%	27%

6. Verksamhetens resultat

Förordning om årsredovisning och budgetunderlag

Enligt 3 kap. 1 § i förordningen (SFS 2000: 605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheterna kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och till vad regeringen i förekommande fall, har angett i regleringsbrev eller i något annat beslut. Resultatredovisningen ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader. Redovisningen ska lämnas enligt den indelning som myndigheten bestämmer, om inte regeringen beslutat annat.

Lärosätenas instruktion

Av regleringsbrevet för universitet och högskolor med mera avseende budgetåret 2010 framgår att övergripande mål för universitets och högskolors verksamhet finns i högskolelagen.

Av högskolelagen framgår att de två huvuduppgifterna för universitet och högskolor är utbildning, som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet respektive forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt annat utvecklingsarbete.

Därutöver ingår det i lärosätenas uppgifter att samverka med det omgivande samhället, att informera om sin verksamhet samt verka för att forskningsresultat, tillkomna vid lärosätet, kommer till nytta. Verksamheten ska vidare drivas på ett sådant sätt

- att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning
- att hög kvalitet nås i verksamheten,
- att de tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt,
- att hållbar utveckling främjas i verksamheten,
- att jämställdhet mellan kvinnor och män alltid iakttas och främjas och
- att verksamheten främjar förståelsen för andra länder och internationella förhållanden.

Därutöver ska studenterna ges rätt att utöva inflytande över utbildningen och lärosätena ska aktivt främja och bredda rekryteringen.

Arbetet med att ta fram mått som relaterar prestationer till kostnader

I årsredovisningen för 2009 skrev Mittuniversitet att ett utvecklingsarbete har initierats mellan lärosätena med syftet att utveckla mått som beskriver "kostnad per prestation".

Detta utvecklingsarbete, som under 2010 genomförts av planeringscheferna vid landets universitet, presenterades på en konferens med Högskolornas Redovisningsråd (en del av SUHF-Sveriges Universitets- och Högskoleförbund). Dessförinnan hade en avstämning gjorts med företrädare för Utbildningsdepartementet och Ekonomistyrningsverket. Arbetet resulterade i ett förslag att följande mått bör användas för att beskriva "kostnaden per prestation" inom de två huvuduppgifterna.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Kostnad per helårsstudent (exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning)

Kostnad per helårsprestation (exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning)

Forskning och utbildning på forskarnivå

Kostnad per referegranskad vetenskaplig publikation

Dessa tre mått anges totalt för lärosätet men också i förekommande fall uppdelat i fakultetsområden/vetenskapsområden. Måtten anges per år under den sista femårsperioden.

Detta innebar att resultatet av arbetet med att hitta mått för kostnader per olika prestationer inför årsredovisningen för 2010 koncentrerats till huvuduppgifterna utbildning och forskning. Lämnade uppgifter hämtas enbart ur olika redovisningssystem, vilket innebär att uppgifterna är

reviderbara. Med en prestation avses något som "lämnar universitetet". Detta innebär att man kan skilja ut prestationer från sådant som är en förutsättning för dessa prestationer (och således inte någon egen prestation) såsom till exempel antalet professorer eller antalet studenter per lärare. Varje lärosäte är sedan unikt på många olika sätt varför de framtagna uppgifterna inte låter sig jämföras mellan lärosäten utan enbart bör användas som jämförelse över tid för ett och samma lärosäte.

En förutsättning för de föreslagna måtten har varit att lärosätenas ekonomisystem byggts upp så att intäkter och kostnader kan särredovisas på respektive huvuduppgift men inte på de uppgifter "som går på tvären" såsom samverkan, internationalisering, kvalitetsarbete etc.

Resultatet av arbetet med att ta fram mått som relaterar prestationer till kostnader – en utvidgning av sammanställningen "Väsentliga uppgifter"

Enligt regleringsbrevet för universitet och högskolor med mera avseende 2010 ska väsentliga uppgifter lämnas enligt bilaga 43 till regleringsbrevet. Där ska de viktigaste prestationerna vid lärosätena redovisas liksom uppgifter om personal och ekonomi.

Resultatet av det nationella utvecklingsarbetet med syftet att utveckla mått som beskriver "kostnad per prestation" blev att Utbildningsdepartementet beslutade att komplettera sammanställningen "Väsentliga uppgifter" med

- *Kostnad per helårsstudent (exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning)*
- *Kostnad per helårsprestation (exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning)*
- *Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer*
- *Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation*

det vill säga enligt det förslag som presenterats. Nedan förklaras de mått som avser "kostnad per prestation" ytterligare.

Kostnad per prestation

Ur sammanställningen "Väsentliga uppgifter" har för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgifter för perioden 2006–2010 hämtats avseende (total) kostnad per helårsstudent och helårsprestation.

TABELL 40

Kostnader per helårsstudent, tkr					
	2006	2007	2008	2009	2010
Mittuniversitetet totalt	65	72	73	58	53

Kostnaderna per helårsstudent minskade under den redovisade perioden. Det är en direkt följd av det ökade antalet studenter som innebär att klasserna blir större medan kostnaderna för lokaler och lärare inte ökat i samma omfattning.

TABELL 41

Kostnader per helårsprestation, tkr					
	2006	2007	2008	2009	2010
Mittuniversitetet totalt	82	89	94	82	76

Kostnaderna per helårsprestation följer samma mönster som för helårsstudenter.

Ur sammanställningen "Väsentliga uppgifter" har för forskning och utbildning på forskarnivå uppgifter för perioden 2006–2010 hämtats avseende (total) kostnad för en referegranskad vetenskaplig publikation. I tabellen redovisas kostnaderna fördelade på referegranskade artiklar och forskningsöversikter. Mittuniversitetet har valt att också inkludera referegranskade konferensbidrag i en kompletterande jämförelse.

TABELL 42**Kostnader per referegranskad vetenskaplig publikation, tkr**

Nämndområde	2006	2007	2008	2009	2010*
Artiklar och forskningsöversikter	1 296	947	1 237	1 669	1 936
Inklusive referegranskade konferensbidrag	722	666	712	815	1 054
Totalt					

* Uppgifter för 2010 är preliminära eftersom det finns en eftersläpning i inrapporteringen

Kostnaderna för de båda publikationstyperna ökade de angivna åren främst beroende på att antalet publikationer varierat och minskat de senaste åren trots ökade kostnader för forskning. En diskussion av bakgrundsfaktorer redovisas i avsnitt 3.1, publikationer.

7. Styrning och kontroll

Universitetsstyrelsen ska i anslutning till årsredovisningen redovisa sin bedömning huruvida myndigheten har en betryggande styrning och kontroll. Utgångspunkten för bedömningen ska vara Mittuniversitetets arbete enligt förordningen (2007:515) om intern styrning och kontroll.

Under 2010 har Mittuniversitetet genomfört förnyade riskanalyser på enhetsnivå. Riskanalyserna har gett vid handen att vissa risker, som 2009 bedömts ha ett högt riskvärde, under 2010 ansetts utgöra risker av lägre valör.

Arbetet med riskhantering är en integrerad del av verksamhetsstyrningen vid universitetet och den fastställda riskanalysen utgör en viktig del av underlaget till de uppdrag som ges i styrdokumentet *Verksamhetsplan och budget*, som beslutas av styrelsen och rektor. Verksamhetsstyrning innefattar mer än bara riskhantering, exempelvis är Mittuniversitetets utvecklingsplan och andra övergripande strategier, till exempel den nyligen beslutade utbildningsstrategin, viktiga underlag till verksamhetsuppdragen. Uppdragen är inriktade mot att begränsa eller eliminera de höga riskerna i verksamheten. För risker av lägre valör ansvarar respektive enhet inom universitetet för att vidta relevanta åtgärder.

Styrningen av förvaltningsorganisationen dokumenteras i en årlig verksamhetsplan som följs upp i en verksamhetsberättelse för varje avdelning. Riskanalysen utgör ett betydelsefullt underlag vid verksamhetsplaneringen och avtecknar sig i uppdragen till respektive avdelning.

Uppföljning av verksamhetsuppdragen i *Verksamhetsplan och budget*, samt ifråga om förvaltningen, *Förvaltningens verksamhetsplan*, följs upp vid de budget- och verksamhetsdialoger som ledningen regelbundet håller med respektive enhet. Motsvarande förhållande gäller för universitetsbiblioteket.

Internrevisionen har på styrelsens uppdrag genomfört genomlysningar av universitetets verksamhet i olika avseenden och därigenom varit ett instrument för ledningens interna styrning och kontroll.

Mittuniversitetets verksamhetscontroller arbetar med frågor om verksamhetsstyrning och uppföljning och ägnar särskild uppmärksamhet åt arbetet med intern styrning och kontroll.

Ekonomisk redovisning

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Resultaträkning

Balansräkning

Anslagsredovisning

Noter

Sammanställning av väsentliga uppgifter

	2010	2009	2008	2007	2006
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	9 304	7 785	6 656	6 938	7 520
Kostnad per helårsstudent (tkr)	53	58	73	72	65
Totalt antal helårsprestationer ¹	6 485	5 511	5 207	5 600	5 966
Kostnad per helårsprestation (tkr)	76	82	94	89	82
Totalt antal nyantagna doktorander	35	71	43	32	32
–andel kvinnor	29%	51%	60%	66%	72%
–andel män	71%	49%	40%	35%	28%
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	234	205	153	151	138
–andel kvinnor	55%	53%	53%	51%	50%
–andel män	45%	47%	47%	49%	50%
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.)	130	120	93	91	111
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarb.)	-	-	1	2	-
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen (år)	2,2	2,9	3,0	3,2	2,8
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen (år)	3,6	3,7	3,5	3,5	2,9
Totalt antal doktorsexamina	32	16	30	13	9
Totalt antal licentiatexamina	7	5	7	11	8
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer	184	191	208	241	191
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation	1 936	1 669	1 237	947	1 296
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	914	852	788	831	835
Medelantal anställda	995	929	896	920	972
Totalt antal lärare (årsarb.)	417	381	368	401	397
–andel kvinnor	45%	44%	46%	44%	46%
–andel män	55%	56%	54%	56%	54%
Antal disputerade lärare (årsarb.)	219	195	185	193	187
–andel kvinnor	34%	30%	30%	32%	35%
–andel män	66%	70%	70%	68%	65%
Antal professorer (årsarb.)	64	60	57	54	46
–andel kvinnor	14%	15%	18%	15%	15%
–andel män	86%	85%	82%	85%	85%
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	941	846	731	740	757
utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	602	513	447	468	482
– andel anslag (%)	95%	92%	91%	90%	91%
– andel externa intäkter (%)	5%	8%	9%	10%	9%
forskning och utbildning på forskarnivå(mnkr)	339	333	284	272	275
–andel anslag (%)	55%	53%	61%	63%	60%
–andel externa intäkter (%)	45%	47%	39%	37%	40%
Kostnader totalt (mnkr)	861	779	751	734	742
–andel personal	64%	62%	64%	62%	61%
–andel lokaler	13%	15%	16%	16%	17%
Lokalkostnader² per kvm (kr)	1 606	1 665	1 469	1 451	1 590
Balansomslutning (mnkr)	529	426	378	397	403
– varav oförbrukade bidrag	84	84	85	85	80
– varav årets kapitalförändring	79	67	-20	5	15
– varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring) ³	230	151	84	104	99

¹ Exkl. uppdragsutbildning och beställd utbildning.

² Enligt resultaträkningen.

³ För stiftelsehögskolorna avses eget kapital och årets resultat.

Resultaträkning (tkr)

Verksamhetens intäkter	Not	2010	2009
Intäkter av anslag		758 953	650 606
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	34 435	38 710
Intäkter av bidrag		145 249	154 469
Finansiella intäkter	2	2 069	2 112
Summa intäkter		940 705	845 897
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-548 029	-484 247
Kostnader för lokaler	4	-112 327	-119 902
Övriga driftskostnader		-171 306	-144 629
Finansiella kostnader	5	-720	-885
Avskrivningar och nedskrivningar		-28 782	-29 461
Summa kostnader		-861 163	-779 124
Verksamhetsutfall		79 542	66 774
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten			
Intäkter av uppbörd			
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten			
Saldo uppbördsverksamhet		0	0
Transfereringar			
Medel från statsbudgeten för finansiering av bidrag		100	0
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		20 519	6 210
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		205	168
Lämnade bidrag		-20 824	-6 378
Saldo transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	6	79 542	66 774

Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2010	2009
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		4 788	2 411
Summa immateriella anläggningstillgångar		4 788	2 411
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		17 541	11 264
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		71 364	69 431
Pågående nyanläggningar		1 748	667
Förskött avseende materiella anläggningstillgångar		30	
Summa materiella anläggningstillgångar	7	90 683	81 362
Fordringar			
Kundfordringar		5 280	5 602
Fordringar hos andra myndigheter		16 199	14 824
Övriga fordringar		775	927
Summa fordringar		22 254	21 353
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		28 047	28 234
Upplupna bidragsintäkter		70 891	62 798
Övriga upplupna intäkter		1 958	-391
Summa periodavgränsningsposter	8	100 897	90 641
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket		0	-86 459
Summa avräkning med statsverket	9	0	-86 459
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	10	310 417	317 088
Kassa, postgiro och bank		0	9
Summa kassa och bank		310 417	317 097
SUMMA TILLGÅNGAR		529 039	426 405
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital		667	667
Donationskapital		0	0
Balanserad kapitalförändring	11	149 875	83 102
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	11	79 542	66 774
Summa myndighetskapital	12	230 084	150 543
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse	13	10 375	11 078
Summa avsättningar		10 375	11 078
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	14	73 316	73 902
Skulder till andra myndigheter		15 916	15 220
Leverantörsskulder		29 515	18 845
Övriga skulder		11 175	10 250
Summa skulder m.m.		129 922	118 217
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		57 096	51 363
Oförbrukade bidrag		83 907	84 478
Övriga förutbetalda intäkter		17 655	10 726
Summa periodavgränsningsposter	15	158 658	146 567
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		529 039	426 405

Anslagsredovisning

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Ramanslag						
16 02 027 Grundutbildning (Ramanslag)	86 459 058	520 997 000	-35 546 558	571 909 500	571 909 500	0
16 02 027 001 Takbelopp (ram) ¹	86 459 058	520 997 000	-35 346 558	571 909 500	571 909 500	0
16 02 028 Forskning och forskarutbildning (Ramanslag)	0	187 143 000	0	187 143 000	187 143 000	0
16 02 028 004 Basresurs (ram)	0	187 143 000	0	187 143 000	187 143 000	0
	0	0	0	0		0
	0	0	0	0		0
SUMMA	86 459 058	708 140 000	-35 546 558	759 052 500	759 052 500	0

Not 1: Enligt regeringsbeslut 11:25

Noter

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Universitetets redovisning följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt god redovisningssed.

För universitet och högskolor görs undantag från bestämmelsen om avräkning i anslagsförordningen (1996:1189). Avräkning mot anslag ska ske i samband med de månatliga inbetalningarna till universitetets räntekonto i Riksgäldskontoret.

Universitet och högskolor medges under 2008 undantag från att upprätta finansieringsanalys samt från att redovisa väsentliga uppgifter enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Väsentliga uppgifter redovisas i stället enligt uppställning i bilaga 43 i regleringsbrevet.

Värderingsprinciper

Fordringar har värderats till det belopp varmed de beräknas inflyta. Anläggningstillgångar med ett inköpspris överstigande 10 tkr och med en livslängd längre än 3 år har aktiverats.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella anläggningstillgångar	3 år
Datorer	3 år
Kontorsmaskiner, elektriska apparater, bilar	5 år
Inredningsinventarier, maskiner, anläggningar, ny- till- och ombyggnad	10 år

Mittuniversitetet tar upp lån i Riksgäldskontoret två gånger per år, i juni och december. Lånen omfattar anskaffningar gjorda under december till maj, respektive juni till november.

Noter till resultaträkningen

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2010	2009
Intäkter utomstatliga	19 340	23 159
Intäkter från andra myndigheter	15 094	15 552
Summa	34 435	38 710

Av intäkter på totalt 34 435 tkr uppgår intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen till 7 655 tkr varav hyresintäkter utgör 4 011 tkr (2009; 11 337 tkr varav hyresintäkter utgör 8 582 tkr).

Not 2 Finansiella intäkter

Av finansiella intäkter på totalt 2 069 tkr utgör ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret, 1 591 tkr (2009; 1 848 tkr).

Not 3 Kostnader för personal

Av posten kostnader för personal utgör lönekostnader exkl. sociala avgifter 358 631 tkr (2009; 317 097 tkr)

Not 4 Kostnader för lokaler

	2010	2009
Lokalhyra	106 197	114 310
Lokalvård på entreprenad	5 131	4 966
Övriga lokalkostnader	999	626
Summa kostnader	112 327	119 902

Not 5 Finansiella kostnader

Av finansiella kostnader på totalt 720 tkr utgör 373 tkr räntekostnader för lån i Riksgäldskontoret (2009; 557 tkr)

Not 6 Årets kapitalförändring

	2010	2009	2010	2009	2010	2009
	Totalt	Totalt	Grund- utbildning	Grund- utbildning	Forskning/ forsk.utb	Forskning/ forsk.utb
Verksamhetens intäkter						
Intäkter av anslag*	758 953	650 606	571 910	474 159	187 043	176 447
Intäkter av avg. o andra ers.	34 435	38 710	21 583	26 229	12 852	12 482
Intäkter av bidrag	145 249	154 469	8 300	12 233	136 949	142 236
Finansiella intäkter	2 069	2 112	270	94	1 798	2 017
Summa intäkter	940 705	845 897	602 062	512 715	338 642	333 182
Verksamhetens kostnader						
Kostnader för personal	-548 029	-484 247	-320 381	-284 824	-227 647	-199 422
Kostnader för lokaler	-112 327	-119 902	-75 222	-82 557	-37 105	-37 344
Övriga driftskostnader	-171 306	-144 629	-98 469	-77 439	-72 837	-67 190
Finansiella kostnader	-720	-885	-246	-66	-474	-820
Avskrivningar	-28 782	-29 461	-10 636	-15 498	-18 145	-13 964
Summa kostnader	-861 163	-779 124	-504 955	-460 384	-356 208	-318 740
Verksamhetsutfall	79 542	66 774	97 108	52 331	-17 566	14 442
Summa uppbördsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	79 542	66 774	97 108	52 331	-17 566	14 442

* Av årets forskningsanslag har 100 tkr transfererats

För vidare uppdelning av verksamhetsgrenarna grundutbildning och forskning se respektive avsnitt i resultatredovisningen.

Noter till balansräkningen

Not 7 Anläggningstillgångar

	2010	2009
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffningsvärde IB	40 119	41 858
Årets anskaffningar	10 188	1 901
Utrangeringar	-27	-3 640
Ackumulerad avskrivning IB	-28 855	-28 347
Årets avskrivningar	-3 908	-4 102
Utrangeringar	24	3 594
Summa förbättringsutgifter på annans fastighet	17 541	11 264
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Anskaffningsvärde IB	294 105	386 289
Årets anskaffningar	25 883	19 352
Utrangeringar	-5 478	-111 536
Ackumulerad avskrivning IB	-224 674	-311 213
Årets avskrivningar	-23 914	-24 504
Utrangeringar	5 442	111 043
Summa maskiner, inventarier, installationer m.m.	71 364	69 431

Pågående nyanläggningar

Anskaffningsvärde IB	667	667
Årets anskaffningar	1 081	0
Summa pågående nyanläggningar	1 748	667

Förskott materiella anläggningstillgångar

Förskott materiella anläggningstillgångar	30	0
Summa förskott materiella anläggningstillgångar	30	0

Summa materiella anläggningstillgångar	90 683	81 362
---	---------------	---------------

Anläggningstillgångar innehåller Kulturtillgångar, icke avskrivningsbara tillgångar, till ett värde av 667 tkr.

I värdet årets anskaffningar under grupp maskiner, inventarier, installationer m.m. har bokförts belopp 3 830 tkr som avser överlåtelse av utrustning från Försvarmakten i samband med avveckling av verksamhet juli 2006.

I värdet anskaffningar på förbättringsutgifter på annans fastighet ingår i huvudsak investeringar för om- och tillbyggnationer av hyrda lokaler som ska anpassas till Mittuniversitetets verksamhet.

I värdet pågående nyanläggningar avses investeringar i pågående projekt där anläggningar ej tagits i drift 2010.

Not 8 Periodavgränsningsposter

	2010	2009
Förutbetalda hyreskostnader, utomstatliga	25 421	25 273
Övriga förutbetalda kostnader, inomstatliga	57	256
Övriga förutbetalda kostnader, utomstatliga	2 570	2 705
Summa förutbetalda kostnader	28 047	28 234
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	63 632	55 522
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	7 259	7 276
Summa upplupna bidragsintäkter	70 891	62 798
Övriga upplupna intäkter, inomstatliga	234	-547
Övriga upplupna intäkter, utomstatliga	1 724	156
Summa övriga upplupna intäkter	1 958	-391
Summa periodavgränsningsposter	100 897	90 641

Not 9 Avräkning med statsverket

	2010	2009
Ingående balans	-86 459	-157 909
Redovisat mot anslag	759 052	650 606
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-708 140	-685 572
Återbetalning av anslagsmedel	35 547	106 416
Summa avräkning med statsverket	0	-86 459

Not 10 Räntekonto i Riksgäldskontoret

	2010	2009
Beviljad kontokredit hos Riksgäldskontoret	70 084	70 084
Utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret	0	0

Tillgodohavandet på räntekontot per 31 december 2010 var 310 417 tkr.

Not 11 Balanserad kapitalförändring

	2010	2009
Ingående balans	149 876	83 102
Årets kapitalförändring	79 542	66 774
Summa balanserad kapitalförändring	229 418	149 876

Not 12 Myndighetskapital

Redovisning av myndighetskapital

	2010	2009
A. Ackumulerat överskott (årets och balanserad kapitalförändring)	229 418	149 876
B. Årets totala kostnader	861 163	779 124
A i procent av B	27%	19%

Redovisning av kapitalförändring per verksamhetsgren (tkr)

Verksamhetsgren	Balanserad kap.för. (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Grundutbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	-17 763	98 097	80 334
Uppdragsverksamhet	2 353	-989	1 364
Forskning, konstnärligt utvecklingsarbete och utbildning på forskarnivå			
Forskning och forskarutbildning	165 078	-17 715	147 363
Uppdragsforskning	208	149	357
Summa kapitalförändring	149 876	79 542	229 418

Resultatområde	Över-/underskott t.o.m. 2008	Över-/underskott 2009	Intäkter 2010	Kostnader 2010	Över-/underskott 2010	Ack över-/underskott utgående 2010
Uppdragsverksamhet						
Uppdragsutbildning	2474	-121	7 913	-8 902	-989	1 364
Uppdragsforskning	-29	237	13 007	-12 858	149	357
Summa	2445	116	20 920	-21 760	-840	1 721
Offentligrättslig verksamhet						
Högskoleprovet	-198	0	629	-561	68	-129

Not 13 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2010	2009
Ingående avsättning	11 078	22 349
Årets avsättning	2 701	2 564
Korrigerigering av uppsägningskostnader		-8 255
Årets pensionsutbetalningar	-3 404	-5 580
Utgående avsättningar	10 375	11 078

From 2009 redovisas uppsägningskostnader under upplupna löner och arvoden.

Not 14 Lån i Riksgäldkontoret

För investeringar i anläggningstillgångar disponerar Mittuniversitetet en låneram på 125 000 tkr (2009; 150 000 tkr).

	2010	2009
Skuld vid årets början	73 901	83 723
Upptagna lån	25 009	17 416
Årets amorteringar	-25 595	-27 238
Skuld vid årets slut	73 315	73 901

Under december månad har investeringar gjorts till ett värde av 21 751 tkr. Av dessa kommer 21 751 tkr att lånefinansieras i samband med nästkommande upplåningstillfälle.

Not 15 Periodavgränsningsposter (skulder)

	2010	2009
Upplupna löner och arvoden inklusive sociala avgifter	12 336	6 369
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	30 717	34 530
Övriga upplupna kostnader	14 043	10 465
Summa upplupna kostnader	57 096	51 364
Oförbrukade bidrag, inomstatliga	42 161	40 438
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	34 033	31 169
Externt finansierade anläggningstillgångar	7 712	12 861
Avräkning EG-medel	0	9
Summa oförbrukade bidrag	83 907	84 477
Övriga förutbet hyresintäkter, inomstatliga	0	84
Övriga förutbet hyresintäkter, utomstatliga	534	487
Övriga förutbetalda intäkter, inomstatliga	10 043	5 426
Övriga förutbetalda intäkter, utomstatliga	7 078	4 730
Summa förutbetalda intäkter	17 655	10 727
Summa periodavgränsningsposter	158 658	146 568

Övriga noter

Not 16

Ledamöterna redovisar följande uppdrag som styrelse- och rådsledamot i andra statliga myndigheter eller uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Böhlin Birgitta	Styrelseordförande, Apoteksgruppen Styrelseledamot, AFA Livförsäkring AB Styrelseledamot, AFA Sjukförsäkring AB Styrelsesuppleant, Svenskt Näringsliv Ledamot, Försäkringskassans insynsråd
Aliyar Chako	Styrelseledamot i Sundsvalls Studenters Kårhus AB
Eriksson Kenneth	Styrelseledamot, Insynsrådet, Länsstyrelsen i Västernorrlands län Styrelseledamot, Föreningen Sveriges Skogsindustrier Styrelseledamot, Fastighetsbolaget Norrporten Styrelseordförande, SCA Forest Products AB Styrelseordförande, SCA Packaging AB
Gustafsson Yvonne	Styrelseordförande, Kärnavfallsfonden Styrelseledamot, Exportkreditnämnden (EKN) Styrelseledamot, Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) Ledamot, Livsmedelsverkets insynsråd
Haggård-Ljungquist Elisabeth	Styrelseledamot, Lawski Fonden Styrelseledamot, The Laboratory for Molecular Infection Medicine, Umeå universitet
Larsson Ulf	Styrelseledamot, Föreningen Sveriges Skogsindustrier Styrelseledamot, SCA Forest Products AB Styrelseordförande, SCA Graphic Sundsvall AB Styrelseordförande, SCA Skog AB Styrelseordförande, SCA Timber AB Styrelseordförande, SCA Transforest AB Styrelseordförande, Scanning Holding AB Styrelseordförande, Gällö Timber AB Styrelseordförande, Tjärnviks Trä AB
Liljeholm Johan	Styrelseledamot i Östersunds Campusrestauranger AB
Mattsson Weijber Karin	Styrelseledamot Visit Sweden AB Styrelseledamot Astrid Lindgrens Värld AB Styrelseledamot Institutet för Framtidsstudier Styrelseledamot SISU Idrottsböcker AB IQ-initiativet AB
Margareta Norell Bergendahl	Styrelseledamot, KK-stiftelsen Styrelseledamot, Alelion Batteries AB Styrelseledamot, Hotel Birger Jarl Styrelseledamot, Hotell Tegnérslunden
Norén Agneta	Styrelseledamot, Abanor AB Styrelseledamot, FAO Service AB
Kristina Persson	Styrelseledamot, Q-Med AB
Rosér Pontus	Styrelseledamot i Östersunds Campusrestauranger AB
Söderholm Anders	Ledamot, insynsrådet vid Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Söreling Minna	Styrelseledamot i Sundsvalls Studenters Kårhus AB

Not 17

Ersättningar och andra förmåner för ledamöter i Mittuniversitetets styrelse

Styrelseledamöter anställda vid Mittuniversitetet (kr)		Period i styrelsen
Anders Söderholm	1 114 159	
Majen Espvall	497 827	
Catrin Johansson	500 485	
Anders Olofsson	700 141	

Ersättningar och andra förmåner utbetalda under räkenskapsperioden till externa ledamöter (kr)

Birgitta Böhlin	66 000	
Chako Aliyar	14 000	(t.o.m. augusti 2010)
Thomas Brühl	18 665	(fr.o.m. maj 2010)
Kenneth Eriksson	9 335	(t.o.m. april 2010)
Yvonne Gustafsson	18 665	(fr.o.m. maj 2010)
Elisabeth Haggård-Ljungquist	9 335	(t.o.m. april 2010)
Ingemar Ingemarsson	9 335	(t.o.m. april 2010)
Ulf Larsson	18 665	(fr.o.m. maj 2010)
Johan Liljeholm	14 000	(t.o.m. juni 2010)
Ulf P Lundgren	18 665	(fr.o.m. maj 2010)
Karin Mattsson Weijber	28 000	
Margareta Norell Bergendahl	18 665	(fr.o.m. maj 2010)
Agneta Norén	9 335	(t.o.m. april 2010)
Kristina Persson	9 335	(t.o.m. april 2010)
Jens Rankvist	14 000	(fr.o.m. juli 2010)
Pontus Rosér	14 000	(juli - december 2010)
Bo Sundqvist	28 000	
Minna Söreling	14 000	(fr.o.m. september 2010)
Henrik Toutin	14 000	(t.o.m. juni 2010)

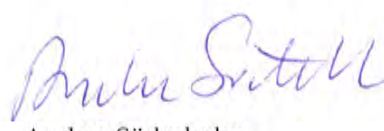
Universitetsstyrelsens beslut

Styrelsen för Mittuniversitetet har den 15 februari 2011 i Östersund beslutat godkänna årsredovisning för verksamhetsåret 2010.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Birgitta Böhlin
Ordförande

Anders Söderholm
Rektor

Bo Sundqvist
Vice ordförande

Thomas Brühl

Majen Espvall

Yvonne Gustafsson

Catrin Johansson

Ulf Larsson

Ulf P Lundgren

Johanna Löfqvist

Karin Mattsson Weijber

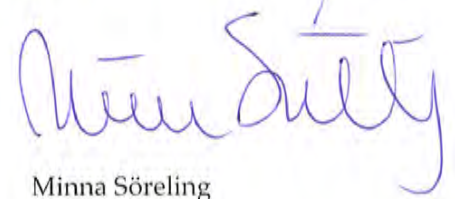
Margareta Norell Bergendahl

Anders Olofsson

Jens Rankvist

Minna Söreling

Bilagor

Bilaga 1

Bilaga 40: Redovisning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå i årsredovisningen för 2010

Tabell 1 Intäkter för grundutbildning (tkr)

År 2010

Utnyttjat takbelopp och eventuellt utnyttjat anslagssparande för grundläggande högskoleutbildning

1.a. Under 2010 genomförda helårsstudenter och helårsprestationer inom 2010 års takbelopp enligt tabell 2

520 997

1.b. Eventuella decemberprestationer från 2009 som ryms inom takbeloppet.

0

2.a. Eventuellt utnyttjande av under tidigare budgetår uppkommet anslagssparande, eller

50 913

2.b. eventuellt utnyttjande av tidigare överproduktion.

Summa

571 910

Årets anslagsbelastning avseende särskilda åtaganden

Summa intäkter för grundutbildning

571 910

Ersättning för helårsprestationer för december 2009 (totalt belopp oberoende av om det ryms inom ordinarie takbelopp eller ej) som tidigare ej ersatts inom takbeloppet 430 _____tkr

Bilaga 40**Tabell 2 Redovisning av antal helårsstudenter (HST), helårsprestationer (HPR) samt redovisning av intäkter på grundutbildningsanslaget.**

Utfall avseende perioden 2010-01-01 – 2010-12-31

Utb.omr.	A	B	C	D	E	F
	Utfall HST ¹⁾	Utfall HPR ¹⁾	HST Ersättn. (tkr)	HPR Ersättn. (tkr)	Utfall total ersättning C+D	Takbelopp enl RB (tkr)
Humaniora	841	459	18 132	8 693	26 826	
Teologi					0	
Juridik	254	170	5 487	3 216	8 703	
Samhällsvetenskap	2 811	1 927	60 613	36 481	97 093	
Naturvetenskap	833	507	41 266	21 190	62 456	
Design räknat som Teknik	132	90	6 515	3 764	10 280	
Teknik	1 824	1 066	90 349	44 520	134 868	
Farmaci					0	
Vård	1 240	1 130	65 289	51 556	116 845	
Odontologi					0	
Medicin	453	345	26 679	24 696	51 375	
Undervisning	571	473	19 615	19 164	38 779	
Övrigt	280	251	11 144	8 119	19 263	
Design	65	65	9 123	5 559	14 682	
Konst					0	
Musik					0	
Opera					0	
Teater					0	
Media					0	
Dans					0	
Idrott	46	32	4 724	1 503	6 227	
Summa	9 350	6 516	358 937	228 460	587 397	520 997

Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med

66 400 tkr

Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med

0 tkr

Kommentarer till tabellen

¹⁾ Exklusive utbildning för annan högskola, uppdragsutbildning, särskild utbildning för lärare i yrkesämnen, övriga särskilda lärarutbildningar och projekt för invandrade akademiker.

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden.

Totalt antal utbildade helårsstudenter 197 inom design. Högst får 65 avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.

Övriga 132 helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet teknik.

Bilaga 40

Tabell 3 Redovisning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

<i>A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)</i>	
Årets takbelopp (tkr)	520 997
+ Ev. ingående anslagssparande (tkr)	50 913
Summa (A)	571 910
 <i>B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå</i>	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	430
Årets utfall: ersättning för HST+HPR (tkr)	587 397
+ Ev. utnyttjande av tidigare överproduktion (tkr)	
Summa (B) ¹	587 827
 Summa (A-B) ²	 -15 917

¹ Total ersättning som lärosätet genomför produktion för, dvs. oberoende av om den ryms inom tilldelade medel (A).

² Om summan blir positiv, ska det föras in i tabell över anslagssparandet nedan.

Blir summan i stället negativ, ska beloppet föras till tabell över sparad överproduktion nedan.

Tabell. Anslagssparande

Totalt utgående anslagssparande på anslaget för grund-
utbildning (A-B)

- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ³.

Summa **0**

³ Den del av anslagssparandet som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

Tabell. Sparad överproduktion

Ingående värde av överproduktion (tkr) ⁴.

- Ev. utnyttjande av tidigare sparade HPR under 2010 (tkr) 0

+ Ev. sparade HPR under 2010 (tkr) -15 917

Summa **-15 917**

- Ev. belopp överstigande 10 % av takbeloppet 2010 (tkr)

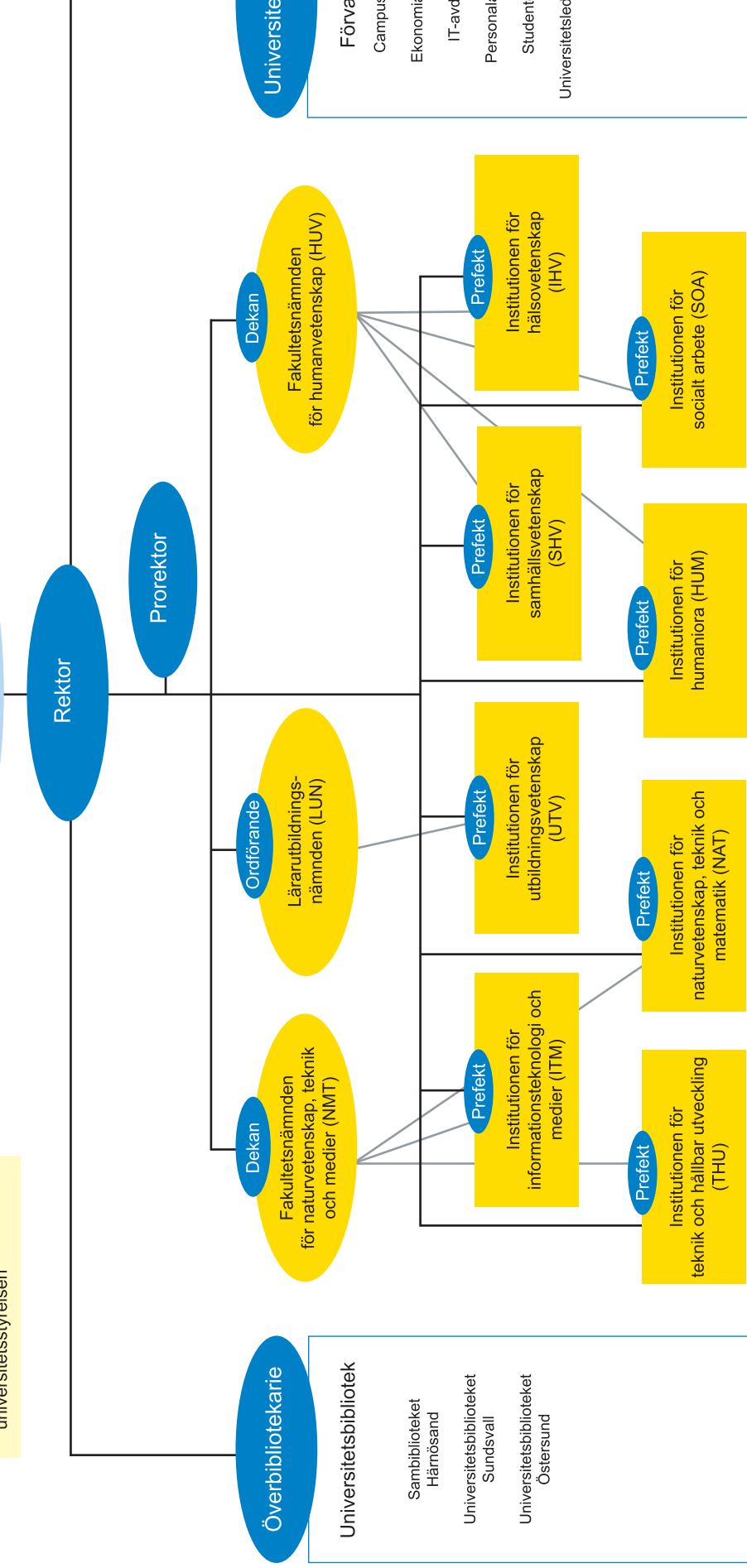
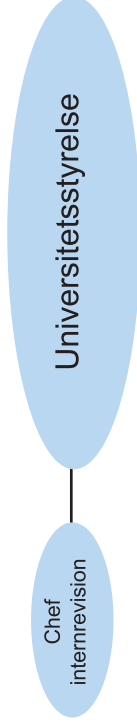
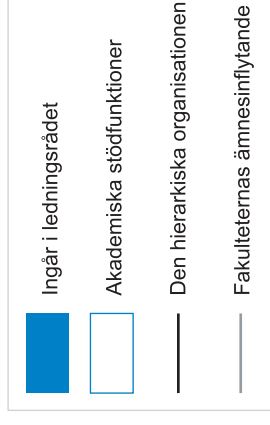
Utgående värde av sparade HPR (tkr) ⁵ **-15 917**

⁴ Värde av helårsstudenter och helårsprestationer över tillgängliga medel.
Kan uppgå till högst 10 % av takbeloppet 2009.

⁵ Kan uppgå till högst 10 % av takbeloppet 2010.

Mittuniversitetets organisation

Rådgivande organ*:
 Biblioteksråd
 Central samverkansgrupp
 Dekanråd
 Ledningsråd
 Strategigrupp för lika villkor
 * Studentrepresentanter ingår i de rådgivande organen liksom i universitetsstyrelsen

SAMMANSTÄLLNING ÖVER TABELLER OCH DIAGRAM

Bilaga 3

Tabell	Diagram	Tabelltext	Avsnitt
1		Studenter vid Mittuniversitetet och på olika campus	2.1
2		Antal helårsstudenter (hst) på poänggivande utbildningar	2.2
	1	Helårsstudenter och helårsprestationer	2.2
3		Uppföljning av helårsstudenter (hst) och helårsprestationer (hpr) på anslaget	2.2
4		Genomströmning, 2007-2010	2.2
5		Nyckeltal	2.2
	2	Genomströmning, graf	2.2
6		Antal sökande vid sista anmälningdag	2.3
7		Nationell rekrytering till Mittuniversitetet	2.3
	3:a	Högskolenybörjare Jämtlands län	2.3
	3:b	Högskolenybörjare Västernorrlands län	2.3
	3:c	Andel högskolenybörjare	2.3
8		Övergångsfrekvenser	2.3
	4	Övergångsfrekvenser efter 3 år, män	2.3
9		Behörighetsgivande förutbildning	2.3
10		Programutbildningar vid Mittuniversitetet	2.4
	5	Hst i ämnen på avancerad nivå	2.4
11		Antal helårsstudenter på fristående kurser	2.4
12		Sommaruniversitet	2.4
13		Antal helårsstudenter i distansutbildning	2.5
14		Antal helårsstudenter per campus (inkl. uppdragsutbildning)	2.5
15		Genomströmning %	2.5
	6	Helårsstudenter, distans och campus	2.5
16		Totalt antal utfärdade examina	2.6
	7	Totalt antal utfärdade examina	2.6
17		Kandidatexamen med huvudområde, grupperad	2.6
18		Magisterexamina med huvudområde, grupperad	2.6
19		Yrkesexamina, exkl. lärarexamina	2.6
20		Antal utfärdade lärarexamina	2.6
21		Antal professorer, personår	3.1
22		Publikationer 2007-2010	3.1
23		Refereegranskade publikationer per fakultet 2007-2010	3.1
24		Anslagsmedel enl. regleringsbrev, tkr	3.1
25		Antal forskarstuderande antagna vid Mittuniversitetet	3.2
26		Antal personer som antagits till forskarutbildning vid Mittuniversitetet 2010	3.2
27		Examina inom forskarutbildningen, antagna vid Mittuniversitetet	3.2
28		Kårmedlemmar hösten 2010	4.1
	8	Ut- och inresande studenter 2000-2010	4.2
29		Ut- och inresande studenter	4.2
	9	Underrepresenterat kön i programutbildningarna, 2010	4.3
	10	Andel kvinnor i olika tjänstekategorier 2007-2010	4.3
30		Könsfördelning för ledningspersoner vid Mittuniversitetet, individer	4.3
31		Uppdragsutbildning, helårsstudenter och intäkter	4.4
32		Nyckeltal universitetsbiblioteket	4.5
33		Antal anställda per tjänstekategori, personår	4.6
	11	Antal anställda i olika kategorier	4.6
	12	Personalens åldersstruktur 2010	4.6
34		Total omslutning för Mittuniversitetet, tkr	5
35		Omslutning för grundutbildningen, tkr	5
36		Intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2010	5
37		Omslutning för forskning och forskarutbildning, tkr	5
38		Intäkter och kostnader för forskning och forskarutbildning	5
39		Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet 2010	5
40		Kostnader per helårsstudent	6
41		Kostnader per helårsprestation	6
42		Kostnader per refereegranskad vetenskaplig publikation, tkr	6

Bilaga 4 Struktur för återrapportering i resultatredovisningen

Återrapportering enligt Högskolelagen 1 kap (HL), Högskoleförordningen (HF), Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB), Regleringsbrev 2010 (RB) samt Förordningen om intern styrning och kontroll, FISK.

Kapitel/avsnitt	Återrapporteringskrav
1. Det går bra för Mittuniversitetet	FÅB 1 kap 4§: I årsredovisningen skall även information lämnas om andra förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten.
2. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	HL 2§: Utbildning som vilar på vetenskaplig och konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet.
2.1 Tre campus och mycket distansutbildning	
2.2 Utbildningsuppdrag och nyckeltal	RB bil 38: Redovisa helårsstudenter och helårsprestationer.
2.3 Rekrytering och antagning	HL 5§: Aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan.
2.4 Grundutbildningens utveckling	HL 7§: Bedriva utbildning på grundnivå och avancerad nivå.
2.5 Distansutbildning och e-lärande	
2.6 Examina	HL 10§: Utfärda examina på grundnivå och avancerad nivå. HL 17§: Utfärda gemensam examen.
3. Forskning och forskarutbildning	HL 2§: Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt annat utvecklingsarbete.
3.1 Forskning	HL 3§: Nära samband mellan forskning och utbildning. HL 3a§: Värna vetenskapens trovärdighet och god forskningssed. HL 6§: Allmänna principer om forskningens frihet.
3.2 Forskarutbildning	HL 7§: Bedriva utbildning på forskarnivå. HL 5§: Aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan. HL 10§: Utfärda examina på forskarnivå.
4. Gemensamt för utbildning och forskning	
4.1 Kvalitet och kvalitetsarbete	HL 4§: Verksamheten ska avpassas så att hög kvalitet nås. HL 4§: Tillgängliga resurser ska utnyttjas effektivt. HL 4§: Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenter. HL 5§: Främja en hållbar utveckling. HL 4a§ Studenternas rätt att ha inflytande över utbildningen; högskolan ska verka för att studenterna tar aktiv del i att vidareutveckla utbildningen. HF 1 kap 7b§: I årsredovisningen beskriva åtgärder för att utveckla studentinflytandet också ur ett jämställdhetsperspektiv.
4.2 Internationalisering	HL 5§: Främja förståelsen för andra länder och internationella förhållanden. RB: Redovisa uppbyggnaden av verksamheten för studieavgiftsskyldiga studenter. RB: Redovisa samverkan som finns eller förbereds med Indien, Japan, Sydafrika och Sydkorea.
4.3 Jämställdhet och arbete för lika villkor	HL5§: Iakttä och främja jämställdhet mellan män och kvinnor.
4.4 Samverkan med omgivande samhälle	HL2§: Samverka med omgivande samhälle och informera om verksamheten. RB bil 36: Uppbyggnad av innovationskontor.
4.5 Bibliotek	
4.6 Personal och kompetensförsörjning	FÅB 3 kap 3§: Åtgärder för att säkra kompetensförsörjningen.
5. Ekonomisk utveckling 2010	RB bil 37 (1): Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet. RB bil 37 (2): Redovisning av verksamhetens kostnader.
6. Verksamhetens resultat	FÅB 3 kap 1§: Volym och kostnad per prestation.
7. Styrning och kontroll	FISK

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Upptäck dina möjligheter